

Årsredovisning 2018

SVERIGES DOMSTOLAR

Innehållsförteckning

RESULTATREDOVISNING	GENERALDIREKTÖREN INLEDER	3
	DETTA ÄR SVERIGES DOMSTOLAR	5
	DÖMANDE, BESLUTANDE OCH RÄTTSVÅRDANDE VERKSAMHET	10
	Verksamhetsmål och måluppfyllelse	10
	Målutveckling	16
	Produktivitetsutveckling	19
	Tingsrätterna	23
	Hovrätterna	31
	Högsta domstolen	37
	Förvaltningsrätterna	41
	Kammarrätterna	52
	Högsta förvaltningsdomstolen	60
	Hyses- och arrendenämnderna	64
	Rättshjälpsmyndigheten	69
	Rättshjälpsnämnden	72
	UTVECKLINGSINSATSER	73
	Digitalisering	73
	Förtroende och bemötande	83
	Effektivisering	88
	Lokalförsörjning	90
	Säkerhet	92
	KOMPETENSFÖRSÖRJNING	95
	INTERNATIONELL VERKSAMHET	107
FINANSIELL REDOVISNING	FINANSIELLA DOKUMENT	111
	Sammanställning över väsentliga uppgifter	111
	Resultaträkning	112
	Balansräkning	113
	Finansieringsanalys	114
	Anslagsredovisning	115
	Tilläggsupplysningar och noter	118
	Ersättningar till insynsrådet	133
	INTERN STYRNING OCH KONTROLL	134
BILAGOR	Årsredovisningens undertecknande	136
	BILAGOR TILL RESULTATREDOVISNINGEN	137
	Bilaga 1 Verksamhetsmål – enskilda domstolars resultat	137
	Bilaga 2 Styckkostnader	140
	Bilaga 3 Verksamhetens kostnader och transfereringar	143
	Bilaga 4 Personalstatistik	144
	Bilaga 5 Sidhänvisning till åiterrapporteringskrav	147

Generaldirektören inleder

Under 2018 fick domstolarna ta emot ett mycket stort antal inkomna mål. Inte någon gång tidigare under 2000-talet har måltillströmningen varit så omfattande. Domstolarna mötte denna utveckling genom att effektivisera sin verksamhet, anställa fler medarbetare och avgöra fler mål än under 2017. Det gjordes alltså stora ansträngningar för att hantera denna besvärliga situation, men eftersom måltillströmningen ökat under flera års tid var balanserna i slutet av 2018 historiskt höga.

Vid årets slut hade de balanserade målen ökat för samtliga domstolsslag utom de högsta instanserna. Situationen vid migrationsdomstolarna var fortsatt mycket ansträngd, men mot slutet av året kunde vi se en svag minskning av balanserna.

En viktig förutsättning för domstolarnas verksamhet handlar om att säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt. Rätt kompetens ska kunna attraheras och rekryteras för att lösa verksamhetens arbetsuppgifter. Ett väl fungerande ledarskap på alla nivåer och ett väl utvecklat medarbetarskap är avgörande faktorer för hur attraktiva domstolarna är som

arbetsgivare. Det förutsätter att medarbetarna får utvecklas i yrkesrollen genom att ta ansvar och ges möjlighet till delaktighet för att kunna känna ett engagemang för verksamheten.

Domstolsverket stöttar domstolarna i att utveckla ledarskap och medarbetarskap genom olika insatser. Under året har till exempel en medarbetarundersökning genomförts med fokus på uppföljning av ledarskap och medarbetarskap samt ambassadörskap. För att bidra till domarrekryteringen startades ett projekt som handlade om att se över och reformera notarieantagningsprocessen och notarietjänstgöringen. Digitalisering av flera delar av hr-processerna har också skett under året. Bland annat har ett nytt rekryteringsystem och ett nytt verktyg för medarbetarundersökningar implementerats.

Alla domstolar behöver goda förutsättningar för att bedriva sin verksamhet i ändamålsenliga

och säkra lokaler. Under 2018 drev Domstolsverket ett femtiotal lokalprojekt på ett fyrtiotal domstolar fördelade över hela landet. Bland annat flyttade Lunds tingsrätt, Nacka tingsrätt samt Hyres- och arrendenämnden i Stockholm in i nya byggnader och Varbergs tingsrätt fick nyrenoverade lokaler.

Införandet av fasta säkerhetskontroller på flera domstolar har bidragit till ökad trygghet och arbetet fortgår med att ge domstolarna förutsättningar för att bedriva ett proaktivt säkerhetsarbete. Flera domstolar har under året utrustats med salar med förhöjd säkerhet, där ett säkerhetsglas skiljer åhörare från övriga deltagare i förhandlingssalen. Insatserna är ett viktigt led i att öka säkerheten och tryggheten för såväl medarbetare som parter, vittnen och besökare i domstol.

Vi ser idag en ökad polarisering och segregering i Sverige. Den organiserade brottsligheten har fått fäste och ideologiskt motiverade brott kan utgöra ett allvarligt hot mot de grundläggande fri- och rättigheterna i vår demokrati. I en stark demokrati är domstolarna – som en del av rättsväsendet – en garant för rättssäkerhet med ett högt förtroende hos medborgarna.

Digitaliseringssatsningen inom Sveriges Domstolar är av stor vikt ur effektiviserings-, kvalitets- och förtroendeperspektiv. Bland annat handlar det om insatser inom digitalisering av brottmålshantering (DBM), e-arkiv och realisering av e-tjänster. En omställning pågår från en pappersbaserad till en helt och hållet digitaliserad hantering av handlingar.

Digitaliseringen möjliggör nya och förändrade arbetssätt som i sin tur skapar nya behov och krav från omvärlden. Det finns bland annat en förväntan från allmänheten att höja den digitala servicegraden och tillgängligheten till Sveriges Domstolar. Under året har Domstolsverket tillsammans med domstolarna arbetat fram en ny extern webbplats som både har tekniska förutsättningar och ett innehåll som motsvarar dagens krav och förväntningar på service, tillgänglighet och information. Den nya webbplatsen lanseras under första halvåret 2019.

En framgångsfaktor för att utveckla och effektivisera verksamheten är dialog och samverkan mellan Domstolsverket och domstolarna. Under 2018 påbörjades ett gemensamt arbete i syfte att ta fram en ny gemensam strategisk inriktning för Sveriges Domstolar. De utmaningar vi står inför de närmaste åren – med ökad måltillströmning samtidigt som balanser behöver hanteras – möter vi tillsammans, i samverkan. Men det kommer också att krävas att nödvändiga ekonomiska resurser tillförs Sveriges Domstolar. Det hjälper inte att tidigare instanser i rättskedjan får ökade resurser så att ärendeflödet till domstol ökar om inte domstolarna ges tillräckliga resurser för att hantera måltillströmningen. Hela rättsväsendet behöver vara resursstarkt för att allmänheten ska känna tilltro till rättssystemet och uppleva trygghet i samhället.

Martin Holmgren

Detta är Sveriges Domstolar

Uppdrag och organisation

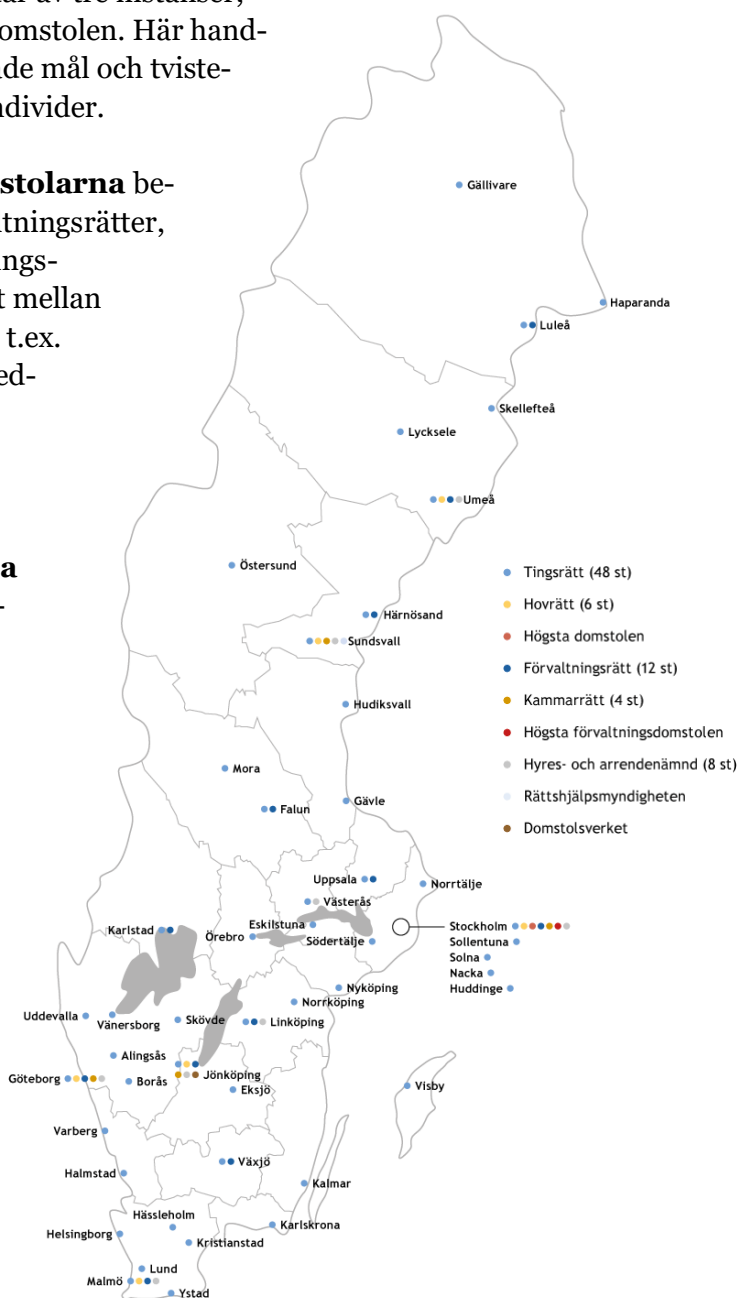
Sveriges Domstolar består av ett 80-tal olika myndigheter och har drygt 7 000 anställda, som varje dag arbetar för att alla mål och ärenden ska handläggas rättssäkert och effektivt. Tillsammans med övriga delar av rättsväsendet har Sveriges Domstolar ett gemensamt mål att säkra den enskildes rättstrygghet och rättssäkerhet. Domstolarnas oberoende och självständighet i förhållande till riksdag, regering och andra myndigheter är inskrivet i svensk grundlag.

De allmänna domstolarna består av tre instanser; tingsrätter, hovrätter och Högsta domstolen. Här handläggs bl.a. brottmål, familjerelaterade mål och tvistemål mellan företag eller enskilda individer.

De allmänna förvaltningsdomstolarna består även de av tre instanser; förvaltningsrätter, kammarrätter och Högsta förvaltningsdomstolen. De avgör tvister, främst mellan enskilda och myndigheter. Det kan t.ex. gälla skattemål, utlännings- och medborgarskapsmål (migrationsdomstolarna), tvister med Försäkringskassan eller kommunen.

Hyres- och arrendenämnderna medlar i tvister som rör bl.a. hyres- och bostadsrätter, samt arrendetvister. Nämnderna fattar också beslut i vissa frågor, t.ex. rätten att hyra ut en lägenhet i andra hand.

Rättshjälpsmyndigheten är en rikstäckande myndighet som fattar beslut i frågor som rör rättshjälp. Myndighetens uppgift är att verkställa en domstols beslut i rättshjälpsfrågor och att fatta beslut om rättshjälp i ärenden som inte handläggs vid domstol. Besluten kan överklagas till **Rättshjälpsnämnden**.

Domstolsverket lyder under regeringen och fungerar som en serviceorganisation till domstolarna med en mängd uppgifter som bidrar till en rättssäker och effektiv verksamhet i domstolarna och övriga myndigheter inom Sveriges Domstolar. Uppdraget ska genomföras med respekt för domstolarnas självständighet i dömandet och tillämpning av rättsregler i enskilda fall. Utöver uppdraget att ge administrativt stöd och service till domstolar och allmänhet har Domstolsverket i uppdrag att driva och stödja utvecklings- och kvalitetsarbete inom domstolarna samt leda och samordna domstolarna exempelvis när det gäller resursfördelning och utfärdande av föreskrifter. Domstolsverket ska också arbeta för god tillgänglighet och information om verksamheten samt verka för god samverkan mellan domstolarna och andra myndigheter.

Ekonomisk översikt

- Sveriges Domstolars disponibla medel uppgick 2018 till 9 694 mnkr.
- Sveriges Domstolars totala utgifter uppgick 2018 till 9 879 mnkr.
- Ingående överföringsbelopp var 330 mnkr och utgående överföringsbelopp blev -185 mnkr.
- Verksamhetens kostnader ökade med 387 mnkr.
- Transfereringarna ökade med 251 mnkr.

Sveriges Domstolar finansieras i allt väsentligt av anslag (99,5 %). Det sker genom sju olika anslag inom fyra utgiftsområden. Totalt tilldelades Sveriges Domstolar 9 427 mnkr i anslag för 2018. Den resterande finansieringen sker genom viss uthyrning av lokaler, personal m.m. och bidrag, t.ex. från SIDA för att finansiera deltagande i internationella projekt.

De totalt disponibla anslagsbeloppen 2018 uppgick till 9 694 mnkr, vilket var 116 mnkr högre än 2017. Ökningen berodde främst på ett högt ingående överföringsbelopp från 2017 samt att anslagen för migrationsverksamheten ökade något med anledning av målökningen.

En förklaring till det negativa utgående överföringsbeloppet var att utfallet för samtliga anslag var högre 2018 än 2017.

Tabell 1 Verksamhetens omfattning (tkr och åa)

	2016 ³	2017 ³	2018
Verksamhetens kostnader	-6 145 356	-6 465 888	-6 852 649
Uppbörd ¹	192 450	190 965	177 517
Transfereringar ²	-2 775 719	-2 811 429	-3 062 528
Antal årsarbetskrafter	5 840	6 089	6 293

¹ Intäkter som myndigheten inte disponerar. Ansöknings-, tillsyns- och kungörandeavgifter samt återkrav.

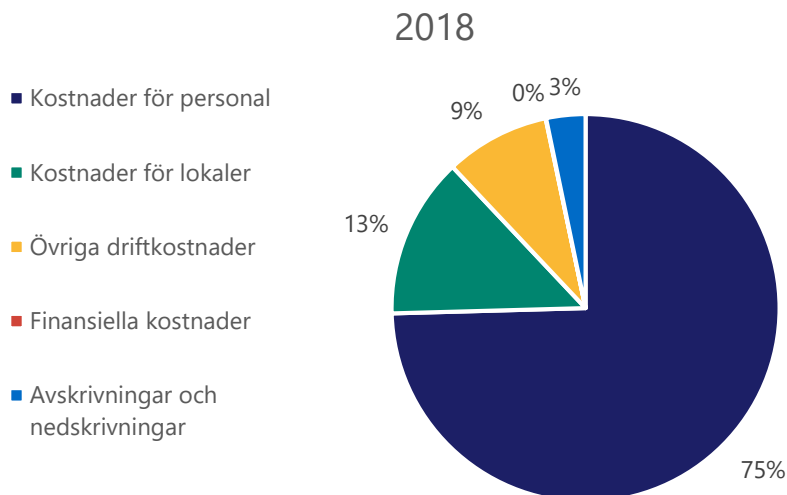
² Avser rättsliga biträden, offentligt försvar, målsägandebiträde, konkursförvaltare, tolk m.m.

³ Jämförelsetalen för verksamhetens kostnader och transfereringar 2016 och 2017 är omräknade utifrån 2018 års regelverk. Se mer information i kapitel Finansiella dokument.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader uppgick till 6 853 mnkr under 2018, en ökning med 387 mnkr jämfört med 2017.

Diagram 1 Verksamhetens kostnader

Kostnader för personal, som andelsmässigt är den största kostnaden för Sveriges Domstolar, ökade med 292 mnkr. Antalet årsarbetskrafter ökade med 204, varav 104 var i migrationsdomstolarna till följd av fortsatt stort inflöde av migrationsmål. Övriga ökningar skedde hos tingsrätter och förvaltningsrätter inom samtliga personalkategorier vilket kan härledas till målökningen 2018. De ökade personalkostnaderna berodde också på 2018 års lönerevision samt ökade pensionskostnader.

Kostnader för lokaler ökade med 57 mnkr och var en följd av ökade kostnader på grund av indexuppräknings, dubbla hyror vid nybyggnationer av fastigheter och även totalt sett något större lokalytor.

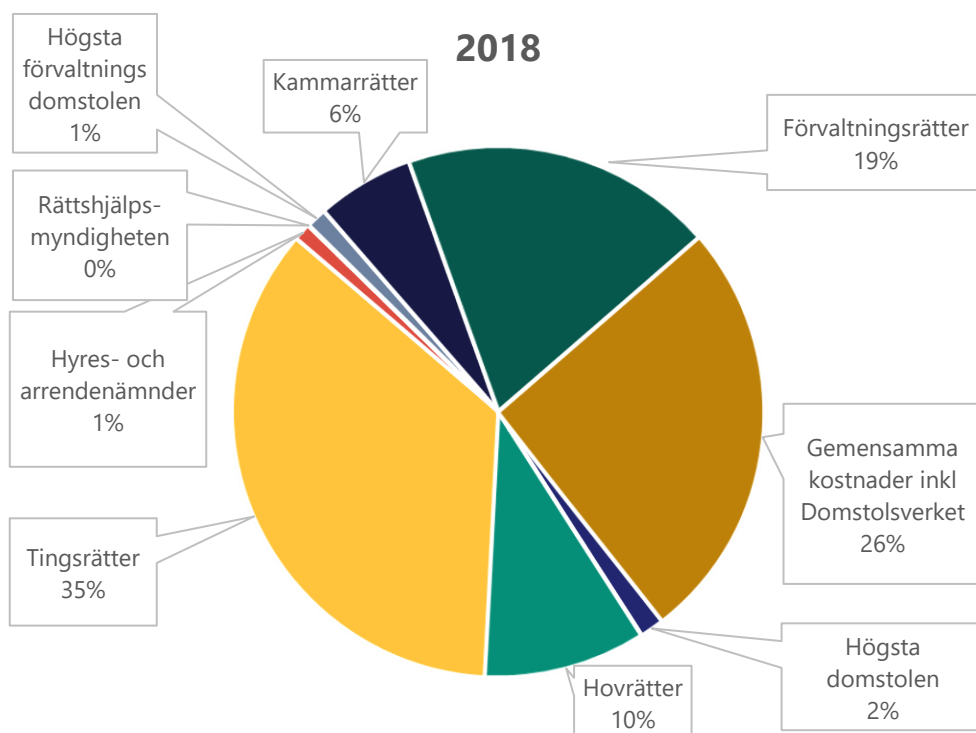
Övriga driftkostnader ökade med 48 mnkr. Detta beroende främst på högre kostnader för IT inom både teknisk utrustning och konsultkostnader kopplade till flertalet olika projekt bl.a. inom digitaliseringsområdet.

Resekostnaderna ökade under 2018 och en bidragande orsak till detta var Domardagen som genomfördes i oktober 2018 där närmare 1 000 domare samlades för att stärka yrkesidentiteten och för diskussion kring aktuella frågor.

Kostnader för köpta tjänster avseende bevakning minskade med 2 mnkr. Sammantaget ökade dock kostnaden för bevakning på grund av att domstolarna har anställt fler ordningsvakter, framförallt i samband med att fast säkerhetskontroll infördes på fler domstolar.

Verksamhetens kostnader uppdelat per kostnadsslag 2016–2018 redovisas i bilaga 3.

Diagram 2 Kostnader per domstolsslag¹ 2018 (tkr)

¹ I gemensamma kostnader ingår kostnader som lokalyrör, IT-tjänster, avskrivningar m.m. samt Domstolsverket.

Andelsmässigt stod tingsrätterna för ca 35 procent av verksamhetens totala kostnader. Tingsrätternas kostnader ökade med 101 mnkr jämfört med föregående år. Mest ökade kostnaderna i förvaltningsrätterna, med 120 mnkr och ökningen kan kopplas till migrationsdomstolarnas utökade verksamhet. Kostnaderna steg med 33 mnkr i hovrätterna. Även i kamrätterna ökade kostnaderna, med 18 mnkr. De ökade kostnaderna i de olika domstolsslagen kan främst hänföras till ökningen av årsarbetskrafter. De gemensamma kostnaderna inkl. Domstolsverket ökade med 102 mnkr vilket främst berodde på ökade hyreskostnader och IT-kostnader.

Kostnader per domstolsslag 2016–2018 redovisas i bilaga 3.

Uppbörd

Tabell 2 Uppbörd fördelat per avgiftstyp (tkr)

	2016	2017	2018
Ansökningsavgifter	105 085	108 860	114 142
Miljöskyddsavgifter	9 582	13 745	12 287
Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	19 345	16 951	21 147
Kungörandeavgifter	8 098	6 967	6 991
Övriga inkomster av statens verksamhet	50 340	44 442	22 950
Summa	192 450	190 965	177 517

Uppbörden minskade mellan 2017 och 2018. Detta kan främst hänföras till en minskning av övriga inkomster av statens verksamhet till följd av att Kammarkollegiet tog över indrivningsförfarandet i brottmål under våren 2018.

Huvuddelen av ansökningsavgifterna kan hänföras till övriga tvistemål och har ökat de senaste tre åren.

Transfereringar

Transfereringar avser ersättning till offentlig försvarare, offentligt biträde m.fl. och påverkas av timkostnadsnormens utveckling, antalet förordnanden och debiterad tid per förordnande. Mellan 2017 och 2018 ökade timkostnadsnormen med 1,27 procent, vilket var en lägre ökning än de närmast föregående åren.

Tabell 3 Transfereringar¹ (tkr)

	2016	2017	2018
Offentlig försvarare	1 439 893	1 414 142	1 477 535
Offentligt biträde	316 305	432 082	515 390
Målsägandebiträde	333 988	322 245	368 092
Rättshjälpsbiträde	262 249	249 938	248 322
Särskild företrädare för barn	46 781	47 164	50 890
Konkursförvaltare	174 859	124 004	169 243
Tolk och översättare	145 001	159 088	168 647
God man	26 746	31 400	32 340
Medlare	11 652	12 220	12 701
Rättegångsbiträde enl föräldrabalken	16 968	17 660	18 030
Övrigt	1 258	1 485	1 338
Summa	2 775 719	2 811 429	3 062 528

¹ Jämförelsetalen för verksamhetens kostnader och transfereringar 2016 och 2017 är omräknade utifrån 2018 års regelverk. Se mer information i kapitel Finansiella dokument.

Utgifter för offentligt försvar ökade med 63 mnkr jämfört med 2017. Ökningen berodde dels på att debiterade timmar per förordnande ökade men också att antalet avgjorda brottmål ökade. Ökningen var till största delen hänförlig till tingsrätterna och målkategorin brott mot person.

Utgifter för offentligt biträde ökade med 83 mnkr. Ökningen var till största delen hänförlig till migrationsmål i migrationsdomstolarna och till mål enligt lagen om vård av unga (LVU-mål).

Utgifter för målsägandebiträde ökade med 46 mnkr till följd av att antalet förordnande ökade med 10 procent samt att debiterad tid per förordnande ökade med 14 procent. Hela ökningen var hänförlig till målkategorin brott mot person.

Övriga förändringar jämfört med föregående år förekom främst för konkursförvaltare som ökade med 45 mnkr, vilket framförallt berodde på att fler konkursärenden avgjorts, samt för tolk och översättare som ökade med ca 10 mnkr.

Transfereringar per domstolsslag 2016–2018 redovisas i bilaga 3.

Dömande, beslutande och rättsvårdande verksamhet

Verksamhetsmål och måluppfyllelse

Det övergripande målet för Sveriges Domstolar är att verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv. Såväl kvalitet som effektivitet kan i viss mån mätas i omloppstider för avgjorda mål. För dessa har verksamhetsmål satts upp av regeringen.

För den dömande verksamheten uttrycks verksamhetsmålen för 2018 på följande sätt. Huvuddelen (75 procent) av brottmålen, exkl. förtursmål, ska inte ta längre tid än fem månader att avgöra i tingsrätt respektive hovrätt. För tvistemålen, exkl. gemensam ansökan om äktenskapsskillnad, ska huvuddelen inte ta längre tid än sju månader att avgöra i tingsrätt. För tvistemål i hovrätt ska frågan om prövningstillstånd i huvuddelen av målen ta högst två månader att avgöra. I de mål där prövningstillstånd beviljas ska huvuddelen av målen ta högst tio månader att avgöra från den tidpunkt då målet kom in till hovrätten. För målen i förvaltnings- och kammarrätterna, exkl. förturs- och migrationsmål, ska huvuddelen inte ta längre tid än sex månader att avgöra i respektive instans.

För migrationsmålen ska merparten (90 procent) av avlägsnandemålen för ensamkommande barn ta högst två månader att avgöra. Av övriga avlägsnandemål ska merparten ta högst fyra månader att avgöra. Av verkställighetsmålen ska merparten ta högst en månad att avgöra. Av övriga migrationsmål ska merparten ta högst fem månader att avgöra. För migrationsmålen vid Migrationsöverdomstolen ska 90 procent inte ta längre tid att avgöra än två månader.

För den beslutande och rättsvårdande verksamheten ska huvuddelen (75 procent) av ärendena vid hyres- och arrendenämnderna (exkl. ärenden om avstående av besittningsskydd för bostad och lokal samt ärenden om lokalmedling) inte ta längre tid än fyra månader att avgöra.

Enligt regleringsbrevet ska domstolarna, även Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen, samt hyres- och arrendenämnderna, i samråd med Domstolsverket sätta egna verksamhetsmål.

Tabell 4 Omloppstider i månader för regeringens verksamhetsmål

75 percentilen (90 percentilen för migrationsmål)		Mål	2016	2017	2018	
Tingsrätter	- Brottmål exkl. förtursmål	5,0	4,3	4,2	4,1	↓
	- Tvistemål exkl. gem. ansökan om äktenskapsskillnad	7,0	6,7	6,4	6,2	↓
Hovrätter	- Brottmål exkl. förtursmål	5,0	6,5	6,1	6,3	↑
	- Tvistemål fram till PT beslut	2,0	1,9	1,6	1,8	↑
Förvaltningsrätter	- Tvistemål där PT beviljats	10,0	11,5	10,7	11,7	↑
	- Samtliga mål exkl. förtursmål och migrationsmål	6,0	5,8	6,5	6,8	↑
Kammarrätter	- Samtliga mål exkl. förtursmål och migrationsmål	6,0	7,4	11,3	5,3	↓
Hyres- och arrende-nämnder	- Samtliga ärenden exkl. avstående- och lokalmedlingsärenden	4,0	7,0	11,2	6,9	↓
Migrationsdomstolar	- Avlägsnandemål, ensamkommande barn	2,0	2,7	4,0	5,2	↑
	- Övriga avlägsnandemål	4,0	5,8	9,5	13,1	↑
	- Verkställighetsmål	1,0	0,8	0,9	1,0	↑
	- Övriga migrationsmål	5,0	4,0	6,3	8,2	↑
Migrationsöverdomstolen	- Migrationsmål, totalt	2,0	1,9	1,5	1,4	↓

I den högra kolumnen används pilar och färgmarkering för att ange om verksamhetsmålet uppnås eller inte, samt riktningen för omloppstidens utveckling. En nedåtgående pil visar på förbättring från föregående år, dvs. omloppstiden har minskat. En uppåtgående pil visar på försämring från föregående år, dvs. omloppstiden har ökat. En grön pil indikerar att regeringens verksamhetsmål uppnås, medan en röd pil indikerar att verksamhetsmålet inte uppnås.

För de av regeringen uppsatta verksamhetsmålen uppnåddes fler mål 2018 än året innan. Totalt uppnåddes 6 av regeringens 13 verksamhetsmål. Det var en förbättring jämfört med utfallet 2017 eftersom nu även kammarrätterna uppnådde regeringens målsättning. Under året förbättrades omloppstiderna för fem och försämrades för åtta av målen.

I tingsrätterna skedde en fortsatt positiv utveckling för såväl brottmål som för tvistemål och båda verksamhetsmålen uppnåddes. Hovrätterna uppnådde fortsatt verksamhetsmålet för tvistemål fram till beslut om prövningstillstånd, dock förlängdes omloppstiderna för hovrätternas samtliga verksamhetsmål.

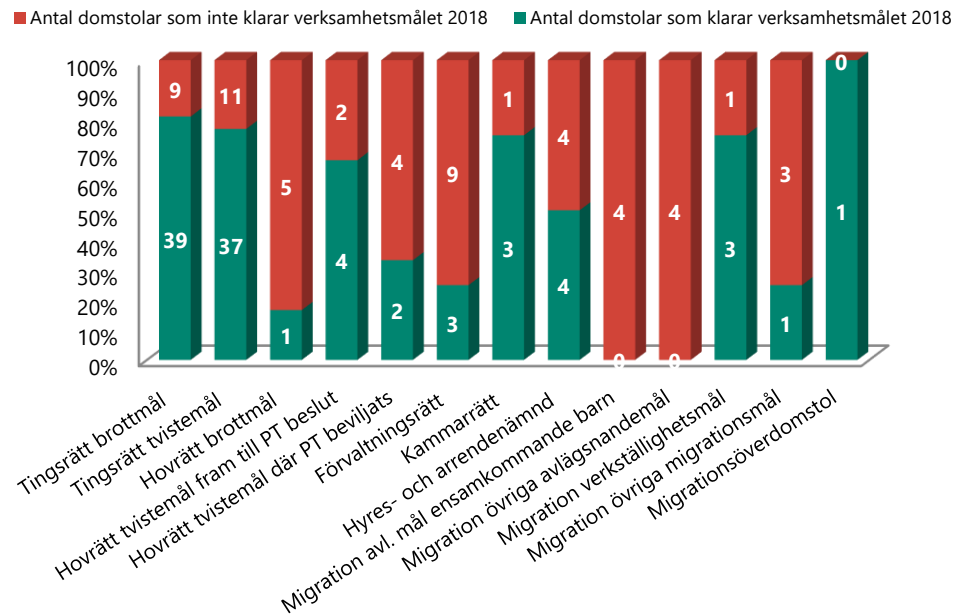
I förvaltningsrätterna uppnåddes inte verksamhetsmålet och omloppstiden försämrades. Kammarrätterna uppnådde sitt verksamhetsmål och det skedde också en mycket stor förbättring av omloppstiden.

Även om verksamhetsmålet inte uppnåddes i hyres- och arrendenämnderna skedde en mycket stor förbättring av omloppstiden. Det är dock vanligt med stora svängningar i nämndernas omloppstider.

För omloppstiderna i migrationsdomstolarna fortsatte den negativa utvecklingen för samtliga fyra verksamhetsmål. Ett mål uppnåddes dock även i år, och det var målet för verkställighetsmål. Migrationsöverdomstolen uppnådde sitt verksamhetsmål och det skedde också en förbättring av omloppstiden.

Regeringens verksamhetsmål är definierade utifrån omloppstiden för den 75 percentilen (90 percentilen för migrationsmålen). Det innebär att 75 procent av de avgjorda målen har en kortare omloppstid än de ovan redovisade resultaten. I regeringens verksamhetsmål är dessutom förtursmålen, som ska avgöras inom givna och korta tidsramar, exkluderade vilket innebär att omloppstiderna beräknas på mål som normalt sett tar längre tid att handlägga.

Diagram 3 Antal domstolar och nämnder som uppnår respektive inte uppnår regeringens verksamhetsmål

Även om ett domstolsslag som helhet inte uppnådde regeringens verksamhetsmål så fanns det flera domstolar och nämnder som uppnådde dem. På motsvarande sätt fanns det domstolar och nämnder som inte uppnådde verksamhetsmålen även om domstolsslaget som helhet uppnådde dem. Totalt sett var det en försämring när det gäller antalet domstolar och nämnder som uppnådde verksamhetsmålen. De enskilda domstolarnas och nämndernas resultat återfinns i bilaga 1.

Verksamhetsmålen utgör en naturlig utgångspunkt i domstolarnas verksamhetsplanering och måluppfyllelsen följs upp löpande under året. Under året genomfördes resultatdialoger med samtliga domstolar och nämnder, bl.a. med avsikten att uppnå en fördjupad förståelse av vad som påverkar måluppfyllelsen.

När det gäller spridningen i resultat mellan olika domstolar inom samma domstolsslag finns inte några entydiga förklaringar. Orsaken till att det skiljer sig åt i måluppfyllelse mellan olika domstolar kan förklaras av en mängd olika faktorer. Inom varje domstolsslag finns domstolar av olika storlek och med skiftande förutsättningar.

I underlag inför budget- och verksamhetsdialoger ställdes frågor till domstolarna angående måluppfyllelsen och vilka som var de huvudsakliga skälen till att domstolarna inte uppnått regeringens verksamhetsmål samt om

några särskilda åtgärder vidtagits för att uppnå dem eller för att undvika att omloppstiderna skulle försämrats.

När det gäller försvårande omständigheter framhölls främst ökad måltillströmning, ansträngd arbetssituation till följd av högt målinflöde i kombination med personalomsättning och vakanser, fokus på att avgöra äldre mål samt svårt att få förstärkningsdomare på grund av konkurrensen om dessa från migrationsdomstolarna.

Som framgångsfaktorer för måluppfyllelsen nämndes bl.a. att lyckas med att attrahera och rekrytera rätt kompetens för att lösa verksamhetens arbetsuppgifter. Ytterligare faktorer som underlättat möjligheterna att klara verksamhetsmålen var att fler mål hade kunnat avgöras utan muntlig förhandling, att man använt sig av hänvisning till muntlig bevisning och minskat antalet tingsresor. Även förbättrade digitala systemstöd har bidragit positivt.

Domstolarna nämnde också åtgärder som internt utvecklingsarbete i olika former, t.ex. avseende beredning, specialisering, snabbspårlösningar och fortlöpande effektiviseringsåtgärder för att förbättra omloppstiderna framöver.

Balanssituationen är en viktig faktor när det gäller uppfyllelsen av regeringens verksamhetsmål. Det finns ett tydligt samband mellan balansernas storlek, åldersstruktur och omloppstidernas längd.

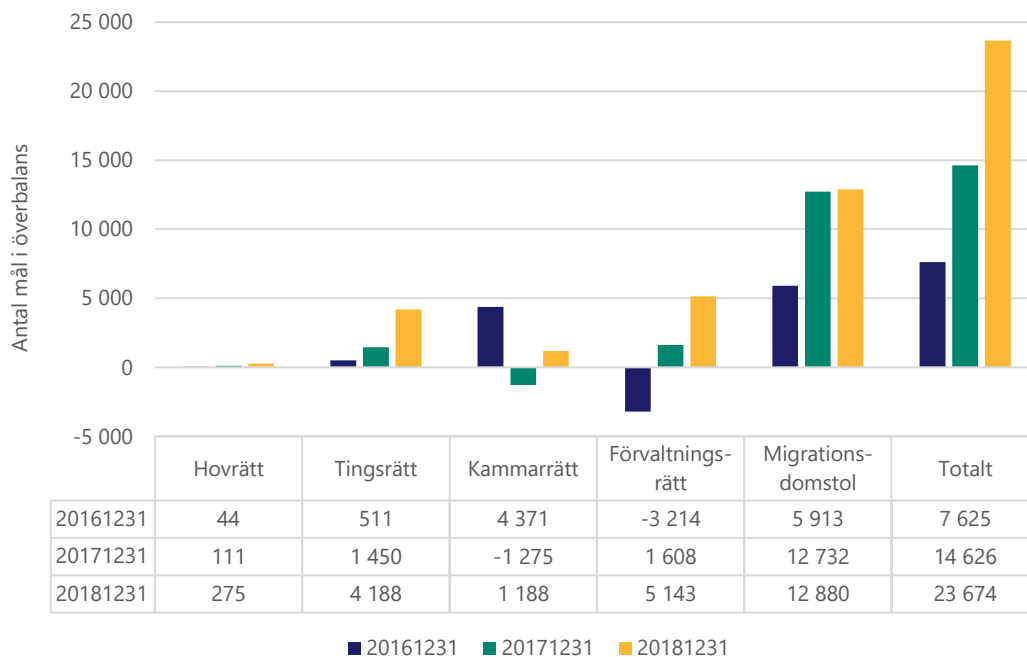
De totala balanserna vid domstolarna minskade successivt under perioden 2012–2015, därefter har utvecklingen vänt och balansläget försämrats. De senaste tre åren har balanserna ökat kraftigt och balansnivån var vid utgången av 2018 historiskt hög. Detta även bortsett från situationen i migrationsdomstolarna där balanserna låg på fortsatt höga nivåer.

I den totala balansen fanns det vid utgången av 2018 knappt 57 000 mål äldre än 6 månader, drygt 17 000 mål äldre än 12 månader och drygt 2 600 mål äldre än 24 månader. Jämfört med föregående år ökade antalet balanserade mål från omkring 148 000 mål till ca 163 000 mål och i samtliga åldersintervall.

Överbalans

Domstolarnas totala balans kan också, med hjälp av en beräkningsmodell, delas upp i en s.k. arbetsbalans och överbalans. Med arbetsbalans avses det antal mål i balans som statistiskt är förenligt med en normal handläggning av målen. Om balansens storlek inte överstiger denna nivå kan i princip regeringens verksamhetsmål uppnås. Det antal mål som överstiger arbetsbalansen definieras som överbalans och det är den som bör avarbetas. I diagrammet nedan visas utvecklingen av överbalanserna per domstolsslag under de tre senaste åren. För Högsta domstolen, Högsta förvaltningsdomstolen och Migrationsöverdomstolen har inte motsvarande beräkning gjorts av arbetsbalans eller överbalans.

Diagram 4 Sammanställning av överbalanser 2016–2018

Vid utgången av 2015 fanns det ingen överbalans på totalnivå. Därefter har det totala balansläget årligen försämrats och vid utgången av 2018 uppgick överbalansen till nära 24 000 mål. En stor del av försämringen kan förklaras av den mycket stora måltillströmningen och balanstillväxten vid migrationsdomstolarna men även vid övriga domstolsslag.

Samtliga domstolsslag, där överbalans beräknas, hade en överbalans vid årets slut. Vid hovrätterna var emellertid överbalansen begränsad. Försämringen av överbalansen i tingsrätterna hade sin främsta förklaring i en brottmålsbalans. Underbalansen vid kammarrätterna 2017 förbyttes till en överbalans 2018. Detta förklaras i första hand av att antalet hyperhidros mål återigen ökat. Överbalansen för förvaltningsrätterna ökade efter en stor målökning. Migrationsdomstolarnas överbalans låg på en fortsatt hög nivå.

Bedömning av måluppfyllelse

År 2018 var det år då det hittills inkommit flest mål under hela 2000-talet till Sveriges domstolar. Den ökade tillströmningen av mål gav domstolarna sämre förutsättningar att minska sina målbalanser. Trots att antalet avgjorda mål ökade tydligt och var det högsta antalet mål som avgjorts under 2000-talet så var de inkomna målen fler och medförde att balanserade mål (exkl. migration) var de högsta sedan 2010.

Under 2018 förbättrades resultatet för fem och försämrades för åtta av de totalt tretton verksamhetsmålen. Resultatet mätt i antalet domstolar som klarade verksamhetsmålen var något försämrat i förhållande till föregående år. Som tidigare nämnts fanns det en överbalans på totalnivå.

Vid en analys av resultatförändringen mellan 2017 och 2018 kan måluppfyllelsen diskuteras med utgångspunkt i arbetsbelastning, produktivitet och insatta resurser.

Arbetsbelastningen är främst beroende av antalet inkomna mål, men påverkas även av förekomsten av stora mål, komplexiteten i målen och målbalansens sammansättning. På totalnivå påverkades domstolarnas arbetsbelastning av den ökade måltillströmningen mellan 2017 och 2018. Vid i princip samtliga domstolsslag ökade inkomna mål.

Arbetsproduktiviteten, dvs. produktiviteten definierad som antal avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades under året. Det totala antalet avgjorda mål per årsarbetskraft ökade från 72,4 år 2017 till 73,7 år 2018.

Kostnadsproduktiviteten, dvs. produktiviteten definierad som avgjorda mål och ärenden i förhållande till de totala kostnaderna, förbättrades på totalnivå under året. Produktivitetsökningen beror på ett ökat antal avgjorda viktade mål samtidigt som kostnaderna inte ökat i motsvarande omfattning. I bilaga 2 redovisas styckkostnadsberäkningar per domstolsslag och per målkategori, men på grund av ändrade redovisningsprinciper mellan 2017 och 2018 är kostnaderna inte riktigt jämförbara mellan åren, därför görs inte någon bedömning i denna del.

Antalet medarbetare vid domstolarna ökade jämfört med 2017. Det totala antalet årsarbetskrafter ökade med fyra procent och ökningen var i huvudsak hänförlig till migrationsdomstolarna. Ökningen som skett avsåg i stort sett alla kategorier av medarbetare men främst föredraganden. I hyres- och arrendenämnderna var antalet årsarbetskrafter i princip oförändrat.

I de kommande avsnitten om respektive domstolsslag kommer måluppfyllelsen att kommenteras utifrån arbetsbelastning, produktivitet och insatta resurser på motsvarande sätt.

Hantering av ungdomsmål

Återrapporteringskrav:

Domstolsverket ska särskilt redovisa:

- handläggningstider i mål där personer under 21 år står åtalade.

Tabell 5 Omloppstider för ungdomsmål (månader)

	2016	2017	2018
Tingsrätt			
Antal avgjorda ungdomsmål	13 500	14 709	14 859
Medianomloppstid	1,6	1,5	1,5
Omloppstid för 75:e percentilen	3,3	3,0	3,1
Hovrätt			
Antal avgjorda ungdomsmål	1 136	1 112	1 156
Medianomloppstid	1,7	1,5	1,6
Omloppstid för 75:e percentilen	3,8	3,0	3,5

Resultatet för omloppstiderna visade på försämringar under mätperioden.

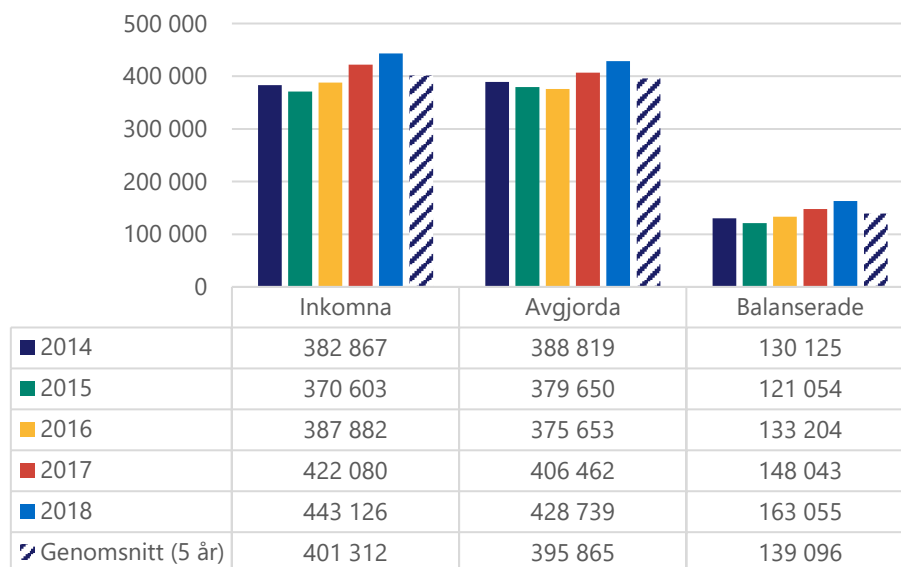
I tingsrätt var medianomloppstiden för ungdomsmål fortsatt nere i 1,5 månad medan omloppstiden för den 75:e percentilen ökade med 0,1 månad

till 3,1 månader. Omloppstiderna i mål där den tilltalade är mellan 15 och 17 år var betydligt kortare än i mål där den tilltalade är mellan 18 och 20 år. Medianomloppstiden i tingsrätterna för den förstnämnda gruppen var 1,0 månader, vilket kan jämföras med 1,9 månader för den andra gruppen. Detta är naturligt eftersom det i gruppen 15-17 år finns en andel förtursmål. I de fall där det aktuella brottet kan ge fängelse i mer än sex månader ska huvudförhandlingen hållas inom två veckor från det att åtal väckts.

I hovrätterna var medianomloppstiden i stort sett densamma som föregående år, omloppstiden var 1,3 månader i den yngre åldersgruppen och 2,7 månader i den äldre gruppen. Omloppstiden för 75:e percentilen ökade däremot med 0,5 månader jämfört med året innan.

Målutveckling

Diagram 5 Den totala målutvecklingen inkl. migrationsmål, samtliga domstolsslag

På grund av eftersläpningar och rättelser i registreringen av mål, överensstämmer inte alltid skillnaden mellan antalet inkomna och avgjorda mål med balansförändringen under året, t.ex. kan vissa mål som avgjorts 2017 ha registrerats först 2018.

Under den senaste femårsperioden har det inkommit i genomsnitt drygt 400 000 mål per år vid Sveriges domstolar. Det totala antalet inkomna mål ökade 2018 med nära fem procent jämfört 2017, som innan dess var det år det inkommit mest mål under 2000-talet till Sveriges domstolar. I förhållande till genomsnittet för femårsperioden ökade inflödet med drygt tio procent 2018. Antal inkomna mål har därmed ökat tre år i följd. Migrationsmålen står för en del av de senaste årens ökning, men även utan dessa har antalet inkomna mål ökat tre år i rad och var 2018 på de högsta uppmätta nivåerna.

I genomsnitt har det avgjorts drygt 395 000 mål per år den senaste femårsperioden. I takt med ökat inflöde de senaste åren har även avgjorda mål ökat, 2018 med drygt fem procent. Jämfört med genomsnittet ökade antalet avgjorda med åtta procent och är med marginal det högsta antalet mål som avgjorts under 2000-talet.

Antalet balanserade mål har under den senaste femårsperioden varit drygt 139 000 mål i genomsnitt. Det totala antalet balanserade mål ökade kraftigt 2017 och fortsatte så 2018, en ökning med drygt tio procent. Trenden med minskande balanser har de senaste åren vänt och balansnivåerna är numera historiskt höga.

Tabell 6 Inkomna mål vid domstolarna

Utveckling per domstolsslag	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Inkomna mål				Antal	%
Tingsrätter	171 706	180 248	190 226	9 978	6 %
Hovrätter	25 149	26 303	27 284	981	4 %
Högsta domstolen	6 071	5 944	6 208	264	4 %
Förvaltningsrätter exkl. migration	103 953	109 977	116 083	6 106	6 %
Migrationsdomstolarna	39 928	53 205	50 772	-2 433	-5 %
Kammarrätter exkl. migration	22 802	21 088	23 682	2 594	12 %
Migrationsöverdomstolen	11 279	17 729	21 919	4 190	24 %
Högsta förvaltningsdomstolen	6 994	7 586	6 952	-634	-8 %
Summa totalt	387 882	422 080	443 126	21 046	5 %

Inflödet av mål ökade för tredje året i rad vid tingsrätterna och uppnådde de högsta uppmätta nivåerna under 2000-talet. Ökningen kan främst hänföras till fler inkomna brottmål, något som går i linje med ökat utflöde från tidigare led i rättskedjan i kombination med ett fortsatt ökat inflöde av s.k. förordnandemål. Också vid hovrätterna ökade antalet inkomna mål till de högsta nivåerna hittills under 2000-talet. Även här låg fler brottmål bakom merparten av ökningen. Även antalet inkomna mål vid Högsta domstolen ökade.

Antalet inkomna mål vid förvaltningsrätterna exkl. migration ökade med knappt sex procent, till de hittills högst uppmätta nivåerna. Ökningen kan främst härledas till mål rörande bidrag, bistånd och statliga ersättningar. Inflödet till kammarrätterna exkl. migration ökade åter 2018, främst till följd av ett högt inflöde av s.k. hyperhidrosmål. I Högsta förvaltningsdomstolen minskade antalet mål ned till 2016 års nivå, främst på grund av att antal skattemål återgick till normala nivåer efter en kraftig ökning 2017.

Vid migrationsdomstolarna minskade antalet inkomna mål något, men var fortsatt på mycket höga nivåer.

Antalet inkomna mål till Migrationsöverdomstolen fortsatte öka kraftigt 2018, i takt med högt målagörande vid migrationsdomstolarna samt stigande överklagandefrekvens.

Tabell 7 Avgjorda mål vid domstolarna

Utveckling per domstolsslag	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Avgjorda mål				Antal	%
Tingsrätter	169 400	175 906	183 495	7 589	4 %
Hovrätter	25 528	25 800	27 163	1 363	5 %
Högsta domstolen	6 358	6 008	6 318	310	5 %
Förvaltningsrätter exkl. migration	103 148	102 752	110 581	7 829	8 %
Migrationsdomstolarna	31 312	44 084	51 272	7 188	16 %
Kammarrätter exkl. migration	22 316	27 373	20 529	-6 844	-25 %
Migrationsöverdomstolen	10 684	17 372	21 738	4 366	25 %
Högsta förvaltningsdomstolen	6 907	7 166	7 643	477	7 %
Summa totalt	375 653	406 461	428 739	22 278	5 %

Tingsrätterna avgjorde drygt fyra procent fler mål än föregående år. Precis som för de inkomna målen var även de avgjorda de högst uppmätta hittills under 2000-talet. Främst var det brottmålen som låg bakom den stora mängden avgöranden. Även vid hovrätterna ökade avgörandet i princip i samtliga målkategorier och antalet avgjorda mål slutade på de högsta uppmätta nivåerna under 2000-talet. Högsta domstolen uppvisade också ett ökat målavgörande under 2018.

Antalet avgjorda mål vid förvaltningsrätterna ökade med åtta procent. Avgörandet ökade för ett flertal målkategorier, främst för socialförsäkringsmål.

Vid kammarrätterna minskade antalet avgjorda mål kraftigt främst på grund av det jämförelsevis höga antal, drygt 5 300, hyperhidrosmål som avgjordes under 2017. Vid Högsta förvaltningsdomstolen fortsatte ökningen av antalet avgjorda mål.

Antalet avgjorda mål 2018 ökade kraftigt såväl vid migrationsdomstolarna som i Migrationsöverdomstolen, jämfört med 2017 års redan mycket höga nivåer.

Tabell 8 Balanserade mål vid domstolarna

Utveckling per domstolsslag	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Balanserade mål				Antal	%
Tingsrätter	68 594	72 862	79 631	6 769	9 %
Hovrätter	5 043	5 544	5 674	130	2 %
Högsta domstolen	833	768	656	-112	-15 %
Förvaltningsrätter exkl. migration	31 090	37 903	43 450	5 547	15 %
Migrationsdomstolarna	12 139	21 061	20 835	-226	-1 %
Kammarrätter exkl. migration	12 124	5 826	9 240	3 414	59 %
Migrationsöverdomstolen	1 389	1 672	1 858	186	11 %
Högsta förvaltningsdomstolen	1 992	2 407	1 711	-696	-29 %
Summa totalt	133 204	148 043	163 055	15 012	10 %

Balanssituationen vid tingsrätterna försämrades ytterligare under 2018 och ökningen uppgick till nio procent. Balansförsämringen kan främst knytas till fler brottmål, men samtliga målkategorier ökade avseende balanserade mål. Även vid hovrätterna ökade balanserna, om än mer marginellt. Antalet balanserade mål fortsatte att minska vid Högsta domstolen, en minskning med ytterligare 15 procent sedan förra året. Balanserna vid Högsta domstolen har därmed nästintill halverats på tre år.

Balanssituationen vid förvaltningsrätterna försämrades kraftigt under 2017, och fortsatte så 2018 i takt med högt målinflöde. Balanserna för ett flertal målkategorier ökade, bl.a. övriga mål. Vid kammarrätterna har återigen balanser av hyperhidrosmål ökat. Exkluderas dessa var antalet balanserade mål vid kammarrätterna i nivå med 2017. Vid Högsta förvaltningsdomstolen minskade balansnivåerna efter att ett stort antal skattemål avgjordes under året.

Vid migrationsdomstolarna fortsatte balanserna öka under första halvåret 2018 men från augusti har avgjorda mål överstigit de inkomna och de balanserade målen var vid årsskiftet något lägre än året innan. Främst var det balanser av avlägsnandemål och mål om statusförklaring som minskade något. De balanserade målen vid Migrationsöverdomstolen har inte ökat i samma utsträckning som vid underrätterna under de senaste åren. År 2018 steg balanserna främst under sista kvartalet.

Produktivitetsutveckling

I det följande avsnittet redogörs för utvecklingen av domstolarnas kostnadsproduktivitet¹ under den senaste tioårsperioden.

Kostnadsproduktiviteten definieras som antalet avgjorda mål och ärenden i förhållande till de totala kostnaderna på anslaget 1:5 Sveriges Domstolar. Kostnaderna har fastprisberäknats med årsmedelvärdet för Statistiska centralbyråns (SCB:s) konsumentprisindex. Indexet framgår av nedanstående tabell. År 2018 utgör basår.

Tabell 9 Konsumentprisindex 2009–2018

Konsumentprisindex årsmedelvärde, basår 2018										
År	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Index	91,25	92,41	94,83	95,68	95,63	95,46	95,42	96,35	98,08	100,00

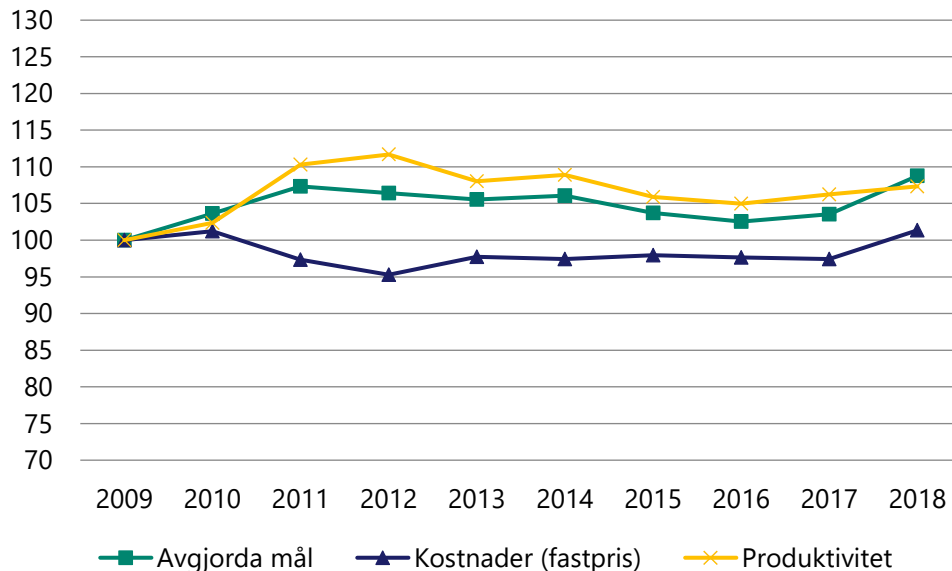
I detta avsnitt exkluderas migrationsdomstolarna, hyresnämnderna och mål om trängselskatt. För tingsrätt, hovrätt, förvaltningsrätt och kammarrätt har målen viktats utifrån hur resurskrävande målets typ är. De vikter som har använts är baserade på ett snitt av 2017 och 2018 års tidredo-

¹ På grund av ett beräkningsfel under tidigare år har avsnittets uppgifter rättats bakåt i tiden i förhållande till förra årsredovisningen. Beräkningen har också förändrats genom att även mål i hovrätt och kammarrätt viktas, dessa var tidigare oviktade.

visning. För Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen viktas inte målen.

Alla avgjorda mål inom en målkategori värderas lika, trots att stora variationer i målens komplexitet kan förekomma. I produktivitetsavsnittet antas att den genomsnittliga komplexiteten i varje kategori är oförändrad över tid.

Diagram 6 Indexutveckling av antalet avgjorda mål, kostnader och produktivitet vid domstolarna. År 2009 basår.

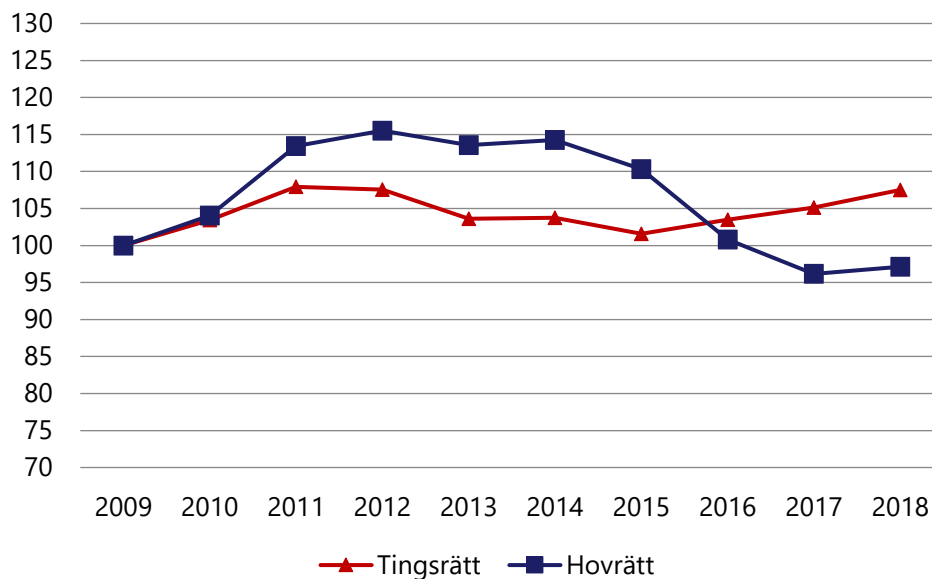

Under 2018 ökade produktiviteten jämfört med föregående år. Antal inkomna och avgjorda mål ökade. Antalet inkomna mål översteg dock antal avgjorda mål vilket innebär att antalet balanserade mål ökade.

Kostnaderna för 2018 ökade jämfört med föregående år. Den största kostnaden bestod av personalkostnader, vilka ökat till följd av fler årsarbetskrafter och löneökning. Den största kostnadsökningen därefter bestod av övriga driftskostnader vilket i huvudsak avsåg IT-kostnader och satsningar på digital utveckling. Även lokalkostnaderna ökade under året, vilket förklaras av höjda hyror och dubbelhyror i samband med domstolsflytt.

Produktiviteten för Sveriges domstolar har ökat de två senaste åren samtidigt som stora satsningar har gjorts avseende bland annat lokalförsörjning, säkerhet och digitalisering. Den ökade produktiviteten kan härledas till en högre arbetsproduktivitet bland personalen. Det kan förklaras av att antalet medarbetare inte har ökat i samma takt som målavgörandet och att arbetet har effektiviserats. För att verksamheten vid Sveriges domstolar ska kunna bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv krävs kontinuerliga utvecklingsinsatser.

Diagram 7 Tingsrätters och hovrätters produktivitetsindex. År 2009 basår.

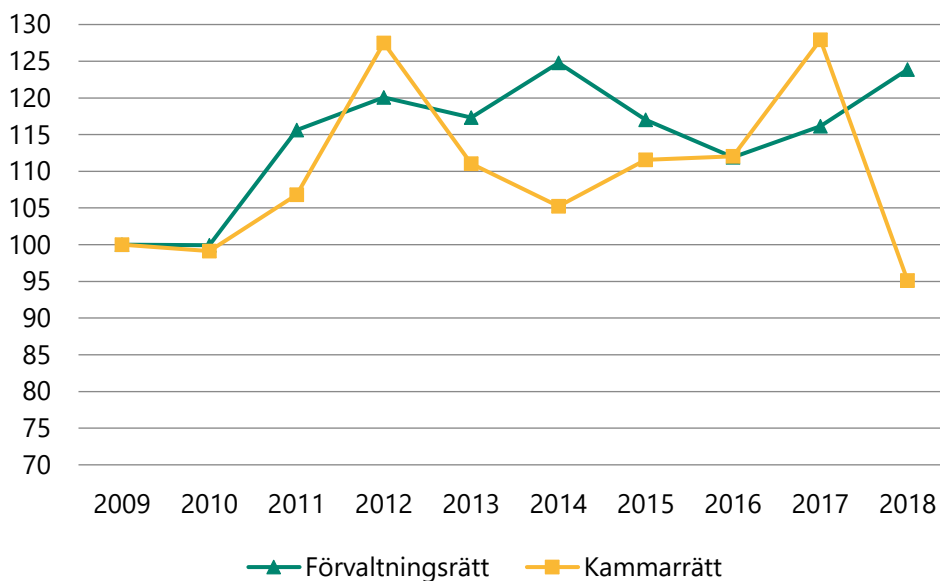

Antalet avgjorda viktade mål i tingsrätt ökade mellan 2009-2011, minskade 2012-2015 för att därefter återigen öka. Vid tingsrätterna har kostnaderna i fasta priser trendmässigt minskat sedan 2009. År 2018 ökade dock kostnaderna betydligt mot föregående år. Kostnadsproduktiviteten fortsatte dock öka som ett resultat av det höga målavgörandet. Arbetsproduktiviteten, antalet avgjorda viktade mål per årsarbetskraft, ökade vid tingsrätt 2018 jämfört med 2017.

Antalet avgjorda viktade mål i hovrätt ökade mellan 2009-2014, minskade 2015-2017, men nådde 2018 återigen nästan 2014 års nivå. Hovrätternas kostnader i fasta priser har trendmässigt ökat sedan 2009. Inrättandet av Patent- och marknadsöverdomstolen 2016 har påverkat kostnadsutvecklingen.

Hovrätternas produktivitet låg relativt stabilt under 2011-2014 och har därefter minskat 2015-2017 men vänt till ökning 2018. Arbetsproduktiviteten, antalet avgjorda viktade mål per årsarbetskraft, ökade vid hovrätterna 2018 jämfört med 2017.

Diagram 8 Förvaltningsrätter och kammarrätters produktivetsindex. År 2009 basår.

Antalet avgjorda viktade mål i förvaltningsrätt ökade kraftigt 2011 då balanser som uppkommit vid förvaltningsrättsreformen 2010 avgjordes. Åren 2012-2018 hölls avgörandet på en stabil nivå. Kostnaderna i fasta priser har trendmässigt minskat under perioden. En orsak till detta under senare år är att antalet årsarbetskrafter minskat till följd av omfördelning av personal vid de förvaltningsrätter som också är migrationsdomstolar. Både förvaltningsrätternas kostnadsproduktivitet och arbetsproduktivitet, antalet avgjorda viktade mål per årsarbetskraft, ökade 2018 jämfört med 2017.

Kostnaden i fasta priser för kammarrätterna minskade mellan 2009-2016, för att sedan öka betydligt 2017-2018. Antalet avgjorda viktade mål i kammarrätt har legat stabilt under perioden bortsett från de två topparna 2012 och 2017. De främsta anledningarna till den höga produktiviteten 2012 var ett ökat målavgörande efter förvaltningsrättsreformen och att ett stort antal mål gällande sjuklön avgjordes i Kammarrätten i Göteborg. Den höga produktiviteten 2017 kan härledas till att ett stort antal socialförsäkringsmål (hyperhidros) avgjordes i Kammarrätten i Stockholm. Seriemål förekommer i större utsträckning i kammarrätt än i övriga domstolslag, vilket ger större variationer i målavverkningen och därmed försvåras också analysen av produktivetsutvecklingen. Produktiviteten minskade 2018 jämfört med föregående år. Arbetsproduktiviteten, antalet avgjorda viktade mål per årsarbetskraft, minskade i kammarrätt 2018 jämfört med 2017.

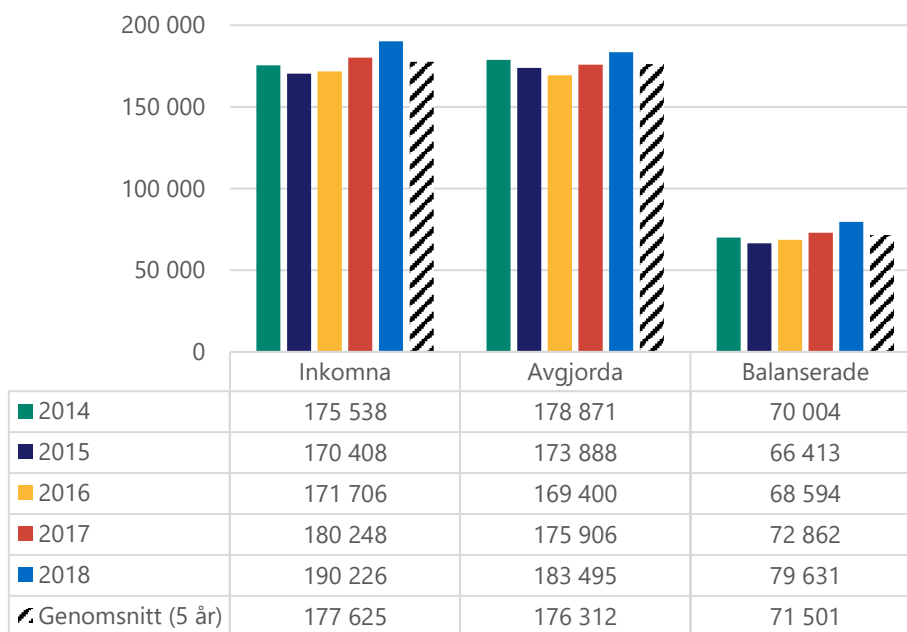
Tingsrätterna

Tabell 10 Tingsrätterna

	2016	2017	2018
Antal tingsrätter	48	48	48
Avgjorda mål per årsarbetskraft	60	62	64
Genomsnittlig förhandlingstid (timmar per mål):			
- samtliga brottmål	1,2	1,1	1,0
- brottmål som avgjorts efter förhandling	2,2	2,1	2,1
- samtliga tvistemål exkl. gemensam ansökan	0,8	0,8	0,7
- tvistemål som avgjorts efter förhandling	2,6	2,6	2,6
Andelen förtursmål (mål med häktad eller tilltalad under 18 år)	13 %	13 %	13 %

Målutvecklingen

Diagram 9 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid tingsrätterna 2014–2018

Under den senaste femårsperioden har tingsrätterna haft ett genomsnitt på ca 178 000 mål inkomna respektive ca 176 000 avgjorda mål per år.

Under 2018 ökade antalet inkomna mål med sex procent jämfört med 2017 och med sju procent i jämförelse med genomsnittet för femårsperioden. Antalet inkomna mål 2018 är det högsta som inkommit till tingsrätterna under perioden.

Även antalet avgjorda mål fortsatte att öka under 2018 och var drygt fyra procent högre både jämfört med föregående år och jämfört med genomsnittet för femårsperioden.

Under den senaste femårsperioden har tingsrätterna haft ett genomsnitt på ca 72 000 mål i balans. Under 2018 inkom ca 6 700 fler mål än vad som avgjordes, vilket innebär att antalet balanserade mål ökade jämfört med 2017.

Vid utgången av 2018 uppgick balansen till knappt 80 000 mål, vilket är högre än den genomsnittliga balansen under perioden.

Tingsrätternas samlade målbilans var vid årsskiftet 42 procent av det årliga målinflödet, vilket var 2 procentenheter högre än 2017.

Tabell 11 Inkomna, avgjorda och balanserade mål per målkategori vid tingsrätterna 2016–2018

Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Inkomna mål				Antal	%
Summa tvistemål	80 947	83 654	85 617	1 963	2 %
- varav FT-mål	18 982	19 411	20 480	1 069	6 %
- varav gemensam ansökan	21 486	21 871	21 599	-272	-1 %
- varav övriga familjemål	18 401	19 859	19 890	31	0 %
- varav övriga tvistemål	22 078	22 513	23 648	1 135	5 %
Brottmål	83 863	90 488	97 456	6 968	8 %
Miljömål	3 396	2 669	2 836	167	6 %
Fastighetsmål	1 126	1 124	2 005	881	78 %
PBL-mål	2 374	2 313	2 312	-1	0 %
Summa totalt	171 706	180 248	190 226	9 978	6 %
Avgjorda mål				Antal	%
Summa tvistemål	80 499	83 192	83 899	707	1 %
- varav FT-mål	18 876	19 132	19 397	265	1 %
- varav gemensam ansökan	21 352	21 408	21 438	30	0 %
- varav övriga familjemål	18 132	19 941	19 847	-94	0 %
- varav övriga tvistemål	22 139	22 711	23 217	506	2 %
Brottmål	82 337	86 270	93 024	6 754	8 %
Miljömål	3 322	2 911	2 706	-205	-7 %
Fastighetsmål	1 137	1 141	1 602	461	40 %
PBL-mål	2 105	2 392	2 264	-128	-5 %
Summa totalt	169 400	175 906	183 495	7 589	4 %
Balanserade mål				Antal	%
Summa tvistemål	35 047	35 512	37 267	1 755	5 %
- varav FT-mål	4 663	4 885	5 906	1 021	21 %
- varav gemensam ansökan	8 535	8 854	8 855	1	0 %
- varav övriga familjemål	10 897	10 968	11 206	238	2 %
- varav övriga tvistemål	10 952	10 805	11 300	495	5 %
Brottmål	30 216	34 362	38 773	4 411	13 %
Miljömål	1 770	1 525	1 672	147	10 %
Fastighetsmål	674	655	1 062	407	62 %
PBL-mål	887	808	857	49	6 %
Summa totalt	68 594	72 862	79 631	6 769	9 %

Under 2018 ökade antalet inkomna mål med sex procent mot föregående år. Ökningen fanns inom samtliga målkategorier förutom gemensam ansökan om äktenskapsskillnad. Antalsmässigt ökade brottmålen mest, vilket motsvarande åtta procent jämfört med 2017. Fastighetsmålen stod för den största procentuella ökningen på 78 procent. Denna ökning bestod främst av ett ökat antal inkomna mål inom kategorin för förrättningskostnader.

Majoriteten, 39 av 48 tingsrätter, hade en målökning under 2018 jämfört med föregående år.

Tingsrätterna avgjorde fyra procent fler mål under 2018 jämfört med föregående år. Den största ökningen avsåg brottmål med närmare 6 800 fler avgjorda mål. Antal avgjorda mål ökade i samtliga målkategorier förutom övriga familjemål, miljömål och PBL-mål.

Antal inkomna och avgjorda mål ökade totalt för tingsrätterna, dock ökade de inkomna målen mer än de avgjorda, vilket medförde en ökning av balanserna. Balanserna ökade med nio procent till den högsta uppmätta balansnivån vid utgången av ett år under femårsperioden. Det var framförallt brottmålsbalansen som ökade.

Balansens åldersstruktur för mål äldre än sex månader ökade med en procentenhet jämfört med 2017. Balanserade mål äldre än tolv månader låg kvar på samma nivå som föregående år.

Tabell 12 Andel mål avgjorda genom dom

	2014	2015	2016	2017	2018
Brottmål	70 %	69 %	67 %	65 %	64 %
Twistemål	43 %	44 %	44 %	45 %	45 %
Totalt	58 %	59 %	57 %	57 %	56 %

Trenden med minskande andel brottmål som avgörs genom dom fortsatte även under 2018 då 64 procent avgjordes genom dom. Detta innebar att andelen mål som avgjordes genom slutligt beslut (i flertalet fall genom att målet avskrevs) ökade. En orsak till denna utveckling är att allt fler mål enbart innehåller ansökan om förordnanden av offentlig försvarare och målsägandebiträden, s.k. förordnademål. Lagstiftningen innebär att målsägandebiträde kan förordnas i fler situationer än tidigare. Samtidigt blir allmänheten allt mer medveten om möjligheten att ansöka om målsägandebiträde. En annan tänkbar förklaring till utvecklingen kan vara att målsägandebiträden och offentliga försvarare förordnas allt tidigare i processen, ibland långt innan åtal väcks. Om inte åtal väcks registreras dessa mål med förordnanden som avgjorda genom slutligt beslut. Att andelen mål som avgörs genom dom minskat kan också bero på att polisen lägger ner fler ärenden eller att åtal inte väcks, vilket även det leder till slutligt beslut.

Tabell 13 Andel inställda huvudförhandlingar i brottmål pga. bristande delgivning

	2014	2015	2016	2017	2018
Brottmål	8 %	7 %	6 %	6 %	6 %

I syfte att minska antalet inställda brottmålsförhandlingar på grund av bristande delgivning har Domstolsverket tillsammans med tio tingsrätter tagit fram ett delgivningspaket med bl.a. en modell för effektivt delgivningsarbete och månatliga statistikrapporter som publiceras på Sveriges Domstolars intranät.

Målsättningen är att högst tre procent av huvudförhandlingar i brottmål ställs in på grund av bristande delgivning. Under 2014 ställdes åtta procent av huvudförhandlingarna i brottmål in av denna orsak. För 2018 var andelen sex procent. Målet har därmed ännu inte uppnåtts och det finns fortfarande en utvecklingspotential avseende delgivningsarbetet vid tingsrätterna. Arbetet behöver ytterligare utvecklas och effektiviseras så att antalet möten som ställs in på grund av bristande delgivning minskar. Det kan dock konstateras att förståelsen för enhetlig registrering kring antalet brottmålsförhandlingar har ökat, vilket medfört en ökad kvalitet i statistikuppgifterna.

Tabell 14 Överklagande- och ändringsfrekvens

	2016	2017	2018
Överklagandefrekvens			
Brottmål	11 %	10 %	10 %
Twistemål	4 %	4 %	4 %
Totalt	15 %	15 %	15 %
Ändringsfrekvens			
Brottmål	39 %	38 %	38 %
Twistemål	22 %	20 %	22 %
Totalt	24 %	23 %	23 %

Totalt sett var överklagandefrekvensen, dvs. andelen mål som överklagats till hovrätt, 15 procent och andelen har varit oförändrad de senaste tre åren. Även ändringsfrekvensen, dvs. andelen mål som ändrades av hovrätten, var oförändrad 2018 jämfört med föregående år.

Tabell 15 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden vid tingsrätterna 2016–2018

	2016	2017	2018
Domstolsärenden			
Inkomna domstolsärenden	45 473	47 097	49 187
Avgjorda domstolsärenden	44 993	45 918	48 632
Balanserade domstolsärenden	10 194	11 342	11 910
Konkurser			
Inkomna konkursansökningar	9 058	9 399	10 730
Avslutade konkurser	7 185	6 496	7 271
Balanserade konkurser ¹	7 513	7 956	8 840

¹ Balanserade konkurser avser öppna ärenden där beslut om försättande i konkurs meddelats. Balansen går inte att sätta i relation till inkomna konkursansökningar eftersom balansen endast avser konkurser som meddelats men ännu inte avslutats. Antalet inkomna konkurser för 2017 samt antalet balanserade konkurser för 2016 och 2017 har ändrats i förhållande till föregående årsredovisning.

Domstolsärenden består av fem olika kategorier: miljöärenden, utskökningsärenden, företagsrekonstruktion, skuldsanering och övriga domstolsärenden.

Antalet inkomna domstolsärenden ökade med fyra procent jämfört med 2017. Övriga domstolsärenden stod för ca 82 procent av antalet inkomna domstolsärenden under 2018.

Antalet inkomna konkursansökningar ökade med 14 procent jämfört med föregående år. Även antalet avslutade konkurser ökade.

Patent- och marknadsdomstolen

Patent- och marknadsdomstolen (PMD) vid Stockholms tingsrätt inrättades den 1 september 2016 och tog bl.a. över Marknadsdomstolens och Patentbesvärshörsdomstolens verksamheter.

Inströmningen av mål och ärenden har under de 28 månaderna i stort sett varit enligt prognos på totalen. Antalet inkomna patentmål, vilket är den mest resurskrävande målgruppen, har dock varit fler än förväntat liksom vissa typer av ärenden (s.k. informationsförelägganden). Patentärenden, varumärkes- och mönsterärenden samt brottmål inkom i mindre omfattning än väntat.

Tabell 16 Inkomna, avgjorda och balanserade mål och ärenden vid PMD

Patent- och marknadsdomstolen	2016	2017	2018
Inkomna mål och ärenden	381	358	376
Avgjorda mål och ärenden	169	370	434
Balanserade mål och ärenden	298	285	227

PMDs mål och ärenden ingår också i tabellerna för tingsrätterna totalt.

Antalet inkomna mål ökade med fem procent jämfört med föregående år. Den största ökningen stod målgruppen informationsförelägganden imaterialrätt för. Totalt inkom 376 mål och ärenden under 2018, varav 169 tvistemål, 8 brottmål och 199 ärenden.

Vid inrättandet blev Patent- och marknadsdomstolen enda första instans för allmänna immaterialrättsliga mål i Sverige. Eftersom dessa mål tidigare spreds på samtliga tingsrätter förväntades en kraftig balansökning under den första tiden i förhållande till den ingående balansen som bestod av immaterialrättsmål från Stockholms tingsrätt. Trots detta avgjorde domstolen under såväl 2017 och 2018 fler mål och ärenden än vad som inkommit. Under 2018 avgjordes 17 procent fler mål än året innan. Balanserna minskade med 20 procent jämfört med 2017 och balansläget har gett goda förutsättningar för förbättrade omloppstider framöver.

Det är för närvarande för tidigt att redovisa helt tillförlitliga siffror för omloppstider. Men de jämförelser som gjorts antyder tydliga effekter. Den genomsnittliga omloppstiden för ett patentärende var under 2018 ca nio månader medan motsvarande tid under de senaste åren vid Patentbesvärshörsdomstolen var ca 18 månader. För varumärkes- och mönsterärenden uppgick den genomsnittliga omloppstiden till drygt fyra månader medan motsvarande omloppstid var ca sju månader under sista året vid Patentbesvärshörsdomstolen.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

Regeringens verksamhetsmål för tingsrätterna är att huvuddelen av brottmålen (exkl. förtursmål) inte bör ta längre tid än fem månader och tvistemålen (exkl. gemensam ansökan om äktenskapsskillnad) inte bör ta längre tid än sju månader att avgöra.

Omloppstiderna vid 75:e percentilen uppgick till 4,1 månader för brottmål och 6,2 månader för tvistemål, vilket innebar att tingsrätterna totalt sett nådde regeringens båda verksamhetsmål. Föregående år uppgick omloppstiderna till 4,2 månader för brottmål och 6,4 månader för tvistemål, vilket betyder att omloppstiden för båda verksamhetsmålen har förbättrats.

Tingsrätternas omloppstider för brottmål varierade mellan 2,0 och 5,8 månader. För tvistemål varierade omloppstiderna mellan 2,2 och 7,7 månader. Spridningen i måluppfyllelsen minskade jämfört med föregående år. Av rättssäkerhetsskäl ska Sveriges Domstolar sträva efter att spridningen i måluppfyllelse ska vara liten. Omloppstiden ska vara skälig oavsett vid vilken domstol i landet som handläggningen sker.

Det finns svårigheter att entydigt förklara varför måluppfyllelsen skiljer sig åt mellan olika domstolar. En påverkansfaktor kan vara domstolarnas skiftande storlek och arbetssätt. Målsammansättningen kan också variera mellan tingsrätterna.

Bland de domstolar som hade kortast omloppstider återfinns flera av de minsta tingsrätterna. En förklaring kan vara att dessa domstolar måste upprätthålla en viss minimibemanning av sårbarhetsskäl och därför inte enbart dimensionerats utifrån målinflöde.

I underlagen inför budget- och verksamhetsdialoger ställdes frågor till domstolarna angående måluppfyllelsen och vilka som var de huvudsakliga skälen till att domstolarna inte uppnått regeringens verksamhetsmål samt om några särskilda åtgärder vidtagits för att uppnå dem eller för att undvika att omloppstiderna skulle öka.

Det är svårt att peka på en enskild orsak till tingsrätternas nu historiskt korta omloppstider, det handlar om samverkande orsaker. Dessa orsaker ligger ibland även utanför domstolarnas kontroll. En delförklaring till brottmålen kortare omloppstider är troligen målsammansättningen då vissa tingsrätter upplever en övervikt av häktade mål och ungdomsmål samt av enklare mål som delvis kan avgöras på handlingarna. Andra tingsrätter pekade t.ex. på de regler om att hänvisa till skriftlig bevisning och att större nyttjande av teknisk utrustning i form av videokonferenser har lett till att förhandlingarna blivit mer effektiva. För tvistemålens del har ett mer aktivt arbete med målen och att domstolarna arbetar för att försöka förlika parterna inneburit kortare omloppstider hos vissa tingsrätter. God beredning av kansli, notarier och beredningsjurister underlättar också och har gjort att domstolarna kunnat avgöra fler mål. En annan framgångsfaktor för att nå verksamhetsmålen, menar en del tingsrätter, är att involvera all personal på domstolen vid regelbundna genomgångar där balanser, gamla mål och omloppstider synliggörs.

Flera av tingsrätterna framhöll att en förutsättning för att nå verksamhetsmålen är att domstolarna kan rekrytera och behålla kompetent personal. På domarsidan finns problem dels med att attrahera domare, dels

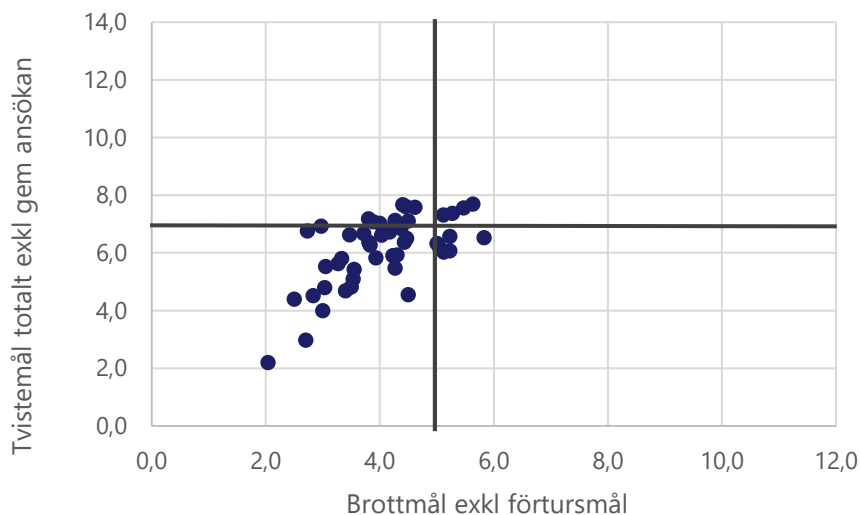
med att ledtiderna för att återbesätta domartjänster är så lång att det uppstår glapp mellan domare som slutar och domare som ska ersätta. På domstolshandläggarsidan är problemet ofta att domstolen inte kan konkurrera med andra arbetsgivare när handläggare erbjuds andra arbeten.

En annan förutsättning för att nå verksamhetsmålen är att domstolens verksamhet bedrivs effektivt t.ex. med hjälp av de möjligheter som digitaliseringen ger.

En avgörande betydelse för omloppstiderna är storleken på måltillströmningen, vilken är svår att förutse. De stora satsningar som görs vid polisen skulle kunna resultera i fortsatt ökning av antalet inkomna brottmål. Det kan i sin tur medföra att omloppstiderna ökar.

Diagrammet nedan visar tingsrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål. De domstolar som ligger i den nedre vänstra fyrkanten klarar både verksamhetsmålet för brottmål och tvistemål.

Diagram 10 Tingsrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2018 (månader)

Färre tingsrätter uppfyllde regeringens båda verksamhetsmål under 2018 jämfört med året innan, 32 av 48 tingsrätter klarade båda verksamhetsmålen jämfört med 40 domstolar förra året. Endast fyra domstolar uppfyllde inte något av verksamhetsmålen. De enskilda domstolarnas resultat gentemot regeringens verksamhetsmål redovisas i bilaga 1.

En bedömning av tingsrätternas resultat

Tingsrätterna sammantaget uppnådde regeringens verksamhetsmål för såväl brottmål som tvistemål under 2018. I förhållande till 2017 förbättrades resultatet för båda verksamhetsmålen.

Måltillströmningen ökade med sex procent under 2018 och även om antalet avgjorda mål också ökade i jämförelse med föregående år så för-sämrades balansläget.

Tingsrätterna hade en överbalans om ca 4 200 mål, främst brottmål, vid årets slut. Den genomsnittliga förhandlingstiden för brottmål minskade marginellt medan förhandlingstiden för tvistemål var oförändrad.

Arbetsbelastningen bedöms ha ökat under året till följd av den ökade måltillströmningen. Antalet årsarbetskrafter ökade från 2 817 till 2 880 vilket motsvarar två procents ökning jämfört med 2017.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades under 2018. Antalet avgjorda mål per årsarbetskraft uppgick till 64, vilket är en ökning jämfört med 2017.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, redovisas i bilaga 2.

Hovrätterna

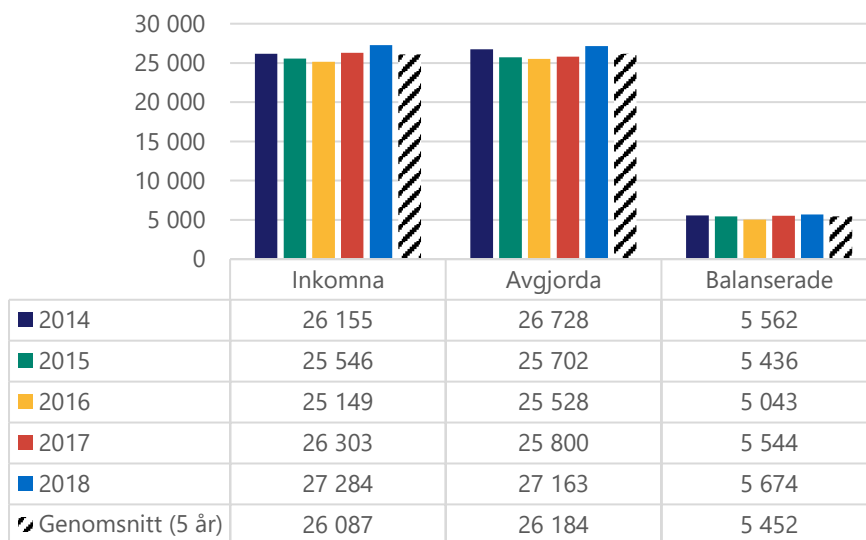
Tabell 17 Hovrätterna

	2016	2017	2018
Antal hovrätter	6	6	6
Antal avgjorda mål per årsarbetskraft	38	38	39
Genomsnittlig förhandlingstid (timmar per mål):			
- samtliga brottmål	2,7	2,6	2,6
- brottmål som avgjorts efter förhandling	4,6	4,6	4,9
- samtliga tvistemål	1,1	1,0	1,1
- tvistemål som avgjorts efter förhandling	8,0	7,9	8,0
Andelen brottmål som avgjorts genom dom	71 %	71 %	72 %
Andelen tvistemål som avgjorts genom dom	23 %	21 %	23 %
Andelen förtursmål (mål med häktade eller tilltalad under 18 år)	25 %	26 %	27 %
Överklagandefrekvens (andelen mål som överklagats till Högsta domstolen)			
- brottmål	20 %	21 %	20 %
- tvistemål	13 %	10 %	11 %
- totalt	18 %	18 %	18 %

Uppgiften för andelen förtursmål har ändrats för 2017 i förhållande till tidigare årsredovisning.

Målutvecklingen

Diagram 11 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid hovrätterna 2014–2018

Under den senaste femårsperioden har hovrätterna haft ett genomsnitt på ca 26 000 mål för såväl inkomna som avgjorda mål. Under 2018 fortsatte inkomna mål att öka och låg på den högsta nivån under femårsperioden. I förhållande till genomsnittet för perioden ökade antalet inkomna mål med nära fem procent.

Även antalet avgjorda mål ökade under 2018, med fyra procent jämfört med genomsnittet för perioden, vilket innebar att nivån av avgjorda mål var den högsta under femårsperioden.

Under den senaste femårsperioden har hovrätterna haft ett genomsnitt om 5 500 mål i balans. Balanserna minskade i början av perioden men har sedan två år tillbaka ökat. Balanserna ligger nu fyra procent över snittet för femårsperioden.

Den totala balansen i förhållande till det årliga målinflödet uppgick till 21 procent 2018, vilket var oförändrat jämfört med föregående år.

Tabell 18 Inkomna, avgjorda och balanserade mål per målkategori vid hovrätterna 2016–2018

Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Inkomna mål				Antal	%
Twistemål	2 653	2 742	2 807	65	2%
Brottmål	8 690	8 562	9 234	672	8%
Övriga mål	11 843	12 714	13 139	425	3%
Miljömål	871	943	866	-77	-8%
Fastighetsmål	273	284	260	-24	-8%
PBL-mål	819	1 058	978	-80	-8%
Summa totalt	25 149	26 303	27 284	981	4%
Avgjorda mål				Antal	%
Twistemål	2 721	2 686	2 855	169	6%
Brottmål	8 782	8 528	8 811	283	3%
Övriga mål	12 034	12 430	13 380	950	8%
Miljömål	903	887	909	22	2%
Fastighetsmål	295	259	266	7	3%
PBL-mål	793	1 010	942	-68	-7%
Summa totalt	25 528	25 800	27 163	1 363	5%
Balanserade mål				Antal	%
Twistemål	757	804	756	-48	-6%
Brottmål	2 578	2 604	3 025	421	16%
Övriga mål	1 209	1 504	1 274	-230	-15%
Miljömål	237	296	252	-44	-15%
Fastighetsmål	64	88	83	-5	-6%
PBL-mål	198	248	284	36	15%
Summa totalt	5 043	5 544	5 674	130	2%

Antalet inkomna mål ökade i jämförelse med föregående år. Ökningen syns för samtliga målkategorier utom för de mål som handläggs av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt. Antalet avgjorda mål ökade under 2018 i jämförelse med året innan. Antal avgjorda mål ökade för samtliga målkategorier förutom PBL-målen. Balansläget försämrades något på tota-

len men försämringen var framförallt hänförlig till ökningen av brottmålsbalansen.

Det är krav på prövningstillstånd (PT) från tingsrätt till hovrätt för alla överklagade domar och beslut i tvistemål och domstolsärenden. Till hovrätterna inkommer dock, inom målkategorin tvistemål, vissa mål som inte kräver PT, exempelvis ansökan om resning, klagan över domvilla samt klander av skiljedomar. Under 2018 krävdes det PT i 89 procent av tvistemålen och i 45 procent av övriga mål. PT beviljades i 36 procent av dessa tvistemål, vilket är en ökning sedan 2017. För övriga mål beviljades PT i 26 procent av målen, vilket är en oförändrad andel sedan förra året.

Balansens åldersstruktur försämrades ytterligare under 2018. Av de balanserade målen i hovrätterna var drygt 4 procent äldre än 12 månader gamla och nära 23 procent äldre än 6 månader. Andelen balanserade mål äldre än sex månader ökade med nära tre procentenheter och andelen balanserade mål äldre än tolv månader ökade med drygt en procentenhet jämfört med föregående år.

Patent- och marknadsöverdomstolen

Patent- och marknadsöverdomstolen (PMÖD) finns i Svea hovrätt och inrättades den 1 september 2016 som en ny domstolsordning för att pröva immaterialrättsliga och marknadsrättsliga mål och ärenden från hela landet. 2018 var alltså det andra hela året för den nya domstolen. Domstolen är inrättad på en specialavdelning i hovrätten som bl.a. hanterar alla hovrättens mer omfattande dispositiva tvistemål, mål om klander av skiljedomar och hyresmål. Verksamhetsåret har visat att många av målen i överdomstolen är mycket komplexa och omfattande. Genom inrättandet av den nya domstolsordningen gavs dessutom den nya domstolen en stor prejudikatbildande roll. Under år 2018 arbetade avdelningen därför med att utveckla ett internt kunskapshanteringssystem som sjuksattes i slutet av året. Vidare fortsatte arbetet med att utveckla såväl kvaliteten som effektiviteten i handläggningen, bl.a. genom att utveckla rollen för ämnesansvariga domare samt utveckla avdelningens jurist- och ledamotsmöten och beredningsmöten. Arbetsbelastningen har under hela året varit hög och särskilt fokus har ägnats åt att diskutera och så långt möjligt genomföra förbättringar av arbetsfördelning, stöd vid särskilda arbetstoppar och handläggningsrutiner.

Måltillströmningen i överdomstolen minskade under 2018 medan antalet avgjorda mål ökade.

Tabell 19 Inkomna, avgjorda och balanserade mål och ärenden vid PMÖD

Patent- och marknadsöverdomstolen	2016	2017	2018
Inkomna mål och ärenden	56	100	90
Avgjorda mål och ärenden	17	77	96
Balanserade mål och ärenden	39	62	56

PMÖDs mål ingår också i tabellerna för hovrätterna totalt.

Huvuddelen (75%) av målen i PMÖD avgjordes under 2018 inom 12,5 månader. För 2017 var motsvarande siffra 6,7 månader. Att omloppstiden var

betydligt kortare under 2017 berodde på att verksamheten då varit i gång under en begränsad tid och att färre mål och dessutom färre omfattande och komplexa mål därför hade hunnit avgöras. Eftersom fler mål – och dessutom fler omfattande och komplexa mål – ingår i statistiken för 2018 har också omloppstiderna ökat.

Under 2019 kommer Patent- och marknadsöverdomstolen att – baserat på erfarenheterna hittills av målens karaktär – sätta egna verksamhetsmål för omloppstider för olika målgrupper.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

Regeringens verksamhetsmål för hovrätterna 2018 är att huvuddelen (75 %) av brottmålen (exkl. förtursmål) inte bör ta längre tid än fem månader att avgöra. Frågan om prövningstillstånd (PT) ska i 75 procent av målen ta högst två månader att avgöra. I de mål där PT beviljats ska 75 procent av målen ta högst 10 månader att avgöra, räknat från den tidpunkt då målen kom in. Det är också av vikt att skillnaderna i omloppstider mellan hovrätterna inte är för stor. De enskilda hovrätternas resultat redovisas i bilaga 1.

Tabell 20 Hovrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

Omloppstid i månader (75 percentilen)	Mål	2016	2017	2018
Brottmål	5,0	6,5	6,1	6,3
Tvistemål fram till PT-beslut	2,0	1,9	1,6	1,8
Tvistemål med beviljat PT	10,0	11,5	10,7	11,7

Hovrätterna klarade ett av regeringens verksamhetsmål under 2018. Omloppstiderna har dock ökat under året. För samtliga tre verksamhetsmål har resultaten försämrats. Endast en av hovrätterna klarar samtliga verksamhetsmål.

Omloppstiderna för brottmål ökade med 0,2 månader jämfört med året innan. Omloppstiderna varierade mellan 4,8 och 8,6 månader bland hovrätterna. Spridningen ökade med 1,6 månader eftersom hovrätten med kortast omloppstid 2017 kunnat korta tiden ytterligare samtidigt som omloppstiden hos den hovrätt med längst omloppstid ökade. Endast en av hovrätterna klarade verksamhetsmålet för brottmål.

Även för tvistemål fram till PT-beslut försämrades omloppstiderna med 0,2 månader. Hovrätternas omloppstider varierade mellan 1,4 månader och 3,0 månader. Spridningen mellan domstolarna var oförändrad. Fyra av hovrätterna klarade målsättningen.

I tvistemål där PT beviljats var omloppstiden 1 månad längre under 2018 än 2017. Hovrätternas omloppstider varierade mellan 8,4 och 13,7 månader. Spridningen ökade med 3,8 månader sedan föregående år. Två av hovrätterna klarade detta verksamhetsmål.

Domstolsverket har i samband med de budget- och verksamhetsdialoger som hålls med domstolarna efterfrågat vilka orsaker som påverkat måluppfyllelsen. Ett skäl som hovrätterna angett som den största påverkansfaktorn är den stora mängden förtursmål bland brottmålen. Förtursmålen är resurskrävande eftersom fristerna för utsättande ovillkorligen måste hållas och att de därmed tränger undan övriga mål. Hovrätterna upplever också

att förtursmålen blir allt större med fler tilltalade, t.ex. i mål om gängbrottslighet. Förtursbrottmålen kräver en oproportionerligt stor andel av hovrätternas resurser, betydligt mer än de ca 25 procent av målstocken som de utgör. Ju fler förtursmål desto svårare blir det att hålla korta omloppstider i de mål som inte är förtursmål. Även andra stora mål med lång förhandlingstid, svårigheter att upprätthålla full bemanning av domare p.g.a. rekryteringsproblem samt personalomsättning som lett till vakanser är andra faktorer som försvårar måluppfyllelsen. En hovrätt menar också att de nuvarande lokalerna utgör hinder för en effektiv organisation bl.a. på grund av brist på förhandlingssalar.

En del hovrätter arbetade under året särskilt med att korta omloppstiderna för tvistemål. Avarbetning av äldre mål i balans kan tillfälligt öka omloppstiderna men ger positiva effekter på sikt. Vissa hovrätter tillämpar ett s.k. snabbspår för föredragning av PT-frågan i dispositiva tvistemål och fastslog under året nya rutiner för handläggningen. Även för brottmålen fastställde vissa hovrätter nya rutiner i syfte att avgöra fler brottmål utan huvudförhandling. Parterna är alltmer positiva till denna ordning som innebär att avgörandet oftast kan komma snabbare. Hovrätterna utökade även tillämpningen av hänvisning till muntlig bevisning, vilket underlättat utsättningen av målen eftersom parterna då inte behöver närvara när hovrätten tar del av den bevisning som togs upp vid tingsrätten. En del hovrätter minskade också eller planerar att minska antalet tingsresor för att målen inte ska bli liggande i väntan på en sådan resa.

En annan framgångsfaktor för att uppnå satta mål är att medvetandegöra målsättningarna för hela personalen. En hovrätt förändrade sin organisation något under året och införde beredningschefer på de dömande avdelningarna. Ett nätverk bildades då för att fortsätta utveckla målhanteringen.

Därutöver pågick ett intensivt digitaliseringsarbete, både i det dömande och i administrationen, som kan förväntas ge goda effekter på verksamheten och på omloppstiderna under kommande år. En ökad användning av video vid rättegången, där avståndet till hovrätten är långt, underlättar utsättningen av målen avsevärt och detta är parterna ofta mycket positiva till. De förbättrade digitala systemstöden för administration av nämndemän och övrig personalhantering ger ökade möjligheter att istället ägna sig åt den dömande verksamheten.

En bedömning av hovrätternas resultat

Omloppstiderna har ökat under året och hovrätterna klarade sammantaget endast ett av regeringens verksamhetsmål för 2018.

Vad gäller överbalansen för hovrätterna skedde en liten försämring. Vid 2018 års utgång var den totala överbalansen 275 mål jämfört med 111 mål 2017.

Arbetsbelastningen bedöms ha ökat under året eftersom måltillströmningen ökade. Den genomsnittliga förhandlingstiden för samtliga brott- och tvistemål ökade liksom andelen mål som avgjorts genom dom. Även andelen förtursmål ökade vilket påverkar arbetsbelastningen.

Arbetsproduktiviteten definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft förbättrades jämfört med föregående år. Antalet avgjorda mål ökade

med fem procent och antalet årsarbetskrafter ökade från 683 till 692, vilket motsvarar en procents ökning under året.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, redovisas i bilaga 2.

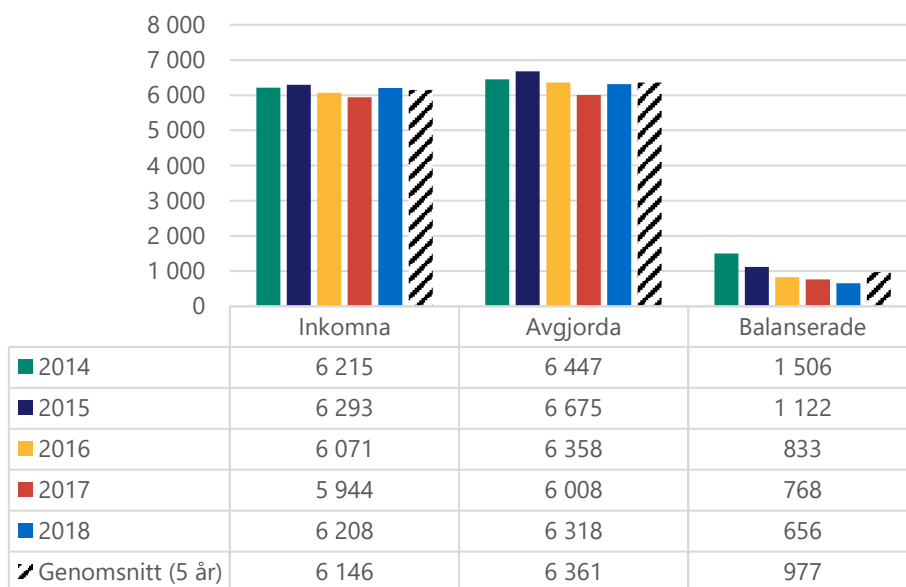
Högsta domstolen

Tabell 21 Högsta domstolen

	2016	2017	2018
Avgjorda mål per årsarbetskraft	72	70	73

Målutvecklingen

Diagram 12 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Högsta domstolen 2014–2018

Under den senaste femårsperioden har Högsta domstolen haft ett genomsnitt på drygt 6 000 inkomna respektive avgjorda mål per år. Det avgjordes fler mål än vad som kom in vilket medförde att balanserna fortsatte att minska under 2018. Balanserna har minskat för varje år och mer än halverats under femårsperioden.

Det totala antalet balanserade mål i förhållande till det årliga målinflödet var 11 procent 2018, vilket jämfört med 2017 är en marginell förbättring då nivån det året var 13 procent.

Tabell 22 Inkomna, avgjorda och balanserade mål per målkategori vid Högsta domstolen 2016–2018

Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Inkomna mål				Antal	%
Twistemål	347	282	320	38	13%
Brottmål	1 771	1 759	1 789	30	2%
Övriga mål	3 953	3 903	4 099	196	5%
Summa totalt	6 071	5 944	6 208	264	4%
Avgjorda mål				Antal	%
Twistemål	369	312	306	-6	-2%
Brottmål	1 795	1 773	1 796	23	1%
Övriga mål	4 194	3 923	4 216	293	7%
Summa totalt	6 358	6 008	6 318	310	5%
Balanserade mål				Antal	%
Twistemål	113	83	98	15	18%
Brottmål	169	156	147	-9	-6%
Övriga mål	551	529	411	-118	-22%
Summa totalt	833	768	656	-112	-15%

Totalt sett ökade antalet inkomna mål till Högsta domstolen med fyra procent under 2018 jämfört med föregående år och det var framförallt tvistemålen som ökade mest procentuellt.

Totalt sett avgjorde Högsta domstolen fem procent fler mål under 2018 jämfört med föregående år och här stod övriga mål för den största procentuella ökningen.

Balanserna minskade under 2018 med 15 procent och åldersstrukturen förbättrades ytterligare sedan 2017.

Tabell 23 Avgjorda mål vid Högsta domstolen

	2016	2017	2018
Avgjorda mål som beviljats PT	118	137	143
Avgjorda mål som ej har beviljats PT	5 120	4 942	5 350
Avgjorda mål som ej omfattas av PT (resningar m.m.)	1 120	929	825
Summa avgjorda mål	6 358	6 008	6 318

Av de mål som Högsta domstolen avgör är målen som avgörs efter beviljat prövningstillstånd (PT) i de allra flesta fall de mest arbetskrävande. Dessa mål utgör Högsta domstolens huvuduppgift som prejudikatinstans. Trots att dessa mål utgör en liten del av det totala antalet mål har de stor betydelse för domstolens arbetsbelastning.

Under 2018 beviljades 136 mål prövningstillstånd vilket är en ökning med åtta procent jämfört med 2017. Under 2018 avgjordes 143 mål som beviljats PT vilket var en ökning med fyra procent jämfört med 2017. Antalet avgjorda mål som omfattas av krav på PT, men inte beviljats PT, ökade mellan 2017 och 2018 med drygt åtta procent. Under 2018 fortsatte antalet av-

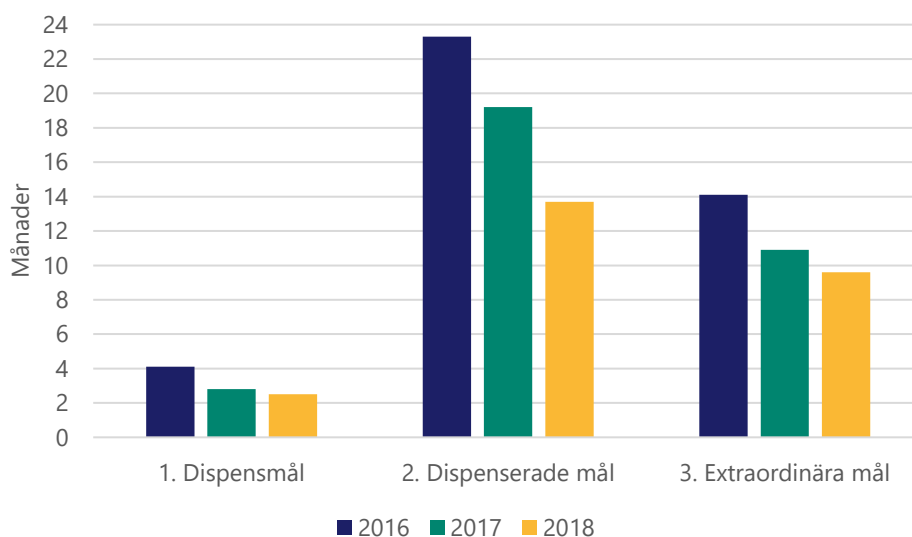
gjorda mål som inte omfattas av krav på PT att minska, en nedgång med 11 procent jämfört med föregående år.

Verksamhetsmål

Högsta domstolen ska årligen sätta egna verksamhetsmål. När det gäller handläggningstider uppställs olika mål för dispensmål (frågan om PT), dispenserade mål (mål som beviljats PT) och extraordinära mål (resning, domvilla och återställande av försutten tid). För respektive kategori sätts ett mål för medianen respektive 90:e percentilen och målen sätts för samtliga avgjorda mål, exkl. förtursmål, oavsett om det handlar om brottmål, tvistemål eller övriga mål.

Högsta domstolen uppfyllde samtliga verksamhetsmål avseende handläggningstider för 2018. Resultatet för 90:e percentilen per verksamhetsmål åskådliggörs i diagrammet nedan och övriga verksamhetsmål redovisas i bilaga 1. Fram till 2017 var målsättningen för 75:e percentilen, men sedan 2018 har målet satts för 90:e percentilen.

Diagram 13 Högsta domstolens uppfyllelse av verksamhetsmål (90:e percentilen)

Statistiken för 2016 och 2017 har tagits fram på nytt i januari 2019 eftersom målsättningen har ändrats till den 90:e percentilen.

För dispensmålen är målsättningen att det inte ska ta längre tid än tre månader från att dispensmålet kommer in fram till dess att beslut fattas i PT-frågan. Utfallet för 2018 blev 2,5 månader. Under 2018 beviljade Högsta domstolen prövningstillstånd i 136 mål.

För dispenserade mål är målsättningen att de inte ska ta längre tid än 18 månader att avgöra. Resultatet har under 2018 avsevärt förbättrats och blev 13,7 månader jämfört med 19,2 månader föregående år.

För extraordinära mål är målsättningen att de inte ska ta längre tid än 12 månader att avgöra. Resultatet 2018 blev 9,6 månader och domstolen uppnådde väl sin målsättning.

En bedömning av Högsta domstolens resultat

Högsta domstolen uppnådde samtliga målsättningar gällande handläggningstiderna.

Måltillströmningen ökade i kombination med att både antalet avgjorda mål med beviljat PT och antalet beviljade PT ökade. Därmed bedöms arbetsbelastningen ha legat på en något högre nivå 2018 än 2017.

Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades något under 2018. Antalet avgjorda mål per årsarbetskraft uppgick till 73, vilket är en ökning jämfört med 2017.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, redovisas i bilaga 2.

Lagrådet

Högsta domstolen utför även administrativa uppgifter åt Lagrådet. I Lagrådet ingår aktiva och före detta domare från Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen. Myndigheten har till uppgift att yttra sig om lagförslag. Lagrådet har ett eget kostnadsställe och ingår inte i Högsta domstolens budget. Kostnaden för Lagrådets verksamhet uppgår årligen till cirka 12 mnkr.

Förvaltningsrätterna

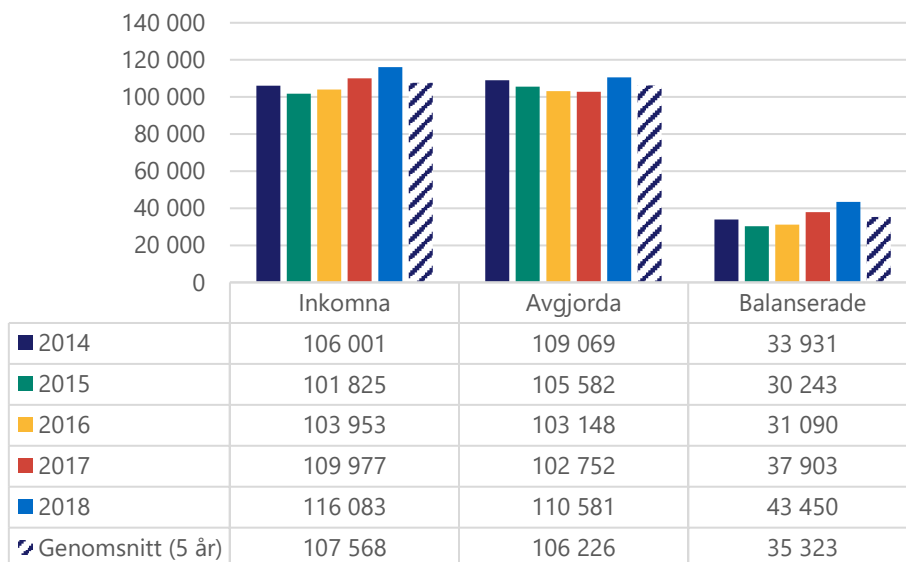
I de inledande avsnitten redovisas målutvecklingen och resultat i förvaltningsrätterna exkl. migrationsmål. Migrationsdomstolarna beskrivs avslutningsvis i ett separat avsnitt.

Tabell 24 Förvaltningsrätterna exkl. migrationsmål

	2016	2017	2018
Antal förvaltningsrätter	12	12	12
Avgjorda mål per årsarbetskraft	122	125	132
Andelen mål som avgjorts med muntlig förhandling	17 %	16 %	16 %
Andelen avgjorda förtursmål	19 %	19 %	18 %

Målutvecklingen

Diagram 14 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid förvaltningsrätterna 2014–2018, exkl. migrationsmål

Under den senaste femårsperioden har förvaltningsrätterna haft ett genomsnitt om knappt 107 600 inkomna mål. Genomsnittet för avgjorda mål ligger drygt 1 000 mål lägre främst på grund av de två senaste årens utveckling med mycket högt inflöde.

Antalet inkomna mål 2018 var på den högsta nivån under 2000-talet. För vissa målkategorier har förändringarna mellan åren varit mycket kraftiga. Vissa enskilda förvaltningsrätter uppvisar också en kraftig förändring av målinflödet mellan åren.

Även antalet avgjorda mål 2018 var det högsta under 2000-talet men understeg antalet inkomna mål. Detta medförde ökande balanser för tredje året i följd.

Antalet balanserade mål 2018 var det högsta under femårsperioden och balanserna har inte varit så höga sedan perioden efter förvaltningsrättsre-

formen 2010. Den samlade målbalansen uppgick till knappt 37 procent av antalet inkomna mål 2018, i jämförelse med 34 procent under 2017.

Den fortsatt stora tillströmningen av migrationsmål de senaste åren ställde även 2018 höga krav på domstolarna, vilket bedöms påverkat arbetet med övriga mål vid främst de fyra förvaltningsrätter som också är migrationsdomstolar. Under 2018 fortsatte en viss överlämning av allmänna mål från migrationsdomstol till andra domstolar².

Tabell 25 Inkomna, avgjorda och balanserade mål per målkategori vid förvaltningsrätterna 2016–2018

Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Inkomna mål				Antal	%
Skattemål	11 792	10 403	10 686	283	3%
Trängselskattmål	476	456	681	225	49%
Socialförsäkringsmål	11 895	18 241	18 636	395	2%
Mål enl. socialtjänstlagen	24 630	26 133	27 950	1 817	7%
Psykiatrimål	13 987	13 475	14 109	634	5%
LVU-mål	4 490	4 674	4 835	161	3%
LVM-mål	1 402	1 383	1 300	-83	-6%
LOU-mål	4 188	3 278	2 850	-428	-13%
Mängdmål	9 095	9 039	9 560	521	6%
Övriga mål	21 998	22 895	25 476	2 581	11%
Summa exkl. migrationsmål	103 953	109 977	116 083	6 106	6%
Migrationsmål	39 929	53 205	50 772	-2 433	-5%
Summa inkl. migrationsmål	143 882	163 182	166 855	3 673	2%
Avgjorda mål				Antal	%
Skattemål	12 672	10 873	9 873	-1 000	-9%
Trängselskattmål	446	434	638	204	47%
Socialförsäkringsmål	12 813	12 713	17 347	4 634	36%
Mål enl. socialtjänstlagen	23 049	24 855	26 968	2 113	9%
Psykiatrimål	13 881	13 425	14 108	683	5%
LVU-mål	4 400	4 681	4 793	112	2%
LVM-mål	1 391	1 390	1 298	-92	-7%
LOU-mål	3 716	3 672	2 862	-810	-22%
Mängdmål	9 981	8 995	9 284	289	3%
Övriga mål	20 799	21 714	23 410	1 696	8%
Summa exkl. migrationsmål	103 148	102 752	110 581	7 829	8%
Migrationsmål	31 313	44 084	51 272	7 188	16%
Summa inkl. migrationsmål	134 461	146 836	161 853	15 017	10%

² Under 2018 överlämnades 770 allmänna mål från Förvaltningsrätten i Göteborg till andra förvaltningsrätter att jämföra med 1 018 mål 2017. Dessa mål dubbelräknas i statistiken, dvs. registreras både som inkomna och avgjorda vid ursprungsdomstol och mottagande domstol.

Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Balanserade mål				Antal	%
Skattemål	5 571	5 069	5 912	843	17%
Trängselmål	66	86	129	43	50%
Socialförsäkringsmål	5 904	11 360	12 647	1 287	11%
Mål enl. socialtjänstlagen	6 540	7 673	8 664	991	13%
Psykiatrimål	359	342	339	-3	-1%
LVU-mål	661	645	687	42	7%
LVM-mål	63	50	52	2	4%
LOU-mål	1 177	764	760	-4	-1%
Mängdmål	1 877	1 895	2 166	271	14%
Övriga mål	8 872	10 019	12 094	2 075	21%
Summa exkl. migrationsmål	31 090	37 903	43 450	5 547	15%
Migrationsmål	12 139	21 061	20 835	-226	-1%
Summa inkl. migrationsmål	43 229	58 964	64 285	5 321	9%

Antalet inkomna skattemål har minskat vartdera året sedan 2013, en minskning som avstannade under 2018. Antalet inkomna skattemål var dock historiskt sett fortsatt på mycket låga nivåer. Ökningen kan nästan helt tillskrivas två måltyper vid två förvaltningsrätter. Vid Förvaltningsrätten i Luleå ökade mål rörande finansiering av radio och TV återigen mycket kraftigt och nådde nya högsta nivåer. Mål rörande lagen om punkt-skattkontroller ökade med drygt 300 mål jämfört med 2017 varav merparten inkom till Förvaltningsrätten i Malmö. Detta är en måltyp som vissa år ökat mycket kraftigt.

Socialförsäkringsmål är en målkategori som har varierat mycket de senaste åren. Under 2017 ökade antalet mål kraftigt från låga nivåer året innan och ökningen fortsatte något under 2018. Mål rörande sjukpenning fortsatte att öka mycket kraftigt 2018 och nådde nya högsta nivåer. Orsaken var främst att omprövningarna ökat kraftigt hos Försäkringskassan de senaste åren till följd av ökat inflöde och ökad avslagsfrekvens samt balansavarbetning. Även mål rörande assistansersättning och arbetsmarknadspolitiska insatser ökade mycket kraftigt och nådde nya högsta nivåer. Samtidigt bidrog ett minskat inflöde av de s.k. hyperhidrosmålen (mål rörande ersättning för kostnader till följd av vård i annat land) vid Förvaltningsrätten i Stockholm till att hålla tillbaka den totala målökningen av socialförsäkringsmål. Hyperhidrosmålen minskade med drygt 2 100 mål till knappt 2 500 mål 2018. Inflödet av socialförsäkringsmål exkl. hyperhidrosmål ökade därmed vid samtliga förvaltningsrätter.

Den antalsmässigt största målkategorin, mål enligt socialtjänstlagen, ökade 2018 till högsta uppmätta nivå under 2000-talet.

Bland de mål som betecknas som förtursmål, LVM-, LVU- och psykiatrimål, minskade inkomna LVM-mål medan LVU- och psykiatrimålen ökade. En bidragande orsak till utvecklingen för LVU-målen är ökningen av ensamkommande barn de senaste åren som utgör en allt större andel av de barn som tvångsomhändertas.

Antalet LOU-mål, mål enligt lagen om offentlig upphandling, minskade kraftigt 2018. En bidragande orsak kan vara det goda konjunkturläget i landet.

Målkategorin övriga mål ökade kraftigt under 2018. Det var främst mål rörande lagen om mottagande av asylsökande, förordningen om statlig ersättning för flyktingmottagande och asylsökande samt kommunala mål som ökade. Sannolikt ligger den stora invandringen de senaste åren bakom dessa ökningar.

Efter att ha minskat tre år i rad ökade antalet avgjorda mål 2018. Det kraftiga målinflödet och de senaste årens ökade balansnivåer var främsta skälet till det. Nio av tolv förvaltningsrätter uppvisade ökat målavgörande. Ökningen av avgjorda mål var mest markant för socialförsäkringsmålen som ökade kraftigt i linje med ökat målinflöde samt att antalet avgjorda hyperhidrosmål steg med nära 1 300 till knappt 4 100 avgjorda mål 2018. Även avgjorda mål i målkategorierna mål enligt socialtjänstlagen och övriga mål ökade. Däremot minskade avgjorda LOU-mål kraftigt och avgjorda skattemål var de lägsta under 2000-talet efter flera års vikande inflöde.

Antalet balanserade mål ökade för tredje året i rad. Ökningen 2018 var kraftig precis som året innan. Endast Förvaltningsrätten i Stockholm uppvisade en lägre balansnivå, delvis orsakat av en mycket kraftig minskning av balanserade hyperhidrosmål. Trots det steg de balanserade socialförsäkringsmålen kraftigt vid förvaltningsrätterna, så även mål enligt socialtjänstlagen, övriga mål och skattemål.

Nio av förvaltningsrätterna hade överbalans vid utgången av 2018 jämfört med sju vid utgången av 2017. Totalt hade förvaltningsrätterna en kraftig överbalans om drygt 5 100 mål, en ökning med drygt 3 500 mål. Det är den högsta överbalansnivån sedan 2011.

Balansens åldersstruktur försämrades ytterligare under 2018. Både andelen balanserade mål äldre än sex månader respektive tolv månader låg på en betydligt högre nivå än föregående år.

Tabell 26 Överklagande- och ändringsfrekvens

	2016	2017	2018
Överklagandefrekvens	22 %	21 %	21 %
Ändringsfrekvens	15 %	27 %	13 %

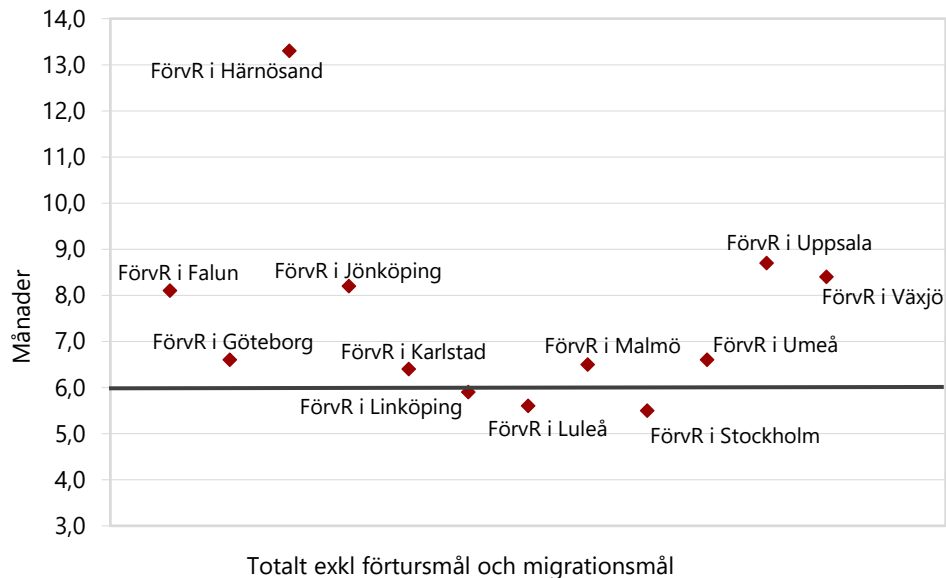
Överklagandefrekvensen, dvs. andelen mål som överklagats till kammarrätt, var 21 procent 2018 vilket var i nivå med föregående två år. Ändringsfrekvensen, dvs. andelen mål som ändrades av kammarrätten, minskade kraftigt vilket framförallt kan härledas till den stora andelen ändrade hyperhidrosmål 2017, men även en betydligt lägre ändringsfrekvens för LOU-mål 2018.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

Regeringens verksamhetsmål för förvaltningsrätterna är att 75 procent av samtliga avgjorda mål (exkl. förtursmål och migrationsmål) inte ska ta längre tid än sex månader att avgöra. År 2018 var resultatet 6,8 månader,

vilket är en försämring i förhållande till föregående år med 0,3 månader. Tre förvaltningsrätter uppnådde regeringens målsättning 2018, vilket var en halvering jämfört med året innan. Två förvaltningsrätter kortade sina omloppstider under 2018.

Diagram 15 Förvaltningsrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2018

Förvaltningsrätternas omloppstider varierade mellan 5,5 och 13,3 månader. Spridningen i måluppfyllelsen ökade 0,3 månader jämfört med 2017. Tilläggas bör dock att elva av tolv förvaltningsrätter hade en omloppstid mellan 5,5 och 8,7 månader 2018.

Domstolsverket har i samband med de budget- och verksamhetsdialoger som hålls med domstolarna efterfrågat vilka orsaker som påverkat måluppfyllelsen. De domstolar som inte uppnådde regeringens målsättning framhöll främst ökad måltillströmning, både av allmänna mål och migrationsmål, ansträngd arbetssituation till följd av högt målinflöde i kombination med personalomsättning och vakanser, fokus på att avgöra äldre mål samt svårt att få förstärkningsdomare på grund av konkurrensen om dessa från migrationsdomstolarna, som de viktigaste förklaringarna till utfallet. De förvaltningsrätter som nådde regeringens målsättning och/eller hade en förbättrad omloppstid hänvisade i första hand till faktorer kring ledning och styrning samt internt utvecklingsarbete i olika former, t.ex. avseende beredning, specialisering, snabbspårslösningar och fortlöpande effektiviseringsåtgärder, mindre inflöde av migrationsmål än prognostiserat samt vid Förvaltningsrätten i Stockholm lägre omloppstider för avgjorda hyperhidrosmål 2018.

En bedömning av förvaltningsrätternas resultat

Förvaltningsrätterna försämrade sitt resultat ytterligare 2018 sett till balanserade mål och överbalanser vilket resulterade i en ökad omloppstid. Det bör dock framhållas att måltillströmningen av allmänna mål de två senaste

åren varit de högsta under 2000-talet samtidigt som migrationsdomstolarna varit hårt arbetsbelastade.

Mot bakgrund av den ökade måltillströmningen bedöms arbetsbelastningen totalt vid förvaltningsrätterna ha ökat ytterligare mellan 2017 och 2018. Samtidigt var det ett flertal förvaltningsrätter som redan under 2017 fick en högre andel balanserade mål och en försämrad åldersstruktur, något som bör ha gett en tyngre arbetsbelastning under 2018.

Antalet årsarbetskrafter 2018 vid ökade marginellt jämfört med 2017, bortsett från migrationsdomstolarna. Förändringarna var relativt små i samtliga personalkategorier. Migrationsdomstolarnas andel av det totala antalet årsarbetskrafter på förvaltningsrätterna är nu närmare 50 procent.

Arbetsproduktiviteten definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft förbättrades ytterligare 2018. 132 mål per årsarbetskraft avgjordes 2018 att jämföra med 125 mål per årsarbetskraft året innan.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, redovisas i bilaga 2.

Migrationsdomstolarna

Tabell 27 Förvaltningsrätterna migrationsmål

	2016	2017	2018
Antal migrationsdomstolar	4	4	4
Avgjorda migrationsmål per årsarbetskraft	64	63	63
Andelen mål som avgjorts med muntlig förhandling	8 %	10 %	11 %

Återrapporteringskrav:

Domstolsverket ska särskilt redovisa:

- åtgärder för att hantera den beräknade ökade måltillströmningen till migrationsdomstolarna
- antalet mål, fördelat per målkategori, som lämnats över till följd av förslagen i prop. 2016/17:27 Utökade möjligheter för migrationsdomstolar att överlämna mål.

Förvaltningsrätterna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Luleå är migrationsdomstolar.

Projektet ”Målökningar i Migrationsdomstolarna” påbörjades under 2016 och arbetade även under 2018 med att samordna insatser för att underlätta för migrationsdomstolarna att hantera måltillströmningen.

Regelbundna nätverksmöten hölls med samtliga migrationsdomstolar under året. Där diskuterades olika kompetensförsörjningsfrågor, t.ex. metoder för att attrahera nya medarbetare, effektivisering av rekryteringsprocesser och samordning av introduktion av nya medarbetare. Vidare diskuterades olika stödsatser för införandet av den nya s.k. gymnasielagen. Även samordning för att överlämna mål mellan migrationsdomstolarna avhandlades vid olika tillfällen.

Mycket av arbetet i projektet handlade under året om att ge stöd till domstolarna i att upprätthålla bemanningen och att förstärka med domar-

resurser genom att låna in från andra domstolar och från förstärkningsstyrkan. Merparten av domarna i förstärkningsstyrkan arbetade under året vid någon av migrationsdomstolarna. För att ytterligare lätta på arbetsbördan på migrationsdomstolarna förordnades även domare på tingsrätt att döma i psykiatrimål på olika orter i landet. Två tingsrätter i Skåne tog dessutom över beredningsansvaret för denna måltyp. Sammantaget rörde det sig om 840 psykiatrimål från förvaltningsrätterna i Göteborg och Malmö.

Sammantaget överlämnades cirka 800 migrationsmål från migrationsdomstolarna i Göteborg och Malmö till migrationsdomstolen i Luleå och knappt 800 allmänna förvaltningsmål från migrationsdomstolen i Göteborg till andra förvaltningsrätter under 2018. Av dessa var 470 mål enligt socialtjänstlagen, 180 socialförsäkringsmål, 70 LOU-mål och 50 mängdmål.

För att åstadkomma en effektiv och enhetlig beredning av migrationsmål anordnade projektet i början av året ett erfarenhetsutbyte med samtliga migrationsdomstolar. Domstolsverkets ledning träffade vid två tillfällen företrädare från Migrationsverkets ledning för att fånga de problemorganisationerna upplevde. Hos Domstolsverket fortsatte de täta uppföljningarna av inkomna och avgjorda migrationsmål, samt balansläge och omloppstider, vilket veckovis presenterades på det gemensamma intranätet.

Efter sommaren översteg antalet avgjorda migrationsmål antalet inkommande migrationsmål för första gången sedan hösten 2015, vilket innebär att balanserna minskade.

Projektet kommer att fortsätta stödja domstolarna i frågor som kan uppkomma.

Tabell 28 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid migrationsdomstolarna 2016–2018

Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Inkomna mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	13 478	21 189	16 898	-4 291	-20%
-varav ensamkommande barn	724	838	503	-335	-40%
-varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	400	271	472	201	74%
Omedelbar verkställighet	2 976	1 241	1 182	-59	-5%
Uppehållstillstånd, avlägsnandemål ej asyl, statusförklaringar	11 672	17 367	16 939	-428	-2%
-varav uppehållstillstånd	6 401	10 763	12 583	1 820	17%
-varav avlägsnandemål ej asyl	1 868	3 483	2 720	-763	-22%
-varav statusförklaringar	3 403	3 121	1 636	-1 485	-48%
Verkställighetsmål	900	1 352	2 689	1 337	99%
Medborgarskapsmål	1 176	1 248	1 258	10	1%
Viseringsmål	5 654	6 103	6 714	611	10%
Övriga migrationsmål	4 072	4 705	5 092	387	8%
Summa migrationsmål	39 928	53 205	50 772	-2 433	-5%

Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Avgjorda mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	8 268	14 236	17 428	3 192	22%
-varav ensamkommande barn	584	740	733	-7	-1%
-varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	325	317	357	40	13%
Omedelbar verkställighet	2 983	1 245	1 196	-49	-4%
Uppehållstillstånd, avlägsnandemål ej asyl, statusförklaringar	8 910	15 683	16 851	1 168	7%
-varav uppehållstillstånd	5 416	9 557	11 899	2 342	25%
-varav avlägsnandemål ej asyl	1 581	2 404	3 157	753	31%
-varav statusförklaringar	1 913	3 722	1 795	-1 927	-52%
Verkställighetsmål	885	1 298	2 658	1 360	105%
Medborgarskapsmål	1 151	1 173	1 205	32	3%
Viseringsmål	5 413	6 000	6 699	699	12%
Övriga migrationsmål	3 702	4 449	5 235	786	18%
Summa migrationsmål	31 312	44 084	51 272	7 188	16%
Balanserade mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	6 490	13 368	13 029	-339	-3%
-varav ensamkommande barn	188	271	29	-242	-89%
-varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	102	50	169	119	238%
Omedelbar verkställighet	38	32	19	-13	-41%
Uppehållstillstånd, avlägsnandemål ej asyl, statusförklaringar	4 451	6 059	6 216	157	3%
-varav uppehållstillstånd	2 198	3 368	4 101	733	22%
-varav avlägsnandemål ej asyl	617	1 685	1 265	-420	-25%
-varav statusförklaringar	1 636	1 006	850	-156	-16%
Verkställighetsmål	32	85	116	31	36%
Medborgarskapsmål	192	265	318	53	20%
Viseringsmål	399	452	465	13	3%
Övriga migrationsmål	537	800	672	-128	-16%
Summa migrationsmål	12 139	21 061	20 835	-226	-1%

Det stora antalet asylsökande som kom till Sverige under 2015 hade även under 2018, direkt eller indirekt exempelvis genom anhöriga, stor inverkan på måltillströmningen till migrationsdomstolarna. Den mycket kraftiga målökningen som inleddes under 2016 och som sedan tilltog 2017, fortsatte på samma nivå även 2018. En viss avmattning i inflödet syntes dock i slutet av året och från halvårsskiftet inkom färre migrationsmål vardera månaden än året innan.

Avlägsnandemålen, där frågor om asyl avgörs, är den största målkategorin och den mest resurskrävande. Efter den mycket kraftiga ökningen 2017 avtog inflödet något. Samtidigt bedöms många av målen som inkom 2018 vara komplexa då de haft lång handläggningstid innan de nått migrationsdomstolarna. Mål rörande statusförklaringar minskade också efter den kraftiga ökningen efter införandet av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige. Lagen begränsar möjligheterna till familjeåterförening framförallt för de som inte har be-

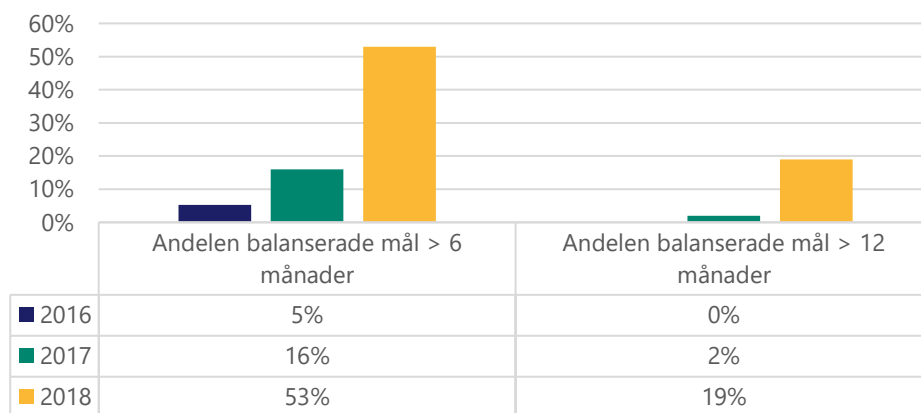
viljats uppehållstillstånd som flyktingar. Att i samband med ett beviljat uppehållstillstånd även beviljas status som flykting har därmed blivit viktigare. Samtidigt har mål rörande uppehållstillstånd fortsatt att öka 2018 och även verkställighetsmålen, något som ofta är fallet när asylfrågan är avgjord.

Antalet avgjorda migrationsmål ökade kraftigt 2018 till de högsta nivåerna sedan migrationsdomstolarnas bildande. Utöver mål rörande uppehållstillstånd och verkställighet, där inflödet ökade under året, steg även antal avgjorda avlägsnandemål asyl.

Den stora ökningen av avgjorda avlägsnandemål asyl resulterade i fler muntliga förhandlingar under året. Av de avgjorda migrationsmålen avgjordes knappt 5 600, eller cirka 11 procent, efter muntlig förhandling. Andelen mål med muntlig förhandling är dock i paritet med 2017. Det är främst i avlägsnandemål asyl som muntlig förhandling hålls. Drygt 28 procent av dessa mål avgjordes efter muntlig förhandling, vilket visar hur arbetskrävande målen är. Andelen var oförändrad jämfört med 2017.

Under 2018 avgjorde migrationsdomstolarna för första gången sedan 2015 fler mål än som kom in, vilket ledde till en något minskad balans. Antal balanserade mål var dock fortsatt på mycket höga nivåer och den totala balansen i förhållande till inkomna mål ökade något och var vid årsskiftet 41 procent. Skillnaden vad gäller andel mål i balans är dock stor mellan migrationsdomstolarna med en spridning mellan 23-58 procent.

Diagram 16 Andelen balanserade mål äldre än sex och tolv månader 2016–2018

Den stora inströmningen av mål de senaste åren, med ökande balanser som följd, har även gett en mycket kraftig försämring av åldersstrukturen. Precis som de balanserade målen totalt var de äldre målen i balans mycket ojämnt fördelade, där en av migrationsdomstolarna står för en majoritet av målen äldre än sex respektive tolv månader. Att de balanserade målen blivit äldre kommer att få fortsatt negativ påverkan på omloppstiderna framöver när målen ska avgöras.

Tabell 29 Överklagandefrekvens och ändringsfrekvens

	2016	2017	2018
Överklagandefrekvens	36 %	40 %	43 %
Ändringsfrekvens	0,8 %	0,9 %	0,5 %

Överklagandefrekvensen, liksom ändringsfrekvensen, redovisas i ledet mellan migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen. Av migrationsmålen överklagades totalt 43 procent från migrationsdomstol till Migrationsöverdomstolen under 2018 och överklagandefrekvensen ökade därmed något ytterligare sedan förra året. Avlägsnandemål överklagas i betydligt högre omfattning, under 2018 var andelen 63 procent.

Migrationsöverdomstolen ändrade 0,5 procent av migrationsdomstolarnas domar, knappt 100 mål, vilket var den lägsta andelen sedan Migrationsöverdomstolens införande. Sannolikt finns vissa år en korrelation mellan överklagandefrekvensen och ändringsfrekvensen, dvs. när överklagandeandelen ökar sjunker ändringsfrekvensen.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

Regeringens verksamhetsmål för migrationsdomstolarna består sedan 2017 av fyra målsättningar: 90 procent av avlägsnandemålen avseende ensamkommande barn får ta högst två månader att avgöra. Av övriga avlägsnandemål ska 90 procent avgöras inom fyra månader. Av verkställighetsmålen får 90 procent ta högst en månad att avgöra och för övriga migrationsmål ska 90 procent ta högst fem månader att avgöra.

Som en följd av de senaste årens höga målinflöde, följt av ökade balanser och försämrad åldersstruktur har omloppstiderna för de avgjorda målen blivit betydligt längre. Domstolarna når sammantaget fortfarande regeringens målsättning för verkställighetsmålen men avseende de övriga målsättningarna har samtliga domstolar försämrade resultat. Spridningen i resultat mellan domstolarna har också fortsatt att öka. Tre domstolar klarade målsättningen för verkställighetsmålen och en domstol klarade målsättningen för övriga migrationsmål. De enskilda domstolarnas måluppfyllelse redovisas i bilaga 1.

Vad gäller måluppfyllelsen lyfter migrationsdomstolarna fram relativt samstämmiga orsaker till att de inte lyckats nå målsättningarna. Huvudorsaken är den mycket höga inströmningen av migrationsmål de senaste åren vilket medfört höga balansnivåer. Det har medfört en mycket hög arbetsbelastning med lite tid för återhämtning, något som på vissa håll gett försämrade frisktal. Dessutom har brist på lokalyta varit ett hinder för att utöka antalet medarbetare. En hög personalomsättning har varit ett fortsatt problem för migrationsdomstolarna där det varit svårt att upprätthålla en full bemanning av exempelvis föredragande.

Migrationsdomstolarna fortsatte att vidta en rad åtgärder för att kunna hantera den ökade måltillströmningen. Det handlade om en kraftig utökning av bemanningen i samtliga personalkategorier jämfört med ett normalår, justeringar i organisation och ständiga förbättringar av arbetsformer för att bättre möta den stora måltillströmningen. Andra exempel var utökat antal utbildningar och satsningar på introduktion och handledning av nya medarbetare. Även satsningar på digitalisering av handläggningen lyfts upp av domstolarna.

Under 2018 har ett erfarenhetsutbyte för att diskutera kommunikering i framförallt asylmålen skett. Vid flera domstolar har förekomsten av utdragen kommunikering minskat efter det, enligt uppgift från Migrationsverket.

Inför införandet av den s.k. gymnasielagen hölls också en rad avstämningar för att nå samsyn mellan domstolarna samt kontakter med Migrationsverket rörande målens hantering.

En bedömning av migrationsdomstolarnas resultat

Inflödet av migrationsmål fortsatte under 2018 att vara mycket högt. En viss avmattning skedde under andra halvåret men inkomna mål var fortsatt betydligt över inflödet ett normalår. Antal äldre balanserade mål är på nivåer som starkt kommer fortsätta påverka omloppstiderna i stigande riktning. Arbetsbelastningen var under året mycket ansträngd hos migrationsdomstolarna.

Samtidigt som inflödet varit mycket högt syntes tydligt att de åtgärder som vidtagits för att möta detta gett resultat. Antal avgjorda mål 2018 var det högsta någonsin och från augusti har balanserade mål minskat vardera månaden, om än långsamt. Balanserade mål minskade med knappt 3 200 mål sedan toppnoteringen i juli 2018 och antal balanserade mål var något lägre vid utgången av året än vid ingången. Överbalansen var dock i paritet med utgången av 2017 till följd av det minskade inflödet i slutet av året.

Antal årsarbetskrafter ökade med ytterligare drygt 100 jämfört med 2017, vilket motsvarar en ökning om 15 procent. Sedan 2016 är ökningen hela 65 procent. Trots kraftig ökning av antalet årsarbetskrafter lyckades migrationsdomstolarna hålla arbetsproduktiviteten, mätt i antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, oförändrad under året. Detta då även avgjorda migrationsmål steg kraftigt.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, redovisas i bilaga 2.

Kammarrätterna

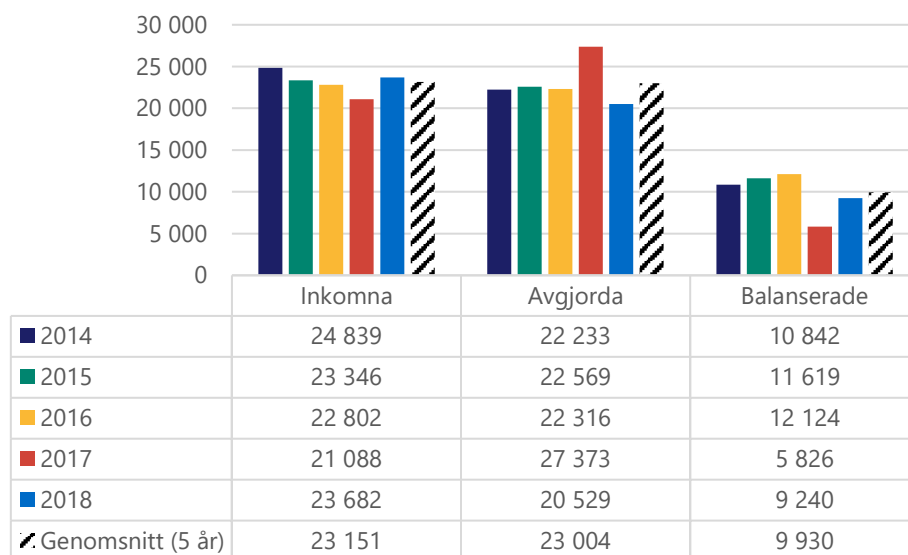
I de inledande avsnitten redovisas målutvecklingen och resultat i kammarrätterna exkl. migrationsmål. Migrationsöverdomstolen beskrivs avslutningsvis i ett separat avsnitt.

Tabell 30 Kammarrätterna exkl. migrationsmål

	2016	2017	2018
Antal kammarrätter	4	4	4
Avgjorda mål per årsarbetskraft	72	85	62
Andelen mål som avgjorts med muntlig förhandling	10 %	8 %	10 %
Andelen avgjorda förtursmål	16 %	14 %	21 %

Målutvecklingen

Diagram 17 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid kammarrätterna 2014–2018, exkl. migrationsmål

Under 2018 ökade antalet inkomna mål med tolv procent jämfört med föregående år. Antalet inkomna mål har varierat under den senaste femårsperioden. Variationen är en följd av de mål av mer tillfällig karaktär som inkommit till kammarrätterna under perioden. Under 2014–2018 inkom omkring 9 000 socialförsäkringsmål som rörde ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom EU (de s.k. hyperhidrosmålen) till Kammarrätten i Stockholm.

Under den senaste femårsperioden har kammarrätterna haft ett genomsnitt på drygt 23 000 inkomna mål per år. Jämförs antalet inkomna mål 2018 med detta genomsnitt ökade målen något.

Antalet avgjorda mål minskade mycket kraftigt 2018, drygt 6 800 mål. I genomsnitt har kammarrätterna avgjort närmare 23 000 mål per år under den senaste femårsperioden. Även i jämförelse med genomsnittet minskade

antalet avgjorda mål kraftigt under 2018. Det berodde främst på att ett stort antal hyperhidrosmål avgjordes under 2017.

Under 2018 ökade antalet balanserade mål mycket kraftig, nära 60 procent, jämfört med föregående år. Det berodde på en ny omgång inkomna hyperhidrosmål under 2018. I jämförelse med genomsnittet för de fem senaste åren var balanserna lägre vid utgången av 2018.

Den totala målbalsen i förhållande till antalet inkomna mål låg på 39 procent. 2017 var balansnivån 28 procent.

Tabell 31 Överklagandefrekvens

	2016	2017	2018
Andel mål som överklagats till HFD	31 %	28 %	34 %

Överklagandefrekvensen, d.v.s. andelen mål som överklagats till Högsta förvaltningsdomstolen, ökade under året.

Tabell 32 Inkomna, avgjorda och balanserade mål per målkategori vid kammarrätterna 2016–2018

Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Inkomna mål				Antal	%
Skattemål	4 549	3 432	2 906	-526	-15%
Trängselskattmål	73	60	76	16	27%
Socialförsäkringsmål	4 188	3 096	6 313	3 217	104%
Mål enl. socialtjänstlagen	2 080	2 146	2 072	-74	-3%
Psykiatrimål	1 544	1 528	1 744	216	14%
LVU-mål	1 796	1 977	2 259	282	14%
LVM-mål	313	324	349	25	8%
LOU-mål	795	925	676	-249	-27%
Mängdmål	1 560	1 268	1 180	-88	-7%
Övriga mål	5 904	6 332	6 107	-225	-4%
Summa exkl. migrationsmål	22 802	21 088	23 682	2 594	12%
Migrationsmål	11 279	17 729	21 919	4 190	24%
Summa inkl. migrationsmål	34 081	38 817	45 601	6 784	17%
Avgjorda mål				Antal	%
Skattemål	4 830	4 415	3 188	-1 227	-28%
Trängselskattmål	59	72	64	-8	-11%
Socialförsäkringsmål	3 276	7 970	3 175	-4 795	-60%
Mål enl. socialtjänstlagen	2 178	2 152	1 978	-174	-8%
Psykiatrimål	1 572	1 532	1 719	187	12%
LVU-mål	1 788	1 958	2 206	248	13%
LVM-mål	309	331	331	0	0%
LOU-mål	736	938	742	-196	-21%
Mängdmål	1 386	1 473	1 225	-248	-17%
Övriga mål	6 182	6 532	5 901	-631	-10%
Summa exkl. migrationsmål	22 316	27 373	20 529	-6 844	-25%
Migrationsmål	10 684	17 372	21 738	4 366	25%
Summa inkl. migrationsmål	33 000	44 745	42 267	-2 478	-6%

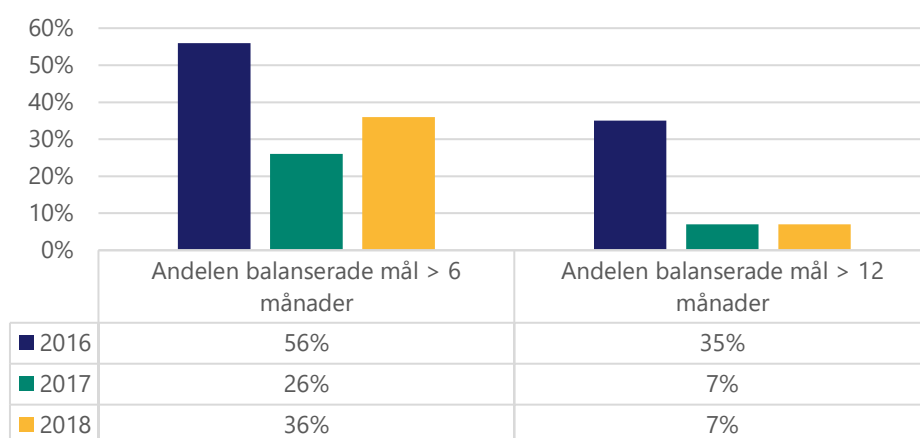
Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Balanserade mål				Antal	%
Skattemål	3 293	2 307	2 023	-284	-12%
Trängselmål	17	6	18	12	200%
Socialförsäkringsmål	5 794	916	4 308	3 392	370%
Mål enl. socialtjänstlagen	429	416	511	95	23%
Psykiatrimål	100	96	121	25	26%
LVU-mål	240	259	314	55	21%
LVM-mål	30	23	39	16	70%
LOU-mål	178	165	99	-66	-40%
Mängdmål	484	277	233	-44	-16%
Övriga mål	1 559	1 361	1 574	213	16%
Summa exkl. migrationsmål	12 124	5 826	9 240	3 414	59%
Migrationsmål	1 389	1 672	1 858	186	11%
Summa inkl. migrationsmål	13 513	7 498	11 098	3 600	48%

Att antalet inkomna mål till kammarrätterna ökade kraftigt 2018 berodde till övervägande del på ett ökat antal inkomna socialförsäkringsmål, drygt 3 200 mål totalt, vilket i sin tur berodde på en ökning med nära 2 000 hyperhidrosmål. Även de resurskrävande LVU-målen och psykiatrimålen fortsatte att öka. Skattemål och LOU-mål hade däremot en minskad måltillströmning. Tre av fyra kammarrätter hade totalt sett en målökning.

Antalet avgjorda mål minskade mycket kraftigt i kammarrätterna under året. Denna minskning kan huvudsakligen knytas till det stora avgörandet av hyperhidrosmål under 2017. Samtliga kammarrätter avgjorde totalt sett färre mål än under förra året.

Den totala målbalansen i kammarrätterna ökade mycket kraftigt, med nära 60 procent under 2018. Denna ökning kan huvudsakligen härledas till en ökning av balanserade hyperhidrosmål.

Diagram 18 Andelen balanserade mål äldre än sex och tolv månader vid kammarrätterna 2016–2018

Under 2017 förbättrades åldersstrukturen bland balanserade mål. Under 2018 har den återigen försämrats. Även här är förklaringen de balanserade hyperhidrosmålen.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

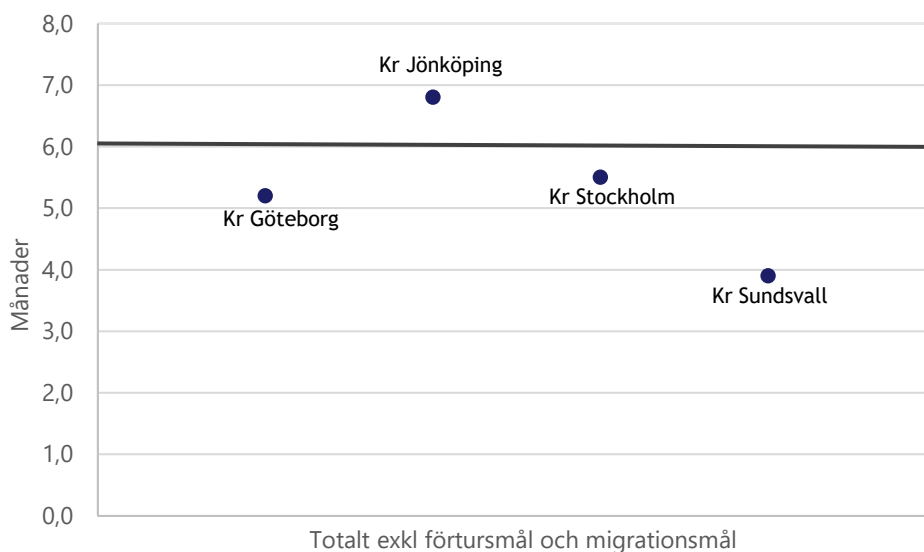
Regeringens verksamhetsmål för kammarrätterna är att huvuddelen av avgjorda mål (exkl. förtursmål och migrationsmål) inte bör ta längre tid än sex månader att avgöra. År 2018 var omloppstiden 5,3 månader vilket var en förbättring jämfört med 2017 då den var 11,3 månader. Omloppstidens förbättring 2018 är främst en konsekvens av förbättrad omloppstid för socialförsäkringsmål men omloppstiden förbättrades även om hyperhidrosmålen exkluderas i beräkningen.

Tre kammarrätter nådde regeringens verksamhetsmål 2018. Resultatet för de enskilda kammarrätterna varierade mellan 3,9 och 6,8 månader i omloppstid. Spridningen mellan kammarrätterna minskade under 2018 jämfört med 2017.

De tre kammarrätter som uppfyllde verksamhetsmålet har utifrån måltillströmning och balansläge haft en god bemanningssituation som bidragit till att verksamhetsmålet uppfyllts. I underlag inför budget- och verksamhetsdialoger ställdes frågor till kammarrätterna angående måluppfyllelsen och vilka som var de huvudsakliga skälen till att kammarrätterna inte uppnått regeringens verksamhetsmål samt om några särskilda åtgärder vidtagits för att uppnå dem eller för att undvika att omloppstiderna ökade. Den kammarrätt som inte uppfyllde verksamhetsmålet uppgav att det huvudsakliga skälet till detta var att äldre balanserade mål, främst skattemål, socialförsäkringsmål och övriga mål hade avarbetats. Avarbetningen innebar i sin tur att domstolens målbilans och målstockens åldersstruktur förbättrades. Förutsättningarna för att nå regeringens verksamhetsmål de närmaste åren har på så sätt förbättrats.

Kammarrätten i Stockholm har under senaste året fått in ca 2 800 nya hyperhidrosmål. Risk finns att mål av mer tillfällig karaktär återigen kommer att ha en negativ inverkan på kammarrättens omloppstider.

Diagram 19 Kammarrätternas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2018

En bedömning av kammarrätternas resultat

Kammarrätternas resultat försämrades under 2018 sett till antalet balanserade mål. Balansökningen berodde till övervägande del på hyperhidros mål. De förbättrade resultaten gällande omloppstiderna var även det en konsekvens av tidigare års tillfälliga anhopningar av inkomna mål och balansökningar i väntan på avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen.

Inflödet av socialförsäkringsmål under 2018 innebar en försämrad åldersstruktur på balansen för mål äldre än sex månader. På sikt kommer detta påverka omloppstiderna negativt.

Andelen avgjorda förtursmål ökade med sju procentenheter under det senaste året. Det berodde på ett ökat antal inkomna förtursmål men framförallt på ett kraftigt minskat antal avgjorda mål totalt. Det kan noteras att de senaste årens målökning av de arbetskrävande förtursmålen fortsatte.

Att bedöma hur arbetsbelastningen vid kammarrätterna förändrats är, mot bakgrund av de faktorer som redovisats, svårt. Antalet årsarbetskrafter ökade dock med tio samtidigt som antalet avgjorda mål minskade kraftigt 2018. Detta ledde till en mycket kraftig minskning av arbetsproduktiviteten.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, redovisas i bilaga 2.

Migrationsöverdomstolen

Migrationsöverdomstolen finns vid Kammarrätten i Stockholm.

Tabell 33 Kammarrätterna migrationsmål

	2016	2017	2018
Avgjorda migrationsmål per årsarbetskraft	110	161	203
Genomsnittlig handläggningstid för avlägsnandemål i månader	1,0	0,9	0,9

De senaste årens kraftiga ökningar av antalet inkomna migrationsmål i migrationsdomstolarna nådde Migrationsöverdomstolen under 2017 och inkomna mål fortsatte att öka under 2018. Ökningarna var kraftiga i vissa målkategorier.

Under 2018 ökade antalet inkomna mål med 24 procent. Den största och mest resurskrävande målkategorin, avlägsnandemål asyl, ökade mest antalsmässigt. Även mål rörande uppehållstillstånd ökade kraftigt. Utvecklingen följer den hos migrationsdomstolarna. Hos Migrationsöverdomstolen syns dock inte samma avmattning i inflödet som hos migrationsdomstolarna.

Antalet avgjorda mål ökade också mycket kraftigt under året, med 25 procent på totalen. Ökningarna följde antalet inkomna mål och antalsmässigt var det flest avlägsnandemål asyl som avgjordes.

Balanserna av migrationsmål ökade med nära 200 mål och bestod till övervägande del av mål rörande avlägsnandemål asyl. Den totala balansen i förhållande till antalet inkomna mål uppgick till fem procent, vilket var en minskning i förhållande till förra året då andelen var nio procent.

Det kraftigt ökade antalet inkomna mål har inte påverkat åldersstrukturen på de balanserade målen. Andelen balanserade mål äldre än sex månader och äldre än tolv månader är oförändrade.

Vid Migrationsöverdomstolen kräver i princip alla mål prövningstillstånd (PT). Under året beviljades 100 mål PT, vilket är en minskning sedan 2017 då 144 mål beviljades PT. Dessa mål fanns främst i gruppen uppehållstillstånd och avlägsnandemål ej asyl.

Tabell 34 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Migrationsöverdomstolen 2016–2018

Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Inkomna mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	6 375	10 285	12 403	2 118	21%
-varav ensamkommande barn	345	481	587	106	22%
-varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	175	209	226	17	8%
Omedelbar verkställighet	68	46	50	4	9%
Uppehållstillstånd, Avlägsnandemål ej asyl, Statusförklaringar	2 520	4 442	5 381	939	21%
-varav uppehållstillstånd	1 488	2 557	3 438	881	34%
-varav avlägsnandemål ej asyl	627	888	1 279	391	44%
-varav statusförklaringar	405	997	664	-333	-33%
Verkställighetsmål	380	611	1 251	640	105%
Medborgarskapsmål	181	179	162	-17	-9%
Viseringsmål	501	417	478	61	15%
Övriga migrationsmål	1 152	1 553	1 953	400	26%
Särskilda rättsmedel	102	196	241	45	23%
Summa migrationsmål	11 279	17 729	21 919	4 190	24%
Avgjorda mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	5 925	10 149	12 291	2 142	21%
-varav ensamkommande barn	324	485	602	117	24%
-varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	165	216	203	-13	-6%
Omedelbar verkställighet	73	45	50	5	11%
Uppehållstillstånd, Avlägsnandemål ej asyl, Statusförklaringar	2 428	4 226	5 360	1 134	27%
-varav uppehållstillstånd	1 501	2 362	3 379	1 017	43%
-varav avlägsnandemål ej asyl	592	855	1 307	452	53%
-varav statusförklaringar	335	1 009	674	-335	-33%
Verkställighetsmål	373	599	1 207	608	102%
Medborgarskapsmål	177	196	153	-43	-22%
Viseringsmål	495	411	469	58	14%
Övriga migrationsmål	1 111	1 563	1 953	390	25%
Särskilda rättsmedel	102	183	255	72	39%
Summa migrationsmål	10 684	17 372	21 738	4 366	25%
Balanserade mål				Antal	%
Avlägsnandemål asyl	897	986	1 100	114	12%
-varav ensamkommande barn	46	40	25	-15	-38%
-varav efter ny prövning enl. 12 kap 19§	18	11	34	23	209%
Omedelbar verkställighet	2	3	3	0	0%
Uppehållstillstånd, Avlägsnandemål ej asyl, Statusförklaringar	340	540	556	16	3%
-varav uppehållstillstånd	143	327	383	56	17%
-varav avlägsnandemål ej asyl	102	134	105	-29	-22%
-varav statusförklaringar	95	79	68	-11	-14%
Verkställighetsmål	18	29	73	44	152%
Medborgarskapsmål	26	8	16	8	100%
Viseringsmål	19	24	33	9	38%
Övriga migrationsmål	75	57	65	8	14%
Särskilda rättsmedel	12	25	12	-13	-52%
Summa migrationsmål	1 389	1 672	1 858	186	11%

Regeringens verksamhetsmål för Migrationsöverdomstolen är att merparten (90 procent) av målen inte ska ta mer än två månader att avgöra. Migrationsöverdomstolen fortsatte att korta sina omloppstider under 2018 och klarade verksamhetsmålet. Under året avgjordes merparten av målen inom 1,4 månader.

En bedömning av Migrationsöverdomstolens resultat

Inflödet av migrationsmål fortsatte vara mycket högt under 2018. Migrationsöverdomstolen klarade trots detta att korta omloppstiderna och hålla åldersstrukturen för balanserade mål oförändrad.

Målökningen vid domstolen påverkade arbetsbelastningen på ett kännbart sätt.

Antalet årsarbetskrafter var i stort sett oförändrat mellan 2017 och 2018 samtidigt som antalet avgjorda mål ökade mycket kraftigt. Detta ledde till en mycket kraftig ökning av arbetsproduktiviteten.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, redovisas i bilaga 2.

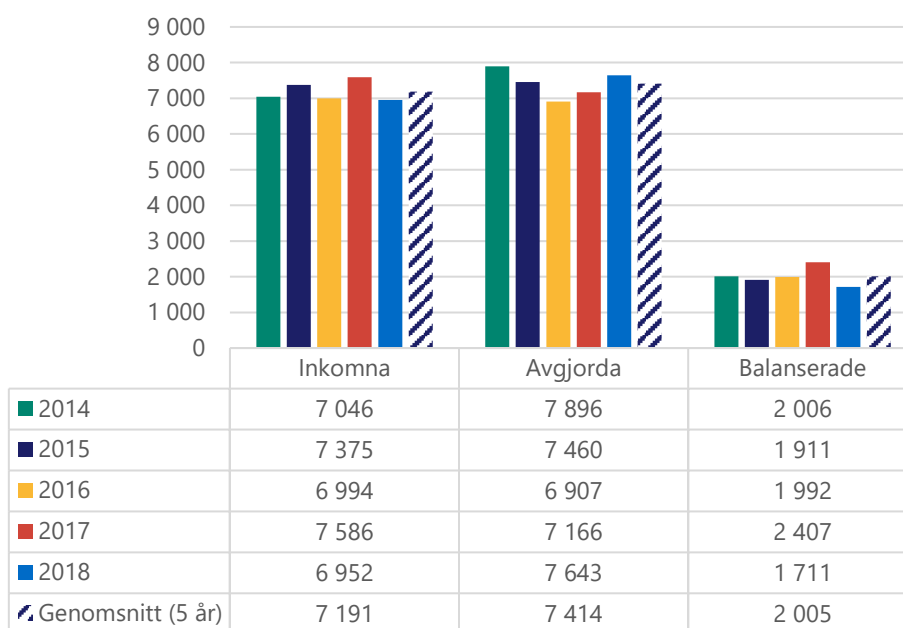
Högsta förvaltningsdomstolen

Tabell 35 Högsta förvaltningsdomstolen

	2016	2017	2018
Antal avgjorda mål per årsarbetskraft	92	100	102

Målutvecklingen

Diagram 20 Inkomna, avgjorda och balanserade mål vid Högsta förvaltningsdomstolen 2014–2018

Under 2018 minskade antalet inkomna mål till Högsta förvaltningsdomstolen med åtta procent jämfört med 2017. Måltillströmningen har de senaste fem åren varierat, med den lägsta nivån 2018. Även i jämförelse med genomsnittet under femårsperioden var antalet inkomna mål färre under 2018.

Antalet avgjorda mål ökade med sju procent jämfört med 2017 och ligger över genomsnittet för femårsperioden. Antalet avgjorda mål var fler än under 2017 och var även fler än antalet inkomna mål under året.

Den utgående balansen vid slutet av året minskade och nådde den lägsta nivån under femårsperioden. Balanserna uppgick till ca 1 700 mål, en minskning med 29 procent sedan 2017.

Den totala balansen i förhållande till antalet inkomna mål minskade och uppgår till 25 procent. För 2017 var siffran 32 procent.

Tabell 36 Inkomna, avgjorda och balanserade mål per målkategori vid Högsta förvaltningsdomstolen 2016–2018

Utveckling per målkategori	2016	2017	2018	Förändring 2017–2018	
Inkomna mål				Antal	%
Skattemål	1 704	1 873	1 232	-641	-34%
Trängselskattmål	15	24	19	-5	-21%
Socialförsäkringsmål	1 002	927	1 065	138	15%
Mål enl. socialtjänstlagen	510	481	400	-81	-17%
Psykiatrimål	327	462	531	69	15%
LVU-mål	475	572	754	182	32%
LVM-mål	34	43	58	15	35%
LOU-mål	202	385	328	-57	-15%
Mängdmål	382	479	424	-55	-11%
Övriga mål	2 343	2 340	2 141	-199	-9%
Summa totalt	6 994	7 586	6 952	-634	-8%
Avgjorda mål				Antal	%
Skattemål	1 715	1 449	1 756	307	21%
Trängselskattmål	16	19	21	2	11%
Socialförsäkringsmål	948	1 045	991	-54	-5%
Mål enl. socialtjänstlagen	478	463	419	-44	-10%
Psykiatrimål	318	441	538	97	22%
LVU-mål	508	537	745	208	39%
LVM-mål	34	43	57	14	33%
LOU-mål	151	350	353	3	1%
Mängdmål	406	493	410	-83	-17%
Övriga mål	2 333	2 326	2 353	27	1%
Summa totalt	6 907	7 166	7 643	477	7%
Balanserade mål				Antal	%
Skattemål	481	899	378	-521	-58%
Trängselmål	0	5	3	-2	-40%
Socialförsäkringsmål	408	290	363	73	25%
Mål enl. socialtjänstlagen	97	115	98	-17	-15%
Psykiatrimål	29	50	43	-7	-14%
LVU-mål	47	82	88	6	7%
LVM-mål	3	3	4	1	33%
LOU-mål	88	123	98	-25	-20%
Mängdmål	84	70	85	15	21%
Övriga mål	755	770	551	-219	-28%
Summa totalt	1 992	2 407	1 711	-696	-29%

Inflödet av skattemål har återigen vänt nedåt och minskningen var kraftig, 34 procent. Som en följd av de kraftiga ökningarna av socialförsäkringsmål i förvaltningsrätt och kammarrätt under tidigare år har nu också ökningen nått Högsta förvaltningsdomstolen. Även LVU- och LVM-målen ökade kraftigt vid domstolen.

Antalet avgjorda mål ökade ytterligare under 2018, med sju procent jämfört med 2017. I de olika målkategorierna var det noterbart att antalet avgjorda skattemål ökade samtidigt som inkomna mål minskade. Följden av detta blev en mycket kraftig balansminskning av skattemål. Detta har kunnat uppnås bl.a. genom domstolens arbete med att se över och effektivisera sin beredningsorganisation.

Tvärtom gäller för socialförsäkringsmålen där avgjorda mål minskade och inkomna ökade. Balansökningen var 25 procent för denna kategori. Ökningarna av LVU- och LVM-målen kunde mötas upp av fler avgjorda mål och balanserna var i stort sett oförändrade antalsmässigt.

Totalt sett avgjordes betydligt fler mål än vad som kom in och balansminskningen blev kraftig, 29 procent på totalen. Den främsta anledningen till detta var minskningen av skattemålsbalansen beroende på dels av ett lägre antal inkomna skattemål och dels att domstolen ökat avgörandetakten.

Åldersstrukturen för balanserade mål förbättrades under året avseende balanserade mål äldre än sex månader. Antalet balanserade mål äldre än tolv månader blev dock fler. Förändringarna var i princip helt hänförliga till balanserna av skattemål där antalet skattemål äldre än sex månader mer än halverades under året medan skattemålen äldre än tolv månader ökade kraftigt. Ökningen berodde till stor del på att mål har vilandeförklarats eller att de avvaktar att ett annat mål avgörs i sak.

Tabell 37 Avgjorda mål vid Högsta förvaltningsdomstolen 2016–2018

	2016	2017	2018
Mål som har avgjorts slutligt efter att ha beviljats PT (Dispenserade mål)	123	88	82
Mål som ej har beviljats PT (Ej beviljade dispenser)	6 243	6 535	7 047
Mål som ej omfattas av PT (Rättsprövningar m.m)	541	543	514
Summa avgjorda mål	6 907	7 166	7 643

Statistiken för 2017 har blivit rättad jämfört med förra årsredovisningen.

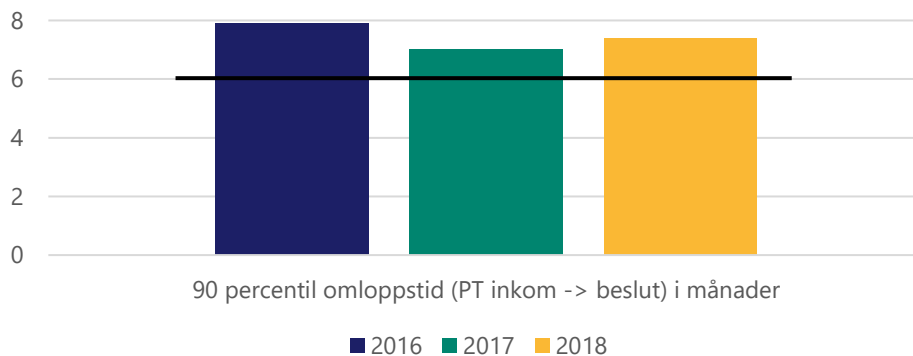
Antalet mål som avgjordes slutligt efter beviljat prövningstillstånd minskade i jämförelse med 2017. Antalet avgjorda mål som inte beviljades prövningstillstånd var drygt 500 mål fler jämfört med 2017 medan avgjorda mål som inte omfattas av prövningstillstånd var lägre jämfört med 2017. Av de inkomna målen krävdes prövningstillstånd i 93 procent. I de mål där domstolen har tagit ställning till om prövningstillstånd ska meddelas eller inte, meddelades prövningstillstånd i 1,2 procent av målen, vilket var något lägre än under 2017.

Verksamhetsmål

Högsta förvaltningsdomstolen ska årligen sätta egna verksamhetsmål. Sedan 2016 har domstolen ett verksamhetsmål som beräknas på omloppstiden från det att ett mål inkommer fram till beslut tas om prövningstillstånd ska medges eller ej. Målsättningen är att ställningstagande till ansökan om prövningstillstånd ska meddelas inom sex månader i 90 procent

av målen. Resultatet för 2018 uppgick till 7,4 månader vilket var en ökning av omloppstiden i förhållande till 2017 då den uppgick till 7,0 månader.

Diagram 21 Högsta förvaltningsdomstolens uppfyllelse av verksamhetsmål 2018

Domstolen uppnådde därmed inte målsättningen under 2018 och resultatet försämrades. Måloppfyllelsen redovisas också i tabellform i bilaga 1.

Högsta förvaltningsdomstolen har sedan 2017 även ett verksamhetsmål avseende omloppstider för de mål som avgörs fullsuttet. Detta handlar om mål där prövningstillstånd beviljats samt förhandsbesked och rättsprövningar. Minst hälften av de fullsuttna målen ska avgöras inom 12 månader från det att de kommit in. Detta mål uppfylldes av domstolen under året eftersom hälften av de fullsuttna målen avgjordes inom 10 månader vilket, är en förbättring från förra året då siffran var 11 månader.

Utöver detta har Högsta förvaltningsdomstolen även verksamhetsmål att ha högst 2 300 mål i balans, vilket uppnåddes, samt att föredragningar av fullsuttna mål ska ske i ett jämnt flöde över året. För att nå målet har justitiesekreterarna använt ett särskilt planeringsdokument för föredragningar av fullsuttna mål. Domstolens uppföljning visar att ett något jämnare flöde har uppnåtts.

En bedömning av Högsta förvaltningsdomstolens resultat

Högsta förvaltningsdomstolen har fortsatt ett gott balansläge. Målsättningen att ha en balans om högst 2 300 mål nåddes under året. I och med att antalet inkomna mål och antalet mål som avgjordes efter beviljat PT minskade under året bedöms arbetsbelastningen har lättat något.

De avgjorda målen ökade under 2018, i likhet med antalet årsarbetskrafter. Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda mål per årsarbetskraft, förbättrades ändå under 2018. Antalet avgjorda mål per årsarbetskraft uppgick till 102 mål, vilket var en ökning jämfört med 2017.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda mål, redovisas i bilaga 2.

Hyres- och arrendenämnderna

Tabell 38 Hyres- och arrendenämnderna

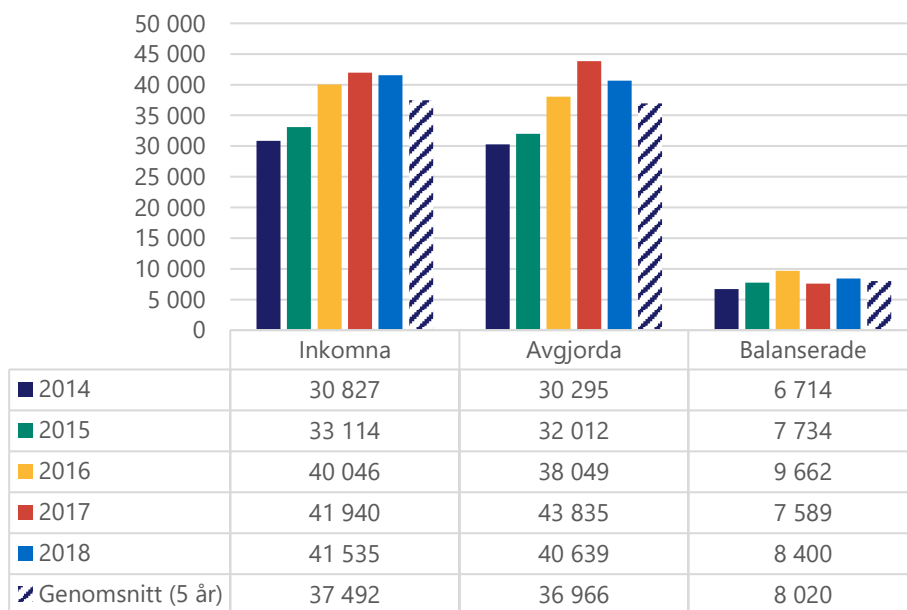
	2016	2017	2018
Antal avgjorda ärenden per årsarbetskraft	458	541	496

Av landets åtta hyres- och arrendenämnder är de fem minsta nämnderna administrativt knutna till tingsrätten på samma ort och lagmannen vid tingsrätten är chef även för hyres- och arrendenämnden. De tre största hyres- och arrendenämnderna ligger i Stockholm, Göteborg och Malmö. De är administrativt självförsörjande och har egen chef. Lagmannen vid Göteborgs tingsrätt är f.n. tidsbegränsad chef för Hyres- och arrendenämnden i Göteborg, och nämnden har även ett administrativt samarbete med tingsrätten.

De åtta nämnderna skiljer sig åt vad gäller fördelning mellan olika ärendetyper, bl.a. beroende på hur hyres- och arrendemarknaden ser ut i olika delar av landet. Sett till det totala antalet inkomna ärenden under 2018 inkom 72 procent till de tre största nämnderna. Nämnden i Stockholm svarade för 44 procent av det totala antalet inkomna ärenden.

Ärendeutvecklingen

Diagram 22 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden vid hyres- och arrendenämnderna 2014-2018

Under den senaste femårsperioden har hyres- och arrendenämnderna haft ett genomsnitt på drygt 37 000 inkomna ärenden per år. 2018 minskade såväl inkomna som avgjorda ärenden jämfört med året innan men låg på en högre nivå än genomsnittet för femårsperioden.

Balanserade ärenden ökade jämfört med året innan och nivån låg över genomsnittet för femårsperioden. Den totala balansen i förhållande till det årliga ärendeinflödet uppgick till 20 procent 2018, vilket var en ökning med två procentenheter jämfört med året innan.

Tabell 39 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden per ärendeslag vid hyres- och arrendenämnderna 2016–2018

Utveckling per ärendeslag	2016	2017	2018	Förändring 2018–2017	
Inkomna ärenden				Antal	%
Hyresnämndsärenden ¹	10 543	8 057	8 011	-46	-1%
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	6 297	6 641	6 537	-104	-2%
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	3 240	468	467	-1	0%
- varav övr hyresnämndsärenden	1 006	948	1 007	59	6%
Arrendenämndsärenden	1 541	1 294	1 419	125	10%
- varav bostadsarrenden	988	774	555	-219	-28%
- varav jordbruksarrenden	95	91	85	-6	-7%
- varav övr arrendenämndsärenden	458	429	779	350	82%
Bostads- och lokalavståenden	23 662	28 358	27 612	-746	-3%
Ärenden om lokalmedling	4 300	4 231	4 493	262	6%
Summa totalt	40 046	41 940	41 535	-405	-1%
Avgjorda ärenden				Antal	%
Hyresnämndsärenden ¹	8 005	9 820	7 951	-1 869	-19%
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	5 730	6 227	6 533	306	5%
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	1 236	2 690	377	-2 313	-86%
- varav övr hyresnämndsärenden	1 039	903	1 041	138	15%
Arrendenämndsärenden	2 352	1 424	1 152	-272	-19%
- varav bostadsarrenden	1 771	892	583	-309	-35%
- varav jordbruksarrenden	102	83	97	14	17%
- varav övr arrendenämndsärenden	479	449	472	23	5%
Bostads- och lokalavståenden	23 559	28 164	27 281	-883	-3%
Ärenden om lokalmedling	4 133	4 427	4 255	-172	-4%
Summa totalt	38 049	43 835	40 639	-3 196	-7%
Balanserade ärenden				Antal	%
Hyresnämndsärenden ¹	5 173	3 274	3 392	118	4%
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	2 335	2 740	2 791	51	2%
- varav ärenden enl. hyresförhandlingslagen	2 596	246	338	92	37%
- varav övr hyresnämndsärenden	242	288	263	-25	-9%
Arrendenämndsärenden	975	842	1 107	265	31%
- varav bostadsarrenden	801	683	655	-28	-4%
- varav jordbruksarrenden	37	45	32	-13	-29%
- varav övr arrendenämndsärenden	137	114	420	306	268%
Bostads- och lokalavståenden	513	668	841	173	26%
Ärenden om lokalmedling	3 001	2 805	3 060	255	9%
Summa totalt	9 662	7 589	8 400	811	11%

¹ exkl. avstående- och lokalmedlingsärenden

Under 2018 minskade antalet inkomna ärenden marginellt jämfört med föregående år. Bostads- och lokalavståenden och bostadsarrenden var de ärendeslag som antalsmässigt minskade mest. Övriga arrendenämndsärenden och ärenden om lokalmedling hade istället en tydlig ökning.

Antalet avgjorda ärenden minskade också jämfört med föregående år och det berodde främst på att det under 2017 avgjordes en ovanligt stor mängd ärenden enl. hyresförhandlingslagen efter s.k. masstrandning.

Ett marginellt minskat ärendeflöde i kombination med ett minskat antal avgjorda ärenden innebar en ökning av balanserna på hyres- och arrendenämnderna. Balanserna ökade med 11 procent. Andelen balanserade ärenden äldre än sex månader var 41 procent, vilket var oförändrat jämfört med året innan. Andelen balanserade ärenden äldre än tolv månader ökade med en procentenhet jämfört med föregående år.

Verksamhetsmål och skillnader i resultat

Regeringens verksamhetsmål är att huvuddelen, 75 procent, av ärendena vid hyres- och arrendenämnderna, exkl. ärenden om avstående av besittningsskydd för bostad och lokal samt ärenden om lokalmedling, inte bör ta längre tid än fyra månader att avgöra.

Tabell 40 Omloppstider 75 percentilen

Omloppstider 75 percentilen	2016	2017	2018
Hyresnämndsärenden¹	5,8	11,2	5,8
- varav ärenden enl. 12 kap. JB	4,9	5,1	6,0
- varav ärenden enl. hyresförhandl.lagen	6,9	11,3	10,0
- varav övriga hyresnämndsärenden	3,7	3,4	3,2
Arrendenämndsärenden	12,5	10,5	12,1
- varav bostadsarrenden	25,4	12,8	14,8
- varav jordbruksarrenden	8,9	7,8	9,7
- varav övriga arrendenämndsärenden	5,0	3,7	6,0
Totalt¹	7,0	11,2	6,9

¹ exkl. avstående- och lokalmedlingsärenden

Omloppstiden för samtliga hyres- och arrendenämnder för 75:e percentilen uppgick till 6,9 månader under 2018, vilket var en förbättring med 4,3 månader jämfört med 2017.

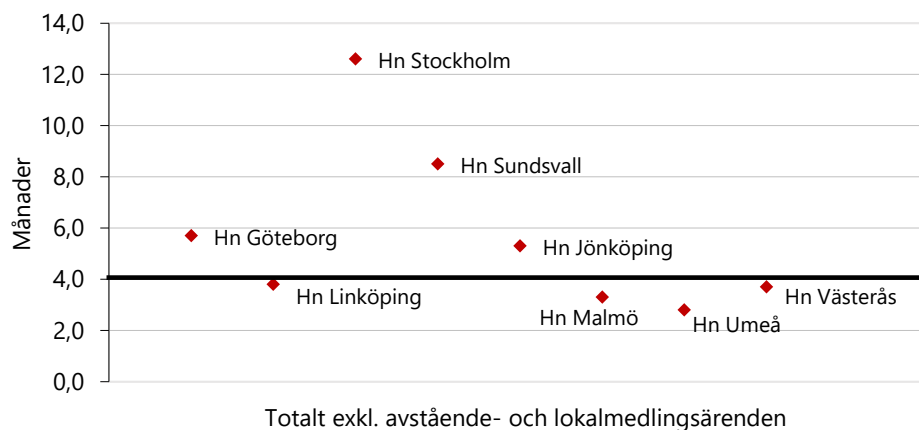
En förklaring till att omloppstiderna totalt sett förbättrades var, som tidigare nämnts, att nämnderna under förra året avgjorde en stor mängd ärenden enligt hyresförhandlingslagen. Dessa ärenden hade en betydande påverkan på omloppstiderna 2017. Under 2018 minskade antalet avgjorda ärenden enligt hyresförhandlingslagen mycket kraftigt och trots att de ärenden som avgjordes hade en omloppstid på 10 månader så var de få och hade ingen stor påverkan på omloppstiden totalt.

Ärenden enligt 12 kap JB stod under 2018 för störst andel, 72 procent, av de avgjorda ärenden som regeringen satt upp verksamhetsmål för och på-

verkade i hög grad den totala omloppstiden. Dessa ärenden hade totalt sett en omloppstid på 6,0 månader.

Resultatet för de enskilda nämndernas omloppstider varierade mellan 2,8 och 12,6 månader. Fyra nämnder uppfyllde regeringens mål för 2018 vilket var en förbättring jämfört med föregående år då endast två nämnder uppfyllde målet.

Diagram 23 Hyres- och arrendenämndernas uppfyllelse av regeringens verksamhetsmål 2018

Nämndernas omloppstider har varierat kraftigt mellan åren och påverkas ofta av att en större mängd ärenden om bostadsarrenden eller ärenden enligt hyresförhandlingslagen avgörs ett enskilt år. Variationen mellan nämndernas resultat kan till viss del förklaras av olikheter mellan nämnderna beträffande ärendesammansättning, storlek och geografiskt verksamhetsområde.

I underlag inför budget- och verksamhetsdialoger ställdes frågor till nämnderna angående måluppfyllelsen och vilka som var de huvudsakliga skälen till att nämnderna inte uppnått regeringens verksamhetsmål samt om några särskilda åtgärder vidtagits för att uppnå dem eller för att undvika att omloppstiderna skulle försämrats.

Nämnderna angav svårigheten att påverka handläggningstiden för arrendenämndsärenden som i stor omfattning återkommer vissa år. Bostadsarrenden är ett sådant exempel och då provas ofta en stor mängd ärenden samtidigt, och det tar tid innan samtliga arrendatorer är delgivna. Ibland prövar arrendenämnden några pilotärenden, och om de överklagas till hovrätten ligger de andra ärendena kvar i avvaktan på hovrättens beslut. Ärenden om bostads- och jordbruksarrende avgörs normalt sett efter besiktning. Sammanträden i dessa ärenden kan därför normalt sett inte genomföras under vintermånaderna, vilket kan fördröja avgörandet och få negativ effekt på omloppstiderna.

Andra försvårande omständigheter som nämndes var ansträngt arbetsläge på kanslisidan. Vakanser, personalomsättning och generationsväxling av erfarna handläggare har på en del av nämnderna gett en obalanserad arbetssituation mellan handläggare och hyresråd som följd. Bostads- och lokalavståenden nämns ofta som rutinärenden med kort handläggningstid men innebär mer arbete för handläggarna när dessa ökar. Det har även

uppstått effektivitetstapp vid uppbyggnad av nya rutiner och kompetenshöjande insatser.

Vidtagna åtgärder som berördes var nya arbetsformer för utsättning av ärenden samt framtagande av nya rutiner och arbetssätt som gett positiva effekter.

En bedömning av hyres- och arrendenämndernas resultat

Totalt sett uppfyllde hyres- och arrendenämnderna inte regeringens verksamhetsmål för 2018 även om resultatet förbättrades mycket jämfört med föregående år.

Ärendetillströmningen och antalet avgjorda ärenden minskade men låg på en högre nivå än genomsnittet för femårsperioden. Antalet avgjorda ärenden minskade med sju procent samtidigt som antalet årsarbetskrafter i princip var oförändrade. Arbetsproduktiviteten, definierad som antalet avgjorda ärenden per årsarbetskraft, bedöms som försämrad under 2018. Antalet avgjorda ärenden per årsarbetskraft uppgick till 496 ärenden, vilket var en minskning med åtta procent jämfört med 2017. Sammantaget bedöms det har varit en liten lättnad i arbetsbelastningen vid hyres- och arrendenämnderna under 2018.

Kostnadsproduktiviteten, definierad som kostnader för avgjorda ärenden, redovisas i bilaga 2.

Rättshjälpsmyndigheten

Rättshjälpsmyndigheten är lokaliserad i Sundsvall samt delar myndighetschef, lokaler, administration och verksamhetsanslag med Sundsvalls tingsrätt och Hyres- och arrendenämnden i Sundsvall.

Rättshjälpsmyndigheten handlägger frågor om rättshjälp, däribland vissa ansökningar om rättshjälp. I rättshjälpsärenden som beslutas av en domstol eller en hyres- och arrendenämnd hanterar Rättshjälpsmyndigheten utbetalningar och avräkningar mot biträden och rättssökande. Avräkningen innebär att myndigheten redovisar kostnaderna för rättshjälpen samt om och i så fall hur mycket som den enskilde själv ska betala av kostnaderna. Rättshjälpsmyndigheten kräver också in betalning när en domstol beslutat om återbetalningsskyldighet i ett rättshjälpsärende eller i ett brottmål i fråga om statens kostnader för bl.a. olika analyser och offentlig försvarare. Därtill prövar Rättshjälpsmyndigheten frågor om ersättning till rättsliga biträden som framställer krav på ersättning från staten för lämnad rådgivning. Sådan ersättning kan betalas ut när den enskilde av ekonomiska skäl inte själv ska behöva betala hela kostnaden för lämnad rådgivning.

Rättshjälpsmyndigheten har också en relativt omfattande verksamhet med att lämna upplysningar i frågor om rättshjälp till domstolar, advokater och andra rättsliga biträden samt rättssökande och allmänhet. Upplysningsverksamheten innefattar också att tillhandahålla en aktuell och fylld information om bl.a. förutsättningarna för att få rättshjälp och rättshjälpsprocessen på Rättshjälpsmyndighetens hemsida.

Rättshjälpsmyndighetens överklagbara beslut överprövas av Rättshjälpsnämnden, medan motsvarande överklagbara beslut som fattas av domstol överklagas enligt vad som i allmänhet gäller om överklaganden av beslut av domstolen.

Tabell 41 Inkomna och balanserade ärenden

	2016	2017	2018
Inkomna ärenden	30 558	29 499	32 017
Balanserade ärenden	53	807	571

Uppgifterna för inkomna ärenden 2017 är korrigerade.

Rättshjälpsmyndighetens inkomna ärenden delas upp i följande grupper: ärenden om rättshjälp som ska prövas av myndigheten, avräkningsärenden, återkravsärenden och framställningar om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift.

Efter några år med ett minskat inflöde av ärenden till Rättshjälpsmyndigheten ökade under 2018 antalet inkomna ärenden med nära nio procent. Det har sin huvudsakliga förklaring i en kraftigare ökning under året av antalet framställningar om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift.

Antalet balanserade ärenden minskade i förhållande till 2017 men låg på en högre nivå än 2016. Balansökningen under året berodde dels på pensionsavgångar med tillhörande kompetensbortfall, dels insatser inom det pågående omfattande översyns- och verksamhetsutvecklingsarbete som Rättshjälpsmyndigheten tillsammans med Domstolsverket genomför sedan

2016. Det är ett arbete som har inriktats efter huvudsakligen tre spår. Det första spåret avser att ändra och långsiktigt säkerställa kravhanteringen. Här träffade Rättshjälpsmyndigheten i början av 2018 en överenskommelse med Kammarkollegiet om indrivning, efterbevakning och juridiskt biträde. Ett systemtekniskt arbete pågår för att effektivisera och säkerställa de överföringar som redan sker och som avses ske med stöd av överenskommelsen. Det andra spåret avser att tillskapa en effektivare och mer tidsenlig hantering av framställningarna avseende nedsatta rådgivningsavgifter. Rättshjälpsmyndigheten fortsatte under året att bedriva ett särskilt arbete för att – i avvaktan på en digitaliserad ärendehantering – så långt möjligt också säkra den interna kontrollen av denna ärendetyp. Det tredje och viktigaste spåret i översyns- och utvecklingsarbetet avser ett arbete för att möta det av Rättshjälpsmyndigheten identifierade behovet av en modernisering av rättshjälpsprocessen. En process som med nödvändighet behöver integreras i en framtida digitaliserad målhantering som bygger på en strukturerad informationshantering. Under hösten 2018 beslutade därför Domstolsverket, efter samråd med Rättshjälpsmyndigheten, att tillsätta en utredning om den framtida rättshjälpsprocessen. En särskild utredare har utsetts som enligt direktiven ska lämna förslag till Domstolsverket på en reformerad rättshjälpsprocess i syfte att förenkla, effektivisera och främja en enhetlig rättshjälpshantering. Utredaren ska identifiera den mest effektiva organisationen för en sådan ordning. Även Rättshjälpsmyndighetens uppgifter i övrigt ska ses över. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 juni 2019. Utredningstiden ska ses i ljuset av bl.a. att Rättshjälpsmyndigheten under året redan har genomfört och därtill inom ett par år står inför betydande och kompetenstunga pensionsavgångar.

Tabell 42 Inkomna ansökningar om rättshjälp

	2016	2017	2018
Inkomna ärenden	1 009	946	998

Antalet ansökningar om rättshjälp som inkommer till Rättshjälpsmyndigheten och som ska prövas av myndigheten har under de senaste åren legat på relativt stabil nivå med omkring 1 000 inkomna ärenden årligen.

Tabell 43 Avräknade ärenden i vilka rättshjälp beviljats

	2016	2017	2018
Avräknade ärenden - RHM	815	427	631
Avräknade ärenden - domstol	6 776	6 659	6 109

Avräkning görs när rättshjälpsärendet avslutats. Antalet avräkningsärenden där rättshjälp beviljats av Rättshjälpsmyndigheten ökade något under 2018 medan avräkningsärenden där en domstol inledningsvis beviljat rättshjälp minskade i likhet med utvecklingen under senare år.

Tabell 44 Återkravsärenden

	2016	2017	2018
Tvistemål			
Antal ärenden	239	241	239
Mnkr	6,6	6,9	5,7
Antal betalningar	114	127	116
Mnkr	3,1	3,4	4,0
Brottmål			
Antal ärenden	15 980	15 403	15 453
Mnkr	69,2	62,7	74,5
Antal betalningar	7 645	7 672	8 128
Mnkr	42,5	43,7	44,3

Antalet ärenden med återkrav i såväl tvistemål som brottmål återspeglas i antalet beslut vid domstol. Ärendemängden för 2018 låg stabilt på motsvarande nivå som närmast tidigare år.

Tabell 45 Inkomna ärenden angående ersättning för nedsatt rådgivningsavgift

	2016	2017	2018
Antal nedsatta rådgivningar	5 739	5 823	8 587

Antalet inkomna ärenden med framställning om ersättning för nedsatt rådgivningsavgift innebar en mycket kraftig uppgång i förhållande till 2017, med drygt 47 procent.

Rättshjälpsmyndigheten har inom ramen för tillgängliga resurser intensifierat kontrollen av underlaget för ingivna framställningar. Det skedde såväl i enskilda ärenden som samlat hos vissa rättsliga biträden som frekvent inkommer med denna typ av framställningar hos myndigheten. Ett arbete pågår inom myndigheten – parallellt med pågående översynsarbete – att i samverkan med Domstolsverket allmänt utveckla former för att säkerställa kvaliteten av den information som Rättshjälpsmyndigheten behöver för att korrekt och enhetligt pröva framställningar om ersättning samt konsekvent kunna ingripa när avvikelser förekommer.

Tabell 46 Överklaganden till Rättshjälpsnämnden (procent av totalt antal ärenden)

	2016	2017	2018
Andel överklaganden	5,9 %	6,6 %	5,6 %

Totalt inkom 73 överklaganden under 2018 mot 69 överklaganden under år 2017.

Tabell 47 Omloppstider för ansökningar om rättshjälp

	2016	2017	2018
Antal arbetsdagar	7	8	8

Omloppstiden beräknas i de ärenden där slutligt beslut fattats av Rättshjälpsmyndigheten och är ett medianvärde. Myndigheten har sedan många år satt upp ett internt verksamhetsmål om kortare handläggningstid än tio dagar. Detta mål nås 2018 i likhet med tidigare år. Verksamhetsmålet att ha en rättssäker och effektiv handläggning får även 2018 anses uppfyllt för Rättshjälpsmyndigheten.

Rättshjälpsnämnden

Rättshjälpsnämnden har till uppgift att pröva överklaganden enligt 44 § andra stycket rättshjälpslagen (1996:1619). Nämndens beslut får inte överklagas.

Hovrätten för Nedre Norrland utför administrativa uppgifter åt Rättshjälpsnämnden och tillhandahåller sammanträdeslokaler.

Tabell 48 Inkomna, avgjorda och balanserade ärenden

	2016	2017	2018
Antal inkomna ärenden	74	63	82
Antal avgjorda ärenden	72	65	81
Antal balanserade ärenden	7	6	7
Antalet ändrade beslut (inkl. återförvisade ärenden)	18	9	10
Ändringsfrekvens (inkl. återförvisade ärenden)	25 %	13 %	12 %

Av de avgjorda ärendena har Justitiekanslern inte överklagat något beslut. Att ärenden som nämnden återförvisat till Rättshjälpsmyndigheten jämföras med ändrade beslut beror på att nämnden – när nämnden inte godtagit Rättshjälpsmyndighetens avslagsgrund – oftast återförvisat ärendet till Rättshjälpsmyndigheten för prövning av om övriga förutsättningar för rättshjälp är uppfyllda.

Rättshjälpsnämnden har sammanträtt vid nio tillfällen under året. Mötena genomförs vanligtvis genom videokonferens. Normalt avgörs vid varje sammanträde samtliga ärenden som varit färdigkommunicerade senast en vecka före sammanträdet.

Utvecklingsinsatser

Återrapporteringskrav:

Domstolsverket ska särskilt redovisa:

- åtgärder som vidtagits för att öka allmänhetens förtroende för domstolarna, inklusive åtgärder som vidtagits för att säkerställa att parter, målsäganden och vittnen får ett bra bemötande och relevant information
- det arbete som bedrivs och de åtgärder som vidtagits för att utveckla och effektivisera verksamheten.

För att verksamheten vid Sveriges Domstolar ska kunna bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv krävs kontinuerliga utvecklingsinsatser. Allt arbete för att förbättra kvalitet och effektivitet i Sveriges Domstolars verksamhet bidrar till ett ökat förtroende för verksamheten hos allmänheten. För att vinna förtroende räcker det inte med att verksamheten bedrivs med en hög professionell kvalitet, det krävs dessutom att det som faktiskt görs i domstolarna motsvarar allmänhetens förväntningar på vad domstolarna ska göra. Detta innebär att det finns en utmaning att göra domstolarnas roll och uppgift i samhället väl känd. Därutöver måste den löpande verksamheten kommuniceras på ett effektivt sätt.

En framgångsfaktor för att utveckla och effektivisera verksamheten är dialog och samverkan mellan Domstolsverket och domstolarna. Under 2018 påbörjades ett gemensamt arbete i syfte att ta fram en ny gemensam strategisk inriktning för Sveriges Domstolar.

Under 2018 styrdes utvecklingsinsatser mot framförallt digitalisering, kompetensförsörjning, lokalförsörjning och säkerhet. I de följande avsnitten redogörs för utvecklingsinsatser inom dessa områden samt för verksamhetsutveckling, effektivisering och åtgärder i övrigt som vidtagits för att öka allmänhetens förtroende för domstolarna. Detta inkluderar åtgärder som vidtagits för att säkerställa att parter, målsäganden, vittnen och media får ett bra bemötande och relevant information. Rapporteringen kring kompetensförsörjning sker separat i efterföljande kapitel.

Digitalisering

Digitaliseringen av Sveriges Domstolars verksamhet syftar ytterst till att säkerställa ett högt förtroende hos allmänheten, göra det enklare för medborgare och parter i deras kontakter med domstolarna samt att förbättra såväl kvaliteten som effektiviteten i domstolarnas och rättsväsendets verksamhet. Digitaliseringen utgör en kraftfull förändringsmotor med stora möjligheter i den verksamhetsutveckling som bedrivs inom Sveriges Domstolar.

Andrea Lindblom, administrativ chef vid Helsingborgs tingsrätt, delade under Chefsadministratörsdagarna 2018 med sig av hur man skapar kraft, engagemang och motivation i sin organisation med fokus på digitala och innovativa arbetssätt.

Foto: Carl Johan Erikson

Digital mål- och ärendehantering

Det långsiktiga målet för digitaliseringen av målhanteringen är att utnyttja digitaliseringens möjligheter för att skapa en mer effektiv och rättssäker informationshantering som inger förtroende.

I början av 2018 presenterades en långsiktig målbild för digitaliseringen av mål- och ärendehantering för domstolschefsrådet (dc-rådet) som ställde sig bakom denna målbild.

Utvecklingsarbetet innebär att pappret inte längre utgör den primära informationsbäraren utan i stället är det den digitala informationen som utgör originalinformationen, t.ex. i digitala domar. Genom att i stället arbeta med strukturerad information och elektroniska original kan informationen användas mer flexibelt och därmed skapa ytterligare värde i form av automatisering och en högre grad av kvalitets- och effektivitetshöjning än vad som är möjligt när informationen är bunden till pappersformatet. För närvarande bedrivs detta arbete beträffande brottmål.

Den långsiktiga målbilden har under året även presenterats för samtliga domstolschefer. Parallellt med detta har olika arbetsinsatser genomförts för att långsiktigt nå målbilden.

Redan de pågående arbetena med projektet för Digitaliserad brottmåls- hantering (etapp 1), e-arkivprojektet, etablering av de första e-tjänsterna samt etablering av funktionerna för e-skick och e-post direkt från Vera utgör betydande steg mot den långsiktiga målbilden.

Vägen till e-akt

Arbetet med att digitalisera målhanteringen bedrivs i två parallella spår.

Det första mer kortsiktiga spåret bygger på att digitalisera och effektivisera befintliga pappersbaserade arbetsflöden. Målsättningen är att så långt som möjligt kunna arbeta med en e-akt, dvs. ta emot, hantera, skicka och därefter bevara handlingarna digitalt. Detta innefattar bl.a. möjligheter till PDF-utbyten med andra myndigheters verksamhetsstöd för att möjliggöra digitalt in- och utflöde, skanning och ytterligare utnyttjande av e-post för kommunikering i målen.

Det långsiktiga spåret bygger, som framgått ovan, på att det är den digitala informationen som utgör originalinformationen. Inom detta område har betydande förflyttningar gjorts under 2018.

Ökade möjligheter till digitalt in- och utflöde

Under våren driftsattes möjligheten att utbyta PDF-dokument direkt mellan domstolarnas verksamhetsstöd Vera och Åklagarmyndighetens och Ekobrottsmyndighetens samt Skatteverkets verksamhetsstöd (s.k. e-skick) successivt i samtliga tingsrätter och hovrätter.

Under hösten driftsattes motsvarande möjlighet till e-skick brett för samtliga förvaltningsdomstolar. Funktionen skapar på sikt möjligheter för ytterligare nyttor hos förvaltningsdomstolarna eftersom den också medger en möjlighet att ta emot Skatteverkets akt jämte överklagandet.

Det är bl.a. på grund av möjligheten att ta emot beslutsmyndighetens akt digitalt har möjligheten till e-skick på många sätt inneburit ett väsentligt steg för digitalisering på förvaltningsdomstolarna.

Under hösten 2018 påbörjades pilotdrift för e-skick även mellan Vera och Rättsmedicinalverkets verksamhetsstöd med planerad bred utrullning till de allmänna domstolarna under början av 2019. Därutöver pågick kravställningsarbete för e-skick med Kriminalvården under året med inriktning på pilotdrift under början av 2019. Detta – liksom de nämnda utbytena ovan med Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket – är en del av myndigheternas åtagande inom RIF. Domstolsverket inledde därutöver arbete syftande till e-skick även med ett par myndigheter utanför RIF.

Under våren driftsattes också möjligheten att skicka handlingar och avgöranden med e-post eller säker e-post direkt från Vera. Denna funktion, tillsammans med möjligheten till e-skick, ger sammantaget goda möjligheter att öka det digitala utflödet för samtliga domstolsslag. Dessa utökade möjligheter till digitala leveranssätt direkt från Vera har i många fall medfört snabbare kommunikering och expediering för domstolarna.

Den slutliga nyttan för digitaliseringen inträder dock inte förrän verksamheten kan frigöra sig från pappershanteringen. Det förutsätter flera grundegenskaper som alla behöver finnas för att nyttan ska uppstå, t.ex. etablering av digitala originaldomar. Inom projektet för Digitaliserad brottmålshantering pågick under året arbete med sikte på denna utveckling. Det innebär utveckling av ett nytt verksamhetsstöd vid sidan av Vera för delar av brottmålshanteringen. Det är en nödvändig förutsättning för en integrerad informationshantering mellan instanserna och i förhållande till externa intressenter. Detta är en del av Domstolsverkets åtagande i RIF-arbetet och präglas av den informationshantering som är överenskommen med övriga RIF-myndigheter.

E-arkiv

Inom ramen för e-arkivprojektet slutfördes upphandlingen av ett e-arkiv för Sveriges Domstolar. Utvecklingen av sökfunktionalitet i e-arkivet och att överföra information från det befintliga verksamhetsstödet Vera till e-arkivet skedde fortlöpande under året. Inriktningen är att e-arkivprojektet ska slutföras under våren 2019 då fem pilotdomstolar ska vara anslutna till e-arkivet.

För att framöver skapa förutsättningar för ett digitalt bevarande behöver ett antal åtgärder genomföras för att höja kvaliteten på den information som hanteras i Vera eller på andra ytor. Detta för att möjliggöra en överföring till ett e-arkiv och ett digitalt bevarande med de krav som då ställs för att kunna vårda och återsöka de digitala handlingarna.

Gällande gallringsbestämmelser inom mål- och ärendehanteringen på domstol är inte anpassade till ett digitalt arbetssätt. Ett uppdrag startades 2017 för att se över möjligheterna till gallring och ta fram underlag till nya gallringsföreskrifter som stöder en digital informationshantering.

Under 2017 och 2018 kartlades behovet av nya gallringsbestämmelser och ett förslag till en gallringsframställan togs fram och gick på remiss till domstolarna. Domstolsverket kommer att framställa om nya gallringsföreskrifter till Riksarkivet att träda i kraft kring årsskiftet 2019/2020, därför går det ännu inte att överblicka de önskade effekterna. Avsikten är

dock att de nya gallringsföreskrifterna bl.a. ska skapa förutsättningar för teknisk utveckling och en ökad digitalisering.

Integritetsskydd

Ökat digitalt inflöde och digital hantering innebär tillgång till mer verksamhetsinformation digitalt och att mer information kan bli sökbar. Det skapar effektivitet och tillgänglighet, men det ställer också helt nya krav på hanteringen av informationen. Ett effektivt integritetsskydd är en nödvändig förutsättning för den pågående digitaliseringen och för att åstadkomma en e-akt.

Under 2018 trädde en ny reglering av skyddet för enskilda vid behandling av personuppgifter i kraft (EU:s dataskyddsreform). Reformen syftar till att skydda enskildas rättigheter och att säkerställa det fria flödet av personuppgifter. De nya regelverken omfattar all behandling av personuppgifter i Sveriges Domstolar, dvs. både den administrativa verksamheten och den rättskipande och rättsvårdande verksamheten.

Sveriges Domstolar arbetade intensivt med olika frågor som rör dataskydd under året. Arbetet med att analysera dagens skydd och att anpassa verksamheten till det nya regelverket är omfattande och kommer att pågå under flera år. Det övergripande målet med arbetet är att åstadkomma ett gott integritetsskydd för enskilda och en effektiv informationshantering för domstolarna.

En sammanlänkad rättskedja ger möjligheter men ställer också krav på integritetsskyddande åtgärder. För att möjliggöra för Polisen och Skatteverket att leva upp till bestämmelser i fråga om gallring och sökbegränsningar i sina respektive registerförfattningar har Domstolsverket under året arbetat för att skapa möjlighet att återrapporera brottsmisstankar till dessa myndigheter.

Utveckling av e-tjänster

Under 2018 utvecklades de tre första e-tjänsterna för Sveriges Domstolar. Avsikten är att e-tjänsterna ska lanseras under första halvåret 2019. Arbetet med att ta fram de första e-tjänsterna syftar ytterst till att bidra till att Sveriges Domstolar blir mer tillgängliga för medborgarna och att kommunikationen med medborgarna blir enkel och servicen hög. Ett annat syfte är att skapa förutsättningar för att påbörja ett arbete med att utveckla ett sammanhållet gränssnitt gentemot medborgarna i form av e-tjänster för Sveriges Domstolar via den nya externa webben. En ytterligare utgångspunkt för arbetet var att de första e-tjänsterna skulle vara läroskapande för att andra e-tjänster ska kunna bygga vidare på dessa.

Med detta som utgångspunkt utvecklade Domstolsverket under året följande e-tjänster:

E-tjänst för gemensam ansökan om äktenskapsskillnad

Syftet med e-tjänsten är dels att de som gemensamt vill ansöka om skilsmässa på ett enkelt sätt ska kunna göra det elektroniskt, dels att domstolen digitalt ska få all nödvändig och relevant information för handläggningen av målet. E-tjänsten var ett prioriterat utvecklingsönskemål från domstolarna och är avsedd att vara ett enklare och smidigare alternativ till att ge in en undertecknad skriftlig ansökan, kompletterad av personbevis, på papper till domstolen.

E-tjänsten kommer att tillgängliggöras från externwebben efter e-legitimering. I tjänsten inhämtar sökandena nödvändiga uppgifter från folkbokföringen via Skatteverket, betalar ansökningsavgiften och signerar ansökan. Genom informationstexter och ett antal styrda val ges sökandena stöd för att ange de uppgifter som behövs för handläggningen.

E-tjänst för elektronisk delgivningsbekräftelse

E-tjänsten ger möjlighet att bekräfta en delgivning på ett snabbt, effektivt och rättssäkert sätt.

Tjänsten tillgängliggörs via en länk i delgivningsförsändelser skickade med e-post direkt från Vera. Via delgivningskvittot slussas mottagaren vidare och får möjlighet att bekräfta mottagandet genom att signera med hjälp av e-legitimation.

E-tjänst för att beställa domar och beslut

E-tjänsten syftar till att underlätta för allmänheten att beställa domar och beslut. I första steget sker beställning via ett webbformulär och domstolen levererar den begärda handlingen via e-post. Målet på längre sikt är att kunna knyta ihop tjänsten med domstolarnas verksamhetsstöd och därigenom uppnå en automatiserad process från beställning till utlämning.

Förbättrad hantering av återkrav i brottmål

Återkrav i brottmålsdomar har sedan 1997 skett med hjälp av verksamhetsstödet Råven vid Rättshjälpsmyndigheten. Under 2018 driftsattes ett nytt systemstöd, benämnt BMK, för att hantera dessa krav. Det fanns ett behov av att ersätta denna funktionalitet i Råven, vars tekniska miljö är föråldrad. Kronofogden, som hanterar de krav som restförs, kan inte heller på sikt ta emot filer i det fasta filformat som används i Råven.

Övergången till BMK förändrade arbetssättet. De kravbrev som tidigare skickades ut av Rättshjälpsmyndigheten (ca 16 000 st/år) hanteras nu av Kammarkollegiet. Rättshjälpsmyndighetens nya roll blir att se till att den information som finns i avgörandena i Vera registreras i BMK. Därefter skickas filer med jämna mellanrum från BMK till Kammarkollegiet som utfärdar fakturor och driver in medlen.

Avsikten är att vidareutveckla BMK så att information om brottmålskraven överförs digitalt från Vera till BMK istället för den manuella expediering som domstolarna gör till Rättshjälpsmyndigheten. På så sätt kan arbetsmomenten effektiviseras och kvalitetssäkras ytterligare.

Teknik i rättssal

En tillförlitlig och väl fungerande teknik är i dag en mycket viktig del i den dömande verksamheten. En strukturomvandling pågår när det gäller de tekniska delarna för bild- och ljudhantering. Den analoga tekniken ersätts nu successivt med modern digital teknik, vilket ger bättre ljud- och bildkvalitet samt nya modernare bildformat. Bildmaterial som visas vid förhandlingar utgörs i ökande grad av digitalt material, vilket ställer krav på att tekniken kan återge materialet på ett korrekt sätt. Utbyte och uppgradering av tekniken i förhandlingssalarna är nödvändig för att svara upp mot dessa krav och förväntningar.

Den snabba utvecklingen av nya produkter gör att livslängden på teknik och tillgången till reservdelar är förhållandevis kort. Uppgraderingar och utbyten behöver därför genomföras allt oftare. Under 2018 skedde uppgraderingar av tekniken fortlöpande på ett stort antal domstolar. Införandet och uppgraderingarna resulterade i förbättrad bildkvalitet, enhetligare tekniska lösningar och ett enklare handhavande.

Efterfrågan på fler videokonferensutrustningar är fortsatt stor, framför allt från de allmänna domstolarna. Domstolsverket installerade och utökade tillgången på videokonferenssystem under året, vilket underlättade planeringen av förhandlingar för många av domstolarna. I dagsläget har drygt 900 förhandlingssalar, samtalsrum och mötesrum tillgång till videokonferens inom Sveriges Domstolar. Utbyggnaden planeras fortgå parallellt med uppgraderingen av tekniken i rättssalarna.

Digital infrastruktur

En förutsättning för digitaliseringen inom Sveriges Domstolar är utvecklandet av en digital infrastruktur.

Ny utvecklingsplattform

Den allt högre förändringstakten i omvärlden i kombination med ökade verksamhetsbehov i digitaliseringen av Sveriges Domstolar ställer höga krav på en snabb utvecklingstakt. En ny plattform för utveckling har därför tagits fram för att skapa förutsättningar för kommande satsningar inom digitalisering.

Den nya plattformen används redan i pågående arbete med Digitaliserad brottmålsshantering, e-tjänster och e-arkiv. Genom utveckling på den nya plattformen ges också stöd för att använda lösningarna på olika typer av enheter - exempelvis dator, surfplatta eller mobiltelefon - och underlättar tillgänglighetsanpassning i de nya system som nu utvecklas.

Under 2018 fattades beslut om en ny IT-strategi för Sveriges Domstolar. Strategin ger vägledning om tekniska val som innebär att ny teknik kontrollerat kan prövas löpande för att möjliggöra snabbare utveckling och leverans av verksamhetsnytta. Andra fördelar är att användare känner igen sig i systemen, samt att det blir enklare att rekrytera kompetens som kan bidra i utvecklingen. Den nya utvecklingsplattformen behöver förvaltas och uppdateras i takt med omvärlden och att verksamhetens behov förändras.

E-legitimering och e-underskrift

En viktig del i infrastrukturen är att skapa en plattform som möjliggör snabb och effektiv utveckling av e-tjänster samt komponenter för digital legitimering och underskrift.

E-legitimering och e-underskrift är tjänster som används exempelvis då användaren ska logga in i en elektronisk tjänst eller skicka in en handling till en domstol. För inloggning har Domstolsverket anslutit sig till det s.k. valfrihetssystemet för legitimering som handhas av Myndigheten för digital förvaltning. Legitimeringen kan även användas vid e-underskrift.

Möjligheten till e-underskrifter kommer bl.a. vara en förutsättning för en digitaliserad mål- och ärendehantering.

Säkert och effektivt elektroniskt informationsutbyte

Domstolsverket fick under 2018 regeringsuppdraget Säkert och effektivt elektroniskt informationsutbyte tillsammans med Bolagsverket, eHälsomyndigheten, Försäkringskassan, Lantmäteriet och Skatteverket. Myndigheten för digital förvaltning samordnar detta uppdrag tillsammans med regeringsuppdraget om säker och effektiv tillgång till grunddata, då de är relaterade till varandra.

Uppdraget innefattar framtagande av förslag som bidrar till att skapa säkrare och mer effektiva elektroniska informationsutbyten inom och med den offentliga sektorn. Uppdraget ska bl.a. undersöka en ökad form av standardisering.

Förutsättningar ska skapas för att medborgare och företag endast behöver lämna uppgifter en gång. Det ska även bli enklare för offentliga och privata organisationer att byta data dvs. information med varandra. Detta innebär bättre förutsättningar för att använda informationen då nya digitala tjänster skapas.

Under 2018 har en behovsanalys genomförts. Uppdraget genomförs som ett gemensamt projekt som ska slutredovisas den 15 september 2019.

Under 2018 deltog Domstolsverket även i referensgrupper för projektet Säker digital kommunikation som genomförs i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), regioner, kommuner och ett antal statliga myndigheter. Projektet startades upp 2017 med målet att Sverige ska ha en standardiserad förmåga till säker digital kommunikation mellan offentliga aktörer, inkl. privata utförare av offentligt finansierad verksamhet. Det innebär att definiera ett gemensamt sätt att överföra känslig information på ett enhetligt, effektivt, säkert och överenskommet sätt. På sikt ska det även vara möjligt att förmedla information till privatpersoner och andra intressenter via befintliga kommunikationskanaler genom att anpassa till samma standarder. Under 2018 genomförde projektet en s.k. proof of concept för att testa att det gick att skicka, ta emot, få notifiering och kvittens av säkert meddelande mellan olika fiktiva aktörer. Planen är att under 2019 göra det i produktionsmiljö genom pilotinföranden i några organisationer.

Expertgruppen för digitala investeringar

Domstolsverket fick under 2017 tillsammans med 20 andra myndigheter i uppdrag från regeringen att inhämta rekommendationer från Expertgruppen för digitala investeringar.

Expertgruppen skulle stödja myndigheter som avser att göra större strategiska verksamhetsinvesteringar i immateriella anläggningstillgångar med väsentliga inslag av IT och digitalisering. Statliga myndigheter ska bli bättre på att genomföra verksamhetsutveckling och snabbare uppnå önskade resultat av nya eller förändrade uppgifter. En del i detta är att verka för att statliga myndigheter utvecklar sin interna styrning och kontroll av IT-verksamhet samt förbättrar hanteringen av risker vid större investeringar i vilka IT och digitalisering har betydelse.

Domstolsverkets ledning beslutade att inhämta rekommendationer från Expertgruppen avseende projektet Digitaliserad brottmålshantering etapp 1.

Under våren 2018 hade Domstolsverket och Expertgruppen gemensamma möten i syfte att beskriva investeringen och därefter diskutera Expertgruppens rekommendationer. Rekommendationerna publicerades i augusti 2018 och följs nu i syfte att uppnå resultatet av investeringen.

Den 1 september 2018 gick ansvaret för den verksamhet som bedrivits av Expertgruppen över till Myndigheten för digital förvaltning. Uppdraget ska slutredovisas den 30 juni 2019.

Digital kommunikation

Sveriges Domstolar har som övergripande målsättning att använda digitala kanaler och digital närvaro för att öka kunskapen om, förståelsen för och tillgängligheten till Sveriges Domstolar. Utifrån den målbilden har följande arbete genomförts under året.

Domstolsverket har tillsammans med domstolarna arbetat fram en ny extern webbplats som både har tekniska förutsättningar och ett innehåll som motsvarar dagens krav och förväntningar på service, tillgänglighet och information. Den nya webbplatsen ska lanseras under första halvåret 2019.

Närvaron i sociala och andra digitala kanaler har bl.a. stärkts genom Domstolspodden och en ökad närvaro på LinkedIn för att i huvudsak profilera Sveriges Domstolar som arbetsgivare. Podden är en kanal för samtal som rör domstolarnas verksamhet. Under 2018 publicerades tio avsnitt. Exempel på ämnen som togs upp under året var sexualbrott, migrationsmål, språket i domstol och domarens självständighet.

Den visuella identiteten har utvecklats och anpassats för att stödja organisationens digitala kommunikation och ett digitalt mediebibliotek har utvecklats.

Under året har utvecklingen av Sveriges Domstolars nya externa webbplats pågått för lansering under första halvåret 2019. (På fotot visas testversionen.) Successivt kommer nya e-tjänster att anslutas till webbplatsen, vilket ökar domstolarnas tillgänglighets- och servicegrad gentemot allmänheten.

Foto: Fredrik Lind

Digital administration

En ökad digitalisering av administrativa processer är viktig för att säkerställa att verksamheten inom Sveriges Domstolar ska kunna bedrivas effektivt och med hög kvalitet. Digitaliseringen möjliggör nya och förändrade arbetssätt som i sin tur skapar nya behov, förväntningar och krav, såväl hos medarbetarna som hos allmänheten.

Nämndemannastödet

Nämndemannastödet (NMS) är ursprungligen utvecklat för att stödja domstolarnas planering och schemaläggning av nämndemännens tjänstgöring. NMS utvecklas nu vidare och under 2018 pågick ett arbete som syftade till att göra NMS till ett gemensamt verktyg för all nämndemannahantering. Det innebär dels att systemet numera är huvudkälla för nämndemännens personuppgifter, till skillnad mot tidigare då personuppgifterna registrerades i såväl NMS som i lönesystemet, dels att det pågår en utveckling där NMS blir inrapporteringsystem för nämndemännens arvoden, resor och utlägg. Genom att nämndemännens närvaro bekräftas i rättssalen behöver nämndemannen inte begära ersättning för arvodesdelen utan arvoden kommer att utbetalas med automatik med ledning av de uppgifter som finns om den registrerade tjänstgöringstiden. Även inrapporteringen av resor och utlägg kommer att effektiviseras. Dessa förändringar innebär stora tidsbesparingar då de inrapporteringar som idag görs manuellt av administratörer på domstolarna kommer att ske automatiskt i systemet samt att registrering bara behöver göras i ett system.

De nya funktionerna med NMS som huvudkälla för personuppgifter infördes under 2018. Funktionaliteten att bekräfta närvaro för beräkning av arvoden utvecklades under året och driftsättning pågår. Utveckling av funktionalitet för att registrera resor och utlägg kommer att driftsättas under 2019. Under 2019 kommer också NMS utvecklas och tas i bruk för hantering av ersättning till vissa andra typer av ledamöter inom Sveriges Domstolar.

System för medarbetarundersökningar

Under 2018 implementerades ett nytt system för medarbetarundersökningar och andra undersökningar. Syftet var att utveckla den traditionella medarbetarundersökningen till att bli en modern övergripande undersökning av arbetsplatsernas attraktivitet genom att mäta arbetsklimat, medarbetarskap och ledarskap.

Systemet underlättar uppföljningen samt förkortar tiden från undersökningen till att resultatet kan presenteras, vilket ger större möjlighet att analysera och arbeta vidare med aktiva åtgärder.

Systemet ska också kunna användas för kortare undersökningar inom de områden som respektive myndighet vill undersöka. Detta kommer att utvecklas under 2019.

Rekryteringssystem

Sveriges Domstolar bytte rekryteringssystem under året. Det nya systemet har fokus på användarvänlighet för både sökande och den som rekryterar samt att kunna nå effektiviseringar i processen.

Rekryteringssystemet började även användas för rekrytering av notarier, en process som hittills har skötts helt manuellt på Domstolsverket. En digitaliserad notarieantagning innebär stora tidsvinster.

Stöd för utbildningsadministration

Under året implementerades ett nytt verksamhetsstöd för utbildningsadministration. Verksamhetsstödet är en s.k. lär- eller utbildningsplattform som innebär webbaserad miljö med möjlighet till kommunikation mellan lärare och deltagare. Det nya stödet, som ersatte ett system från 2010, uppfyller Sveriges Domstolars krav på funktionalitet, säkerhet, juridik och ekonomi. Framförallt är det nya verksamhetsstödet användarvänligt och medför effektivitetsvinster.

Personalplaneringsverktyg

Under 2018 upphandlade Domstolsverket ett personalplaneringsverktyg i syfte att personalplanering och resursstyrning på domstolarna skulle kunna ske med effektivitet och med hög kvalitet. Sveriges Domstolar har inte haft något liknande system tidigare, utan domstolarna använder egenupprättade bemanningsfiler.

Systemet implementerades vid några pilotdomstolar och resultatet av deras tester visade brister i systemets funktionalitet. Vid slutet av året genomfördes därför en workshop med syfte att kartlägga och få en gemensam bild över funktionaliteten. Styrgruppen har beslutat att bristerna ska åtgärdas och kommer under första kvartalet 2019 att ta ställning till fortsatt implementering. I och med projektets försening kan några effekter i verksamheten ännu inte påvisas.

Nytt analysverktyg

Domstolsverket arbetade under 2018 med att skapa förutsättningar för en förbättrad verksamhetsanalys och upphandlade ett nytt analysverktyg. Det nya verktyget ger möjlighet till en utvecklad analys med visualiserade data som går att bryta ner på detaljnivå. På så sätt ska det ge stöd för att fatta bättre beslut i verksamheten gällande såväl målhantering som ekonomi, personal och lokaler. I slutet av 2018 lanserades en demoversion och ett 30-tal domstolar testade verktyget. Efter utvärdering av testperioden kommer beslut fattas om tidplan för implementering på samtliga domstolar.

Förtroende och bemötande

Under 2018 fortsatte det ständiga och systematiska förbättringsarbetet inom bemötande och domskrivning på de enskilda domstolarna. Inom ett antal utvecklingsområden togs också större gemensamma kliv, genom bl.a. de åtgärder som redovisas nedan.

All utveckling av kvalitet och effektivitet i verksamheten är en del i byggandet av långsiktigt förtroende. När omvärlden förändras allt snabbare är det särskilt viktigt att inte se förtroendearbete som något begränsat till de tre områdena bemötande, domskrivning och massmedierelationer som Förtroendeutredningen för drygt tio år sedan ringade in som särskilt viktiga. Förtroende hänger i grund och botten ihop med hur väl behov, krav och förväntningar möts och dessa förändras ständigt. Exempelvis förväntar sig externa intressenter numera i allt högre grad att kunna interagera med Sveriges Domstolar genom enkla och tillgängliga digitala gränssnitt och tjänster, och sociala mediers betydelse har ökat kraftigt i förhållande till mer traditionella massmedier.

Som ett led i att tydligt kunna få in utifrånperspektivet och en lyhördhet gentemot externa behov, krav och förväntningar i all verksamhetsutveckling, påbörjade Domstolsverket under hösten ett arbete med att sammanställa en övergripande kartbild över Sveriges Domstolars externa intressenter – vilka de är, vilka behov de har, hur de påverkas av och påverkar Sveriges Domstolar och varandra. Intressentkartan har i en tidig version varit och kommer fortsatt vara en av utgångspunkterna i diskussionerna om en ny strategisk inriktning för Sveriges Domstolar.

Vittnesstödsverksamhet

Domstolsverket bidrog under året med en omfattande klarspråksöversyn av kommunikationsmallar och informationsblad med syfte att snabbt få en enhetlighet i och modernisering av Sveriges Domstolars kommunikation i mål- och ärendehantering. Genom språkliga, strukturella och grafiska förbättringar höjdes kvaliteten när det gäller läsbarhet och förståelse av mallarnas innehåll för mottagarna. I kallelsemallarnas upplysningar till målsäganden och vittnen framgår tydligt de trygghetsskapande åtgärder som finns med möjligheten att få vittnesstöd i förväg innan förhandling eller på plats i domstolen, att vissa domstolar har ett avskilt väntrum för målsägande och vittnen samt att målsägande och vittnen vid upplevd otrygghet kan kontakta domstolen och att den då kan besluta om olika åtgärder för att öka tryggheten i samband med förhandlingen.

Domstolsverket fortsatte under året att stötta domstolarna med förslag på arbetssätt, rutiner och mallar som kan användas av domstolarna för att förbättra informationen om kommande och inställda förhandlingar till vittnesstödsverksamheten.

Långsiktigt nämndemannaupdrag 2016–2019

Domstolsverket har ett uppdrag från regeringen att under åren 2016–2019 arbeta med kontinuerliga kommunikationsinsatser i syfte att få till stånd en bredare rekrytering så att personer som står utanför partipolitiken ges möjlighet att bli nämndemän. Dessutom ska insatserna leda till en förnyring av nämndemannakåren. I arbetet ligger också att skapa intresse för uppdraget som nämndeman inför det att val ska ske 2019. Kunskapen om uppdraget som nämndeman behöver öka för att minska risken att valda nämndemän slutar sina uppdrag i förtid.

Under 2018 arbetade Domstolsverket med att bygga upp en kanal för att kommunicera med de nominerande och väljande organen under 2018–2020. Det resulterade i det digitala nyhetsbrevet *Inför Nämndemannavalet 2019* som syftar till att förbereda för nämndemannavalet samt berätta om vad uppdraget som nämndeman innebär och om verksamheten inom Sveriges Domstolar.

Ett utbildnings- och stödmaterial till de som nominerar nämndemän togs också fram. Under året förbereddes även en kampanj till allmänheten som ska genomföras 2019 i syfte att få dem att kontakta nominerande organ.

Jämställdhetsintegrering

Regeringsuppdrag:

Domstolsverket ska särskilt redovisa:

- åtgärder och resultat av arbetet med jämställdhetsintegrering.

Domstolsverket har sedan 2015 haft ett särskilt uppdrag enligt regleringsbrevet att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering, för att bidra till att de jämställdhetspolitiska målen uppfylls. Domstolsverket gav stöd åt Sveriges Domstolar i arbetet, utifrån myndigheternas ambitionsnivå. Domstolsverket återrappporterade uppdraget om jämställdhetsintegrering i början av 2018.

Efter att regeringsuppdraget löpte ut förväntades jämställdhetsarbetet samordnas och bedrivas på respektive myndighet. Domstolsverket erbjöd domstolarna workshops för att sprida pilotdomstolarnas erfarenheter och för att stödja i arbetet med jämställdhetsintegrering. Enkäter för att kartlägga och utveckla arbetet och för att motverka kränkande särbehandling och trakasserier har framtagits i en referensgrupp.

Domstolsverket deltog i nätverk samt erfarenhets- och informationsutbyte med andra myndigheter inom rättskedjan. Jämställdhetsperspektivet integrerades i den grundläggande chefsutbildningen som erbjöds chefer inom Sveriges Domstolar.

Utifrån handlingsplanen för regeringsuppdraget Jämställdhetsintegrering bedrevs projektet Jämställd kommunikation. Syftet med projektet är att säkra att Sveriges Domstolar uppfattas som en jämställd organisation i digitala kanaler och informationsmaterial. En nulägesanalys av intern och extern kommunikation utifrån ett jämställt och inkluderande perspektiv genomfördes. Rapporten gav en bild av vilka utmaningar kring jämställd och inkluderande kommunikation som är specifika för Sveriges Domstolar och rekommendationer för vad organisationen bör arbeta vidare med. Utifrån rekommendationerna togs en checklista fram som ett verktyg för att säkra ett jämställt och inkluderande perspektiv i organisationens interna och externa kommunikation.

Pilotdomstolarna fortsatte att undersöka verksamheten och arbetade fram exempel på hur jämställdhetsarbetet kan bedrivas. Jämställdhetsperspektivet inkluderades i den ordinarie verksamheten genom att skapa bemötandegrupper och ta fram handlingsplaner för kränkande sär-

behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Enkätundersökningar genomfördes och följdes upp och flera domstolar skapade ett ökat jämställdhetsfokus i sociala medier. Vissa domstolar införde ett obligatoriskt introduktionspass om jämställdhet och bemötande för nya medarbetare och kompletterade avslutningssamtalen med frågor om kränkande särbehandling grundat på kön. Flera domstolar inkluderade genusperspektivet i dialogmöten och tog fram stödmaterial för diskussioner om genus och mångfald. För att öka medvetandegraden genomfördes föreläsningar om jämställdhet, könsnormer och bemötande.

Domstolsverket genomförde en enkätundersökning i syfte att se var domstolarna och nämnderna befinner sig i arbetet med jämställdhetsintegrering. 57 av 79 myndigheter inom Sveriges Domstolar besvarade enkäten. Cirka två tredjedelar svarade att de hade god kunskap om jämställdhetsintegrering och de jämställdhetspolitiska målen, en ökning från föregående mätning. Workshops och framtagen e-utbildning hade ökat medvetenheten om jämställdhetsfrågor. Många av aktiviteterna gällde kunskapshöjande aktiviteter, vilket indikerade att de som besvarade enkäten fortfarande befinner sig långt ner på kunskapstrappan och att jämställdhetsintegrering inte uppnåddes utan att det snarare medförde en kunskapsförflyttning uppåt.

Inom ramen för arbetet med bemötandefrågor ges domstolarna stöd med en utbildning om hur domstolarna kan fortsätta bedriva ett långsiktigt och systematiskt arbete. Utbildningen kompletterades under året med verktyg för jämställdhetsintegrering.

Jämställdhetsintegrering syftar till att allmänheten ska få ta del av en jämställd verksamhet vid domstolarna. Det ska leda till ett ökat förtroende för domstolarna. Direkta effekter kan vara svåra att se, men förväntas på längre sikt. På kortare sikt kan Sveriges Domstolar åstadkomma en ökad medvetenhet hos medarbetare, ett upplevt och faktiskt jämställt bemötande och trygga lokaler för kvinnor och män. För att en jämställdhetsintegrering ska uppnås behövs ett fortsatt kontinuerligt arbete.

Det generellt ökade trycket mot rättsväsen-
det ställer höga krav på en trygg och säker
domstolsmiljö för medarbetare, parter, vitt-
nen och besökare. Fler domstolar behöver de
närmaste åren stärka säkerheten i sina lokaler
i form av fasta säkerhetskontroller.
Foto: Carl Johan Erikson

Mediestrategiskt arbete

Under året lanserades en ny uppdaterad mediestrategi för Sveriges Domstolar. Målet med en aktiv och planerad mediekommunikation är att öka allmänhetens kunskap om och stärka förtroendet för Sveriges Domstolar.

Antalet pressmeddelanden och nyheter från Sveriges Domstolar fortsatte att öka och merparten rörde uppmärksammade mål och ärenden. Allt fler domstolar kommunicerade också via sociala medier och femton domstolar var aktiva på Twitter.

Under året genomfördes en journalistenkät som visade att journalister har ett högt förtroende för Sveriges Domstolar. 48 procent av de svarande hade ett mycket stort förtroende och 45 procent uppgav att de hade ett ganska stort förtroende. Av resultatet framgick också att allt fler journalister använder domstolarnas pressmeddelanden och vill också se fler pressmeddelanden från Sveriges Domstolar.

Sveriges Domstolars kontaktcenter

Under våren 2018 diskuterades frågan om ett gemensamt kontaktcenter för Sveriges Domstolar med domstolscheferna. Därefter beslutades att inleda en förstudie under hösten 2018 för att utreda de rättsliga, arbetsrättsliga, organisatoriska, säkerhetsrelaterade och praktiska frågor som behöver hanteras.

Förstudiens slutrapport levererades kring årsskiftet och dess slutsatser och rekommendationer har beretts i samråd med dc-rådet för kommande ställningstagande. Uppdragsledaren och arbetsgruppen gav rekommendationen att ett kontaktcenter i Domstolsverkets eller *en* värddomstols regi inte rekommenderas då det medför alltför stora rättsliga utmaningar. Istäl-

let föreslås lösningar som minskar antalet telefonsamtal genom t.ex. möjligheter att använda öppna data, en e-tjänst för personnummer- och organisationsnummersök och att prenumerationstjänster centraliseras till Domstolsverket.

Effektivisering

Helgberedskap

Landets tingsrätter är indelade i olika beredskapsområden med ansvar för att under helgerna hantera sådana framställningar från Åklagarmyndigheten som inte kan vänta till nästkommande vardag, exempelvis frågor om häktning samt förordnande av offentlig försvarare eller målsägandebiträde.

Domstolsverket har genom projektet Effektiv och enhetlig helgberedskap (Helgberedskapsprojektet) gjort en översyn av nuvarande beredskapsorganisation. Arbetet har bedrivits enligt Sveriges Domstolars samverkansmodell och för projektet har det funnits en styrgrupp där bl.a. fyra domstolschefer har ingått.

Helgberedskapsprojektet avslutades under första halvåret 2018 då beslutsunderlag överlämnades till generaldirektören. Beslutsunderlaget innehöll projektets lösningsförslag för en rättssäker, effektiv, enhetlig och säker helgberedskap. Förslaget remitterades därefter till samtliga allmänna domstolar och andra berörda aktörer.

Helgberedskapsprojektets förslag bygger på en stegvis utveckling av tingsrätternas helgberedskap där förslagen på kort sikt fokuserar på en ökad digital tillgänglighet under helgberedskapen.

I dag tar alla tingsrätter under ordinarie arbetstid emot framställningar från Åklagarmyndigheten i verksamhetsstödet Vera via kanalen för rättsväsendets informationsförsörjning (den s.k. RIF-kanalen). Ett fåtal domstolar arbetar på detta sätt även under helgen. Helgberedskapsprojektets förslag innebär att alla tingsrätter i beredskap kommer att använda RIF-kanalen under helgberedskapen och att Åklagarmyndigheten kommer att lämna in framställningar via e-skick inom alla beredskapsområden.

Domstolsverkets avsikt är att fullfölja projektets förslag i denna del. Under hösten 2018 förbereddes därför ett särskilt införandeprojekt med uppdrag att tillsammans med domstolarna och i samverkan med Åklagarmyndigheten utarbeta rutiner och stöd till de domstolar som inte redan arbetar i Vera under helgen. Införandet av de nya rutinerna beräknas kunna ske tidigast hösten 2019.

Helgberedskapsprojektet lämnade även förslag på mer långsiktiga utvecklingssteg som innebär bl.a. större beredskapsområden och en mer centraliserad kansliverksamhet. Indelningen i större beredskapsområden är dock beroende av förutsättningar som Sveriges Domstolar inte i alla delar råder över. Exempelvis identifierade projektet ett behov av lagändring gällande videonärvaro vid häktningsförhandlingar.

Frågan om det finns skäl att gå vidare med projektets förslag i nu nämnda delar bereddes under hösten 2018 inom Domstolsverket med be-

aktande av domstolarnas och andra myndigheters remissvar. Beslut i frågan fattas i början av 2019.

Tolkfrågor

Under 2016 och 2017 bedrev Domstolsverket i samarbete med ett flertal domstolar ett projekt i syfte att stödja en effektivare användning av tolkar i domstol. Arbetet genomfördes inom ramen för ett regeringsuppdrag och redovisades i Sveriges Domstolars årsredovisning för 2017.

Under arbetet med regeringsuppdraget identifierades några områden att arbeta vidare med. Ett sådant område gäller processen från beställning av tolktjänster till utbetalning av ersättning. Ett annat område rör samordningen av tolkfrågor i domstol. Domstolsverket inledde under 2018 utvecklingsinsatser inom dessa båda områden. Insatserna beskrivs närmare under följande två avsnitt.

Tolkanvändningsprocessen

Det har framkommit ett antal skäl att se över processen från beställning av tolk till utbetalning av ersättning. Ett av de tydligaste skälen innefattar behovet av att skapa en mer effektiv och rättssäker hantering där risken för felaktiga utbetalningar minimeras. Till detta kommer att hanteringen av de olika delarna i tolkanvändningsprocessen skiljer sig åt mellan domstolarna. Skillnaderna gör det svårt att följa upp och analysera domstolarnas kostnader för tolktjänster, men innebär också särskilda utmaningar när det gäller att ta fram gemensamma rutiner och riktlinjer för hanteringen.

Domstolsverkets utvecklingsinsats har till syfte att skapa en enhetlig, effektiv och rättssäker tolkanvändning. Uppdraget bedrevs under året i nära samarbete med domstolarna och omfattade bl.a. analys och förbättringsförslag i tolkhanteringen, såsom beställning, beslut och utbetalning av ersättning. Dessutom ska förtydliganden av regelverk föreslås och arbetet ska utgöra underlag för ställningstagande av eventuellt utveckling av verksamhetsstöd. Uppdraget planeras att vara slutfört den 30 2019.

Samordning av tolkfrågor

Flera domstolar har i dag med gott resultat samlat hanteringen av övergripande frågor om tolkar hos en eller ett par medarbetare på domstolen. Exempel på arbetsuppgifter som på detta sätt har samordnats är att vara domstolens kontaktperson i förhållande till tolkar, tolkförmedlingar och andra domstolar, att underlätta dialogen mellan domstolarna vid videotolkning och att arbeta för att domstolen har tydliga rutiner för sin tolkanvändning.

Under hösten 2018 inledde Domstolsverket ett arbete med att stödja domstolarna i att starta upp och utveckla samordning av tolkfrågor på den egna domstolen. Målet är att arbetet ska bidra till optimerad kvalitet och effektivitet i tolkhanteringen, enhetlig hantering av tolktjänster inom Sveriges Domstolar samt ökad koordinering av landets samlade tolkresurser.

Inom ramen för regeringsuppdraget utvecklade Domstolsverket tillsammans med domstolarna en teknisk lösning för simultantolkning med stöd av videokonferensteknik. Installation av den nya tekniken i landets

förhandlingssalar påbörjades i slutet av 2017 och har fortsatt under 2018, för närvarande har 18 domstolar tillgång till denna tekniska lösning. Fortsatt installation sker främst i samband med uppgradering av tekniken i domstolar där ny- eller ombyggnad sker. Tekniken planeras finnas i samtliga domstolar vid utgången av 2022.

Tekniken för simultantolkning på distans bygger på att det även finns särskilda tolkrum på olika domstolar i landet dit tolken kan inställa sig för att genomföra tolkuppdraget. Sådana tolkrum inrättades under 2017 i Attunda tingsrätt och i Förvaltningsrätten i Göteborg. Under 2018 har utbyggnaden fortsatt med tolkrum även i Nacka tingsrätt.

Försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål

Regeringen beslutade i oktober 2017 att ge myndigheterna i rättskedjan i uppdrag att genomföra en försöksverksamhet med snabbförfarande i brottmål. Försöksverksamheten pågår i Attunda och Solna tingsrätters domkretsar. Utöver tingsrätterna deltar även Domstolsverket, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kriminalvården, Rättsmedicinalverket och Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Polismyndigheten leder arbetet i den myndighetsgemensamma gruppen.

Försöksverksamheten syftar till att förkorta tiden för lagföring av vissa brott och ska pågå till åtminstone 31 december 2019. De brott som är aktuella för snabbförfarandet är de där brottsutredningen kan slutföras på kort tid och den misstänkte påträffas av polis vid ingripandet. Försöket har pågått sedan januari 2018 och har genomförts i två delar. I den del som pågick mellan januari och april 2018 var målsättningen att lagföring skulle ske inom cirka tio veckor från brottet. I den andra delen, som inleddes i maj 2018 och som alltjämt pågår, är målsättningen att lagföring ska ske inom cirka två veckor i de fall polisen färdigställer brottsutredningen direkt vid ingripande och inom sex veckor i de fall utredningen kräver kompletterande utredningsåtgärder. I den andra steget används det nya delgivnings sättet tillgänglighetsdelgivning i försöksverksamheten.

Under 2018 arbetade Attunda och Solna tingsrätter med utformning av de egna rutinerna för handläggning av målen. Tingsrätterna deltog också i utbildning av polisens personal i yttre tjänst. Tingsrätterna deltar även vid regelbundna återkopplingsmöten med polis och åklagare.

Försöksdomstolarna och Domstolsverket arbetade även tillsammans med de andra myndigheterna kring utformning av rutiner, kommunikation samt uppföljning. Till exempel prövas olika sätt för att utveckla rutinerna för bokning och avbokning av de förhandlingstider tingsrätten gör tillgängliga. Syftet är att kunna minska genomströmningstiden på tingsrätterna ytterligare.

Brottsförebyggande rådet (BRÅ) ansvarar för uppföljning av försöksverksamheten och kommer att delredovisa senast den 1 april 2019 och slutredovisa senast den 1 april 2020.

Lokalförsörjning

Lokalerna inom Sveriges Domstolar genomgår stora förändringar med omstrukturering, koncentration och alltmer skärpta krav på yteffektivisering.

Eftersatt underhåll, krav på tillgänglighet och god arbetsmiljö samt säkerhetsfrågor är faktorer som föranleder lokalförändringar. Det är en stor utmaning att upprätthålla en hög nivå på lokalförsörjningen med alltmer stigande hyreskostnader, komplexa säkerhetskrav, snabba demografiska förändringar samt omvärldsfaktorer som påverkar utformningen av domstolslokalerna.

Ett stort antal lokalprojekt med om-, till- och nybyggnationer pågår och kommer att fortgå under de kommande åren. Under 2018 bedrev Domstolsverket ett 50-tal lokalprojekt på ett 40-tal domstolar fördelade över hela landet och med en koncentration kring Stockholms- och Öresundsregionen. Under året flyttade Lunds tingsrätt och Nacka tingsrätt in i nya lokaler. Varbergs tingsrätt fick nyrenoverade lokaler.

Efter ett intensivt arbete under 2017 med att förse migrationsdomstolarna med nya arbetsplatser så har nu tidigare bortprioriterat arbete kunnat återupptas. Införande och uppdatering av säkerhets- och teknikinstallationer fortsätter att bidra till ett utvidgat behov av lokalförändringar.

Under året lämnade regeringen sitt godkännande att teckna ett hyresavtal för en ny domstolsbyggnad dit Malmö tingsrätt, Förvaltningsrätten i Malmö och Hyres- och arrendenämnden i Malmö ska flytta.

För att möta ett ökat behov av säkerhetshöjande åtgärder utrustades flera domstolar med salar med förhöjd säkerhet, där ett säkerhetsglas skiljer åhörare från övriga deltagare i förhandlingssalen. Införandet av fasta säkerhetskontroller på flera domstolar har bidragit till säkrare domstolslokaler och arbetet fortgår med att förse ytterligare ett antal domstolar med säkra entréer.

Ett stort antal lokalprojekt med om-, till- och nybyggnationer pågick under året, bl.a. flyttade Lunds tingsrätt in i nya lokaler.

Foto: Lars Lydig

Under det gångna året lades stor vikt vid att tillgodose allmänhetens och externa nyttjares behov när de vistas i domstolslokalerna. Förankring kring lokalprojekt sker kontinuerligt med andra rättsvårdande myndigheter samt med organisationer för försvarare, nämndemän, tolkar samt brottsofferstödjare.

Säkerhet

Åtterrappporteringskrav:

Domstolsverket ska redovisa:

- åtgärder som vidtagits för att förbättra ordningen i domstol och öka skyddet och säkerheten för de anställda i domstolen, för parter och andra som deltar i en rättegång samt för övriga personer som besöker domstolarna.

Domstolsverkets säkerhetsarbete omfattar person-, egendoms- och informationssäkerhet. När det gäller informationssäkerhet har Domstolsverket föreskriftsrätt, i övriga säkerhetsfrågor har Domstolsverket en mer rådgivande roll.

Under 2018 ökade antalet domstolar som genomför s.k. fast säkerhetskontroll, d.v.s. daglig säkerhetskontroll som omfattat alla besökare till dom-

stolen. I slutet av året var det 25 domstolar som genomförde sådana kontroller. I denna siffra ingår även de domstolar som är samlokaliserade med en tingsrätt som fattat beslut om fast säkerhetskontroll. Erfarenheter visar att domstolar som fattat beslut om fast säkerhetskontroll fortsatt bedömer att det behovet finns vid de omprövningar av beslutet som görs enligt lag. Domstolsverket bedömer det som sannolikt att dessa säkerhetskontroller kommer att utökas till att omfatta fler domstolar. Detta kopplat till den samhällsutveckling som sker samt med hänsyn taget till att Polisen i sin kartläggning sett ett ökat antal särskilt utsatta områden, utsatta områden och riskområden. En naturlig följd av att antalet fasta säkerhetskontroller ökat är att även antalet rapporterade beslag överlämnat till polis ökat.

Av de 25 domstolar som genomförde fast säkerhetskontroll var det 12 domstolar som även använde röntgenutrustning i säkerhetskontrollen. Ett naturligt steg för vissa domstolar med stort inflöde av besökare är att efter en tid komplettera med röntgenutrustning. Domstolsverket bedömer därför att antalet domstolar med röntgen kommer att öka och med det följer också krav på särskild utbildning för ordningsvakter.

Utöver de domstolar som genomförde fast säkerhetskontroll har 31 domstolar genomfört säkerhetskontroll under en begränsad period. Dessa säkerhetskontroller var kopplade till särskilda mål där en högre säkerhetsnivå krävdes och varierade i tidsomfång. Totalt genomförde dessa domstolar säkerhetskontroll 520 dagar under 2018.

Säkerhetskontrollerna, som genomförs med såväl egna anställda som inhyrda ordningsvakter, är resurskrävande. Ett sätt att optimera resurserna är att anställa egna ordningsvakter istället för att hyra in. Dessa kan då arbeta med andra arbetsuppgifter vid tidpunkter då in- och utpassering sker i begränsad omfattning.

Vid årets slut fanns det 224 medarbetare med ordningsvaktsförordnande inom Sveriges Domstolar. Det är en ökning med 22 medarbetare sedan samma tid föregående år.

Domstolsverket arbetade i stor omfattning med information och utbildning i säkerhetsfrågor och genomförde särskilda utbildningsinsatser för anställda med ordningsvaktsförordnande samt för växeltelefonister.

I anslutning till Helgberedskapsprojektet, se avsnitt Effektivisering om Helgberedskap, utarbetade Domstolsverket ett antal minimikrav för säkerheten under helgberedskap för tingsrätter.

Domstolsverket ökade ambitionen med att genomföra krisövningar för domstolar och bedrev ett aktivt arbete med att erbjuda dessa övningar till domstolar som ännu ej genomfört krisövningar. Under året genomfördes krisövning för ledningsgrupper på 17 domstolar samt 12 krisövningar för den dömande verksamheten fördelat på 7 domstolar. Ökad ambition och satsning för genomförande av krisövningar kommer att gälla även för 2019.

Under 2018 rapporterade domstolarna 91 hot, en minskning från 2017 då det rapporterades 102 hot. Antalet rapporterade incidenter med inslag av våld ligger fortsatt på en mycket låg nivå. 2018 rapporterade domstolarna sju incidenter med inslag av våld jämfört med sex sådana incidenter för 2017.

För att motverka och hantera otillåten påverkan främst i form av trakasserier, hot och våld riktat mot medarbetare inom Sveriges Domstolar ingår detta ämnesområde numera som en del i arbetsmiljöutbildningen för chefer. För att möjliggöra tillfälle för dialog kring säkerhetsfrågor genomförde Domstolsverket säkerhetssamtal med nytillträdde domstolschefer samt ökade antalet besök på domstolar.

Domstolsverket har genomfört hemkomstsamtal med utsända medarbetare vilka har återvänt hem till Sverige efter avslutat utlandsuppdrag samt försett ett antal tjänsteresenärer med landinformation inom ramen för den överenskommelse Domstolsverket har slutit med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Inför domstolsförhandlingar utomlands har Domstolsverket givit råd och stöd till aktuella domstolar.

Inom informationssäkerhetsområdet har fokus 2018 varit på att etablera basprocesser grundat på det uppgraderade ledningssystemet för informationssäkerhet (LIS) vars syfte är att ha systematik i arbetet med informationssäkerhet inom Sveriges Domstolar. Under året genomfördes ett antal insatser inom området informationssäkerhet bl.a. genom medverkan på IT-informationsdagarna där målgruppen var IT- och driftansvariga inom Sveriges Domstolar. Under 2018 genomförde Domstolsverket 23 informationsklassningar och riskanalyser inom informationssäkerhetsområdet.

Domstolsverket samverkade inom informationssäkerhetsområdet i myndighetsgemensamma nätverk. Gemensamt syfte är att stärka informationssäkerhet i olika aspekter där myndigheter samverkar och byter information.

Kompetensförsörjning

Redovisning enligt FÅB 3 kap 3 §:

- Redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Med kompetensförsörjning menas att Sveriges Domstolar ska kunna attrahera och rekrytera rätt kompetens för att lösa verksamhetens arbetsuppgifter. Det innebär också att medarbetare ges möjlighet att utvecklas i sin yrkesroll, känner engagemang och bidrar till verksamheten. En annan del av kompetensförsörjningen är att växla kompetens hos medarbetare vars arbetsuppgifter kommer att förändras eller på sikt upphöra.

Sveriges Domstolar består av myndigheter med olika storlek, i olika geografiska lägen och med olika utmaningar och förutsättningar. Det innebär att arbetet med att kompetensförsörja verksamheten behöver ske både genom gemensamma insatser och i form av lokala aktiviteter. Några av de områden som var aktuella för insatser under året är arbetsgivarprofilering, rekrytering, medarbetarskap och anställningsvillkor.

Domstolsverket ska bidra till arbetet att säkra kompetensförsörjningen inom Sveriges Domstolar genom att ha effektiva arbetssätt och processer, driva utveckling och ge ett bra stöd till domstolarna. Utifrån detta stöttade Domstolsverket domstolarna i olika delar av kompetensförsörjningsprocessen.

Under 2017 genomfördes domarutredningen som resulterade i ett antal förslag på aktiviteter för att säkra den framtida kompetensförsörjningen i Sveriges Domstolar. I enlighet med dessa påbörjades under året ett arbete med att ta fram en gemensam kompetensförsörjningsstrategi där syftet är att skapa samsyn kring viktiga processer och ett gemensamt ansvarstagande för frågorna.

Attrahera och rekrytera

Sveriges Domstolars attraktivitet som arbetsgivare beror dels på vilka arbetsuppgifter, karriär- och utvecklingsmöjligheter samt vilka villkor och förmåner som erbjuds, dels hur de enskilda myndigheterna uppfattas som arbetsgivare.

Under 2018 arbetade Domstolsverket med att definiera och kommunicera Sveriges Domstolars arbetsgivarerbjudande. Detta gjordes via enskilda insatser på domstolar så som t. ex. rekryteringskampanjer för föredragande jurister och extern adjunktion samt vid rekryteringsevent. Den externa kommunikationen genomfördes i första hand via sociala medier.

Det gjordes även övergripande insatser som inlägg på LinkedIn och Instagram för att stärka arbetsgivarvarumärket. På våren genomförde Domstolsverket HR-forum där deltagarna fick mer kunskap om hur de kan ar-

beta med att bygga och arbeta med arbetsgivarvarumärket. Domstolsverket implementerade ett nytt rekryteringssystem som ger större möjlighet att kommunicera arbetsgivarvarumärket och effektivisera arbetet med rekryteringar.

Under året startade Domstolsverket ett tvåårigt projekt kring notarie-tjänstgöringen för att se över och reformera vissa delar för anställning och administration av notaries. Den största frågan som ska utredas handlar om på vilka kriterier som notarierna rekryteras. Det behöver säkerställas att det är rätt personer som anställs på domstolarna och som bl.a. kan intressera sig för att fortsätta på domarbanan. De övriga områdena som ska utredas handlar om notariatjänstgöringens längd och innehåll, paket- och kombinationsanställningar samt betygsättningen för notaries.

Domstolsverket beslutade 2017 att successivt utöka antalet ordinarie utbildningsplatser för fiskaler med 25 platser, vilket innebär att det under 2020 kommer finnas 243 utbildningsplatser i underrätt. Syftet med utökningen är att på sikt få fler potentiella sökande till domaranställningar. Därutöver kommer ett antal fiskaler från hela landet ges möjlighet att under en begränsad tid av sin utbildning tjänstgöra vid Mark- och miljööverdomstolen genom ett samarbete mellan berörda domstolar. Detta förväntas göra utbildningsplatser inom området mark- och miljö mer attraktiva och leda till att fler väljer att fortsätta vara verksamma inom dessa rättsområden också utanför Stockholmsregionen.

Den försöksverksamhet som pågått, där fiskaler i överrättsområden erbjuds praktik på migrationsöverdomstolen, permanentades under året. Verksamheten innebär att fiskaler i dessa domstolar erbjuds en månads praktik i Migrationsöverdomstolen. Migrationsmål utgör en betydande del av målen i förvaltningsrätt. Praktiken bidrar till att göra fiskalerna mer förberedda inför utbildningstiden i underrätt, samtidigt som den generella kompetensen inom dessa rättsområden ökar.

Flera överrätter arbetade under året med att kvalitetssäkra sin rekrytering av fiskaler. Det genomfördes bl.a. en översyn av testverksamheten vid Hovrätten för Västra Sverige, samt samverkan mellan domstolar som har eller är intresserade av att införa tester som ett led i rekryteringsprocessen. Utvärderingen i Hovrätten för Västra Sverige visade att testförfarandet bidragit på ett positivt sätt i domstolens rekryteringsprocess och arbete med att skapa en attraktiv arbetsplats.

Tillgänglighet och funktionshinderpolitiken

Regeringsuppdrag:

Domstolsverket ska redovisa:

- genomförda insatser för att öka kompetensen i syfte att anpassa verksamheten inom Sveriges Domstolar för personer med funktionsnedsättning.

Av förordningen (2001:526) om de statliga myndigheternas ansvar för genomförande av funktionshinderspolitiken framgår att staten ska vara ett fö-

redöme vad gäller att se till att lokaler, verksamhet och information är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Under 2018 fortsatte funktionsnedsättningsperspektivet att vägas in i redan befintliga chefsutbildningar och kurser i bemötande. I arbetet med Sveriges Domstolars nya externa webbplats, som lanseras 2019, har samarbete skett med tillgänglighetsexperter för att särskilt säkra dessa aspekter.

Domstolsverket blev under 2018 utsedd myndighet i styrutredningsgruppen för att bidra med förslag i framtagandet av ett styr- och uppföljningssystem avseende funktionshinderpolitiken. Domstolsverket ingår i det strategiska GD-rådet vars uppgift är att bidra till att arbetet för ett systematiskt och effektivt genomförande av funktionshinderpolitiken kan fortgå under den tid som styr- och uppföljningssystemet bereds. Domstolsverket är även representerat i tjänstemannanätverket för att på en mer verksamhetsnära nivå vara ingången i respektive myndighet som deltar i rådet, hantera frågor som uppkommit i rådet samt för ett erfarenhetsutbyte kopplat till levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning.

Utveckla och behålla

I kompetensförsörjningen ingår också att utveckla och behålla medarbetare samt att växla kompetens hos medarbetare vars arbetsuppgifter kommer att förändras eller upphöra på sikt. För att i det längre perspektivet kunna behålla nödvändig kompetens är det viktigt att låta medarbetarna utvecklas i sina yrkesroller.

Några av de metoder som används för att utveckla och behålla medarbetare är medarbetarsamtal, lönesättande samtal, handledning, kompetensanalyser och insatser inom arbetsmiljöområdet. De forum som inrättades under 2017 har under 2018 förankrats och utvecklats. Den tidigare referensgruppen för lönefrågor har fått ett utökat uppdrag och är nu en HR-strategisk referensgrupp, vilket är ett strategiskt råd där olika frågeställningar lyfts innan de tas upp på agendan i andra forum.

Medelantalet anställda 2018 (mät datum 30 april och 31 oktober) var 7 429, vilket var en ökning med 190 personer sedan 2017, se bilaga 4. Ökningen av anställda var framför allt störst vid förvaltningsdomstolarna.

Även antalet årsarbetskrafter i domstolarna ökade, se bilaga 4. Ökningen var 200 årsarbetare, i huvudsak hänförlig till migrationsdomstolarna där rekryteringsinsatser gjordes under året. Antalet årsarbetskrafter ökade med 103 vid migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen.

Tabell 49 Andel anställda samt chefer fördelat på kön

	2016	2017	2018
Andel anställda kvinnor	71 %	71 %	71 %
Andel anställda män	29 %	29 %	29 %
Andel kvinnliga chefer	58 %	60 %	63 %
Andel manliga chefer	42 %	40 %	37 %
Andel kvinnliga myndighetschefer	39 %	42 %	44 %
Andel manliga myndighetschefer	61 %	58 %	56 %

I tabellen ovan redovisas andelen kvinnor och män av det totala antalet anställda, samt andelen kvinnor respektive män på chefsnivå. Andelen anställda kvinnor var 71 procent och män 29 procent. Andelen har varit oförändrad under hela treårsperioden.

Antalet chefer var 496, vilket i genomsnitt ger en chef per 15 anställda och andelen var densamma 2017. Andelen kvinnliga chefer har ökat under året. En viktig faktor för att kunna behålla och utveckla medarbetare är att ha ett rimligt antal medarbetare per chef, detta för att kunna ha ett bra och utvecklande ledarskap. Ledarskapet är en viktig faktor för att vara en attraktiv arbetsgivare. Sveriges Domstolar har arbetat med att utveckla ledarskapet genom att bl.a. skapa en grundläggande ledarskapsutbildning för alla nya chefer.

Av de 496 cheferna var 71 myndighetschefer. Majoriteten av myndighetscheferna var män men antalet kvinnliga myndighetschefer ökade något under året. Andelen kvinnor med anställning som ordinarie domare fortsatte att öka och i denna grupp är kvinnorna i majoritet. Även bland notarierna var det en fortsatt högre andel kvinnor än män.

I de anställningsärenden som behandlades i Domarnämnden under 2018 och som avsåg chefsanställningar i Sveriges Domstolar utnämndes 32 personer, varav 12 kvinnor och 20 män. Det var en minskning sedan 2017 då 35 personer med chefsanställningar utnämndes. Regeringen har följt Domarnämndens förslag i samtliga ärenden om befordrade anställningar.

Tabell 50 Andel anställda med utländsk bakgrund

	2016	2017	2018
- andel kvinnor	11 %	12 %	13 %
- andel män	8 %	8 %	8 %
Sveriges Domstolar totalt	10 %	11 %	12 %

I tabellen ovan redovisas andelen anställda som var utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar enligt Statistiska centralbyråns register över totalbefolkningen (RTB). Andelen anställda med utländsk bakgrund inom Sveriges Domstolar har ökat något sedan 2017. Av de anställda var tolv procent utrikes födda eller hade två föräldrar som var utrikes födda. Föregående år var andelen elva procent. Det är endast andelen kvinnor med utländsk bakgrund som har ökat något jämfört med de föregående åren.

Tabell 51 Personalomsättning

	2016	2017	2018
Ordinarie domare	4,9 %	5,2 %	5,6 %
- kvinnor	2,6 %	5,2 %	4,3 %
- män	7,0 %	5,2 %	7,1 %
Icke ordinarie domare	8,1 %	7,7 %	7,5 %
- kvinnor	8,5 %	6,6 %	6,9 %
- män	6,1 %	9,5 %	8,8 %
Föredr/beredning	17,8 %	18,9 %	17,8 %
- kvinnor	16,4 %	19,4 %	17,3 %
- män	23,6 %	16,4 %	19,5 %
Domstolshandläggare	11,5 %	12,4 %	10,2 %
- kvinnor	11,4 %	9,1 %	9,6 %
- män	12,0 %	14,6 %	16,7 %
Administration	9,4 %	10,8 %	11,5 %
- kvinnor	9,6 %	11,8 %	12,3 %
- män	8,5 %	9,0 %	10,5 %
Totalt	9,9 %	10,7 %	10,2 %
- kvinnor	10,1 %	11,4 %	10,1 %
- män	9,3 %	8,9 %	10,5 %

Extern personalomsättning – tillsvidareanställda som lämnat Sveriges Domstolar

Den totala personalomsättningen inom Sveriges Domstolar var 10,2 procent under 2018. Personalomsättningen ökade i yrkesgrupperna ordinarie domare samt administration. I övriga yrkesgrupper minskade personalomsättningen. Den högsta omsättningen stod dock gruppen föredragande och beredningsjurister för. En förklarande faktor är att i gruppen föredragande och beredningsjurister finns många notarier som valt att stanna kvar i Sveriges Domstolar en tid efter notariemeriteringen innan de söker sig vidare. Det är också en stor konkurrens om dessa yrkesgrupper. Frågan var i fokus under 2018 och ett antal åtgärder genomfördes, t.ex. rikstad rekryteringskampanj till föredragande för att det ska vara tydligt vad jobbet innebär samt ökad lön till föredragande vid migrationsdomstolarna. De insatser som gjordes under 2018 kan ha bidragit till att trenden med ökad personalomsättning i den här gruppen nu har vänt och att den minskade för första gången på flera år. Inom gruppen domstolshandläggare var personalomsättningen också hög, speciellt i storstadsregionerna. Domstolshandläggarna har en kompetens som värdesätts av övriga arbetsgivare inom den juridiska sektorn, därmed blir det en ökad konkurrens om denna grupp av medarbetare. Personalomsättningen bland ordinarie domare ökade för männen men minskade för kvinnorna, totalt sett blev det en ökning jämfört med föregående år. Majoriteten av de ordinarie domare som slutade gick i pension.

En ökad personalomsättning innebär ökade kostnader för rekrytering och introduktion samt ett ökat behov av kompetensutveckling. Det kan också innebära effektivitetsförluster. Detta sammantaget gör att det är av största vikt för Sveriges Domstolar att ha en rimlig personalomsättning och att kunna behålla personalen.

Arbetsmiljö

Återrapporteringskrav:

Domstolsverket ska redovisa:

- vilka åtgärder som vidtagits för att förebygga och minska sjukfrånvaron för kvinnor och män anställda inom Sveriges Domstolar.
- uppgift om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret (enligt FÅB 7 kap 3 §).

Varje myndighet inom Sveriges Domstolar ansvarar självständigt för sin arbetsmiljö och sitt arbetsmiljöarbete. Domstolsverket stödjer domstolarna i detta arbete. Stödet består bl.a. av utbildningsinsatser för chefer med arbetsmiljöansvar samt information och verktyg i form av förslag till policys, riktlinjer och mallar för arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet. Varje domstol har en HR-kontaktperson på Domstolsverket, vilket innebär att HR-kontaktpersonen får en fördjupad kunskap om domstolens verksamhet och kan därigenom ytterligare höja kvaliteten på stöd och service i arbetsmiljöfrågor och andra HR-relaterade frågor.

Under året erbjöds domstolarna stöd och stödmaterial i fördjupning kring arbetsmiljöfrågor och ledarskap anpassat utifrån domstolarnas behov samt för en effektiv rehabiliteringsprocess.

Det hälsofrämjande arbetet fortsatte under 2018, vilket bidrog till att fler domstolar hade ett fokus på att arbeta proaktivt under året i form av olika hälsofrämjande aktiviteter.

Domstolsverket genomförde under året tre tillfällen med grundläggande chefsutbildning och två tillfällen med fördjupad arbetsmiljöutbildning för chefer. Samtliga utbildningstillfällen var fullteknade. Under 2018 bedrevs förberedelsearbete inför den utökade grundläggande ledarskapsutbildningen som kommer att startas upp under 2019.

Under året bedrevs arbete kring medarbetarskap inom Sveriges Domstolar. En mall rörande en medarbetarpolicy med tillhörande stödmaterial lanserades och användes sedan av ett flertal domstolar i deras arbete kring medarbetarskap. Domstolsverket stöttade ett antal domstolar i arbetet med medarbetarskap genom att anordna workshops med alla medarbetare kring medarbetarpolicyn.

I den medarbetarundersökning som genomfördes under hösten visade resultatet för Sveriges Domstolar totalt på ett medarbetarskapsindex om 71 procent samt ledarskapsindex om 73 procent. Då Sveriges Domstolar använde en ny modell för medarbetarundersökningen är inte siffrorna jämförbara med tidigare år.

Tabell 52 Nyckeltal sjukfrånvaro

	2016	2017	2018
Totalt sjukfrånvaro¹	4,6 %	4,4 %	4,4 %
- kvinnor	5,6 %	5,3 %	5,3 %
- män	2,3 %	2,3 %	2,4 %
Andel långtidssjukfrånvaro²	54,1 %	51,6 %	50,1 %
- kvinnor	56,5 %	53,2 %	52,1 %
- män	40,1 %	42,9 %	39,5 %
Sjukfrånvaro¹ ≤ 29 år	2,6 %	3,2 %	3,1 %
- kvinnor	3,2 %	3,8 %	3,6 %
- män	1,2 %	1,4 %	1,7 %
Sjukfrånvaro¹ 30-49 år	4,9 %	4,7 %	4,5 %
- kvinnor	5,8 %	5,6 %	5,5 %
- män	2,4 %	2,5 %	2,3 %
Sjukfrånvaro¹ ≥ 50 år	5,4 %	4,8 %	5,0 %
- kvinnor	6,7 %	5,9 %	6,1 %
- män	2,7 %	2,5 %	2,8 %

¹⁾ Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid

²⁾ Långtidssjukfrånvaro, 60 kalenderdagar eller mer, i förhållande till total sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom Sveriges Domstolar stabiliserades under 2018 jämfört med föregående år. Detta kan vara en effekt av det långsiktiga arbete som Domstolsverket och domstolarna tillsammans har bedrivit under några års tid. Den totala sjukfrånvaron var 4,4 procent av tillgänglig arbetstid. Den långa frånvaron (över 60 dagar) stod för 50,1 procent av den totala frånvaron under 2018, vilket var en mindre andel jämfört med föregående år. Kvinnorna var frånvarande 5,3 procent av tillgänglig tid, männen 2,4 procent. Det innebär att kvinnornas sjukfrånvaro är stabil och männens sjukfrånvaro ökade något i jämförelse med 2017. Medan sjukfrånvaron minskade något i åldersgruppen 29 år eller yngre samt åldersgruppen 30-49 år, så ökade den något i 50 år eller äldre.

Tabell 53 Hälsorelaterade nyckeltal

	2016	2017	2018
Frisktal	66,3	65,6	64,4
- kvinnor	60,7	59,8	58,8
- män	79,4	79,2	77,7
Sjukfall	86,1	88,0	89,6
- kvinnor	99,5	101,8	102,6
- män	54,6	55,7	59
Rehabinflöde	3,6	3,5	3,5
- kvinnor	4,5	4,3	4,4
- män	1,5	1,6	1,5
Rehabrisk	2,5	2,7	2,8
- kvinnor	3,1	3,4	3,4
- män	1,2	1,2	1,4
Rehabtrend	0,9	1,1	1,1
- kvinnor	1,0	1,1	1,0
- män	0,9	1,0	1,2

Frisktal – visar total tillgänglig arbetstid för friska anställda med max 40 timmars sjukfrånvaro och max tre sjukfall under en löpande 12-månadersperiod i förhållande till den tillgängliga arbetstiden.

Frisktalet bör vara så högt som möjligt, högsta möjliga värde är lika med 100.

Sjukfall – beräknas utifrån antal påbörjade sjukfall under en löpande 12-månadersperiod i relation till total tillgänglig tid. Nyckeltalet bör vara så lågt som möjligt.

Rehabinflöde – visar antal påbörjade sjukfall den 29:e kalenderdagen under en löpande 12-månadersperiod i relation till total tillgänglig arbetstid. Nyckeltalet beskriver andelen medarbetare som riskerar att gå in i långtidssjukfrånvaro och talet bör vara så lågt som möjligt.

Rehabrisk – visar antal anställda med minst sex påbörjade sjukfall under en löpande 12-månadersperiod i relation till total tillgänglig arbetstid. Talet ska vara så lågt som möjligt.

Rehabtrend – visar antal avslutade sjukfall efter minst 29 kalenderdagar under en löpande 12-månadersperiod i relation till antal påbörjade sjukfall som är minst 29 kalenderdagar. Om talet är 1,0 är det alltså lika många som kommer tillbaka som påbörjar ett längre sjukfall.

Sammanfattningsvis visar nyckeltalen för sjukfrånvaro och de hälso-relaterade nyckeltalen att det var antalet korta sjukfall som ökade. Samtidigt minskade den långa sjukfrånvaron något. I likhet med samhället i stort var det stora skillnader mellan kvinnornas och männens sjukfrånvaro, där männen hade en betydligt lägre sjukfrånvaro.

Kollektivavtalsenliga villkor i upphandling

Återrapporteringskrav:

Domstolsverket ska redovisa:

- Hur myndigheten vid upphandlingar som överstiger gällande tröskelvärden har arbetat med att uppfylla de nya kraven på kollektivavtalsenliga villkor som följer av 17 kap. 2-5 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.

Domstolsverket började under året ställa krav på kollektivavtalsenliga villkor i lokalvårdsupphandlingar. Städbranschen har definierats som ett riskområde och därmed ska kollektivavtalsenliga villkor ställas. Domstolsverket genomför ett 20-tal lokalvårdsupphandlingar varje år för myndigheter inom Sveriges Domstolar. Fortsatt planeras att kollektivavtalsenliga villkor ska ställas även vid upphandlingar av byggtreprenader som också identifierats som ett riskområde.

Avveckla och omorientera

Domstolsverket gav under året fortsatt stöd i domstolarnas arbete med avveckling och omorientering bl.a. till följd av verksamheternas förändrade kompetensbehov i och med digitalisering. Ett mindre antal anställningar inom områdena expeditions- och vaktmästararbete, lokalvård, samt administration avslutades till följd av arbetsbrist.

Med stöd av de partsgemensamma medel som avsattes via ”Lokalt avtal om lokala omställningsmedel för Sveriges Domstolar” genomfördes flera individuella insatser inom livs- och karriärväxling. Detta har lett till att ett antal medarbetare kunnat gå vidare till andra arbetsuppgifter inom eller utanför verksamheten. Medlen användes också till aktiviteter vid enskilda

myndigheter i Sverige Domstolar bl.a. i syfte att underlätta kompetensväxling i samband med pensionsavgångar.

Ett nytt avtal för de lokala omställningsmedlen arbetades fram tillsammans med de lokala arbetstagarorganisationerna. Till grund för detta låg Domstolsverkets omvärldsanalys, myndigheternas riskanalyser och de samtal som genomförts med myndigheter i Sveriges Domstolar i syfte att ta fram en gemensam kompetensförsörjningsstrategi. I det nya lokala avtalet reserveras hälften av de avsatta medlen till aktiviteter vid enskilda myndigheter inom Sveriges Domstolar. Dessa aktiviteter kan f.n. ske inom områdena digitalisering, medarbetarskap, livs- och pensionsplanering, samt språk. Resterande medel reserveras för insatser inom livs- och karriärplanering, vilket även omfattar tjänstgöring på annan plats, delpension och generationsväxling.

Det totala antalet pensionsavgångar minskade något under 2018 till 125 st jämfört med 138 under 2017. Antalet pensionsavgångar var störst i gruppen ordinarie domare, men också hög i grupperna domstolshandläggare och administration.

Antalet anställda i åldern 60 år eller äldre fortsatte att minska under 2018 till 582 medarbetare jämfört med 607 medarbetare år 2017. Det var framförallt inom administration, men även i grupperna domstolshandläggare och föredragande/beredningsjurister som antalet äldre medarbetare minskade. Antalet domare över 60 år ökade istället något under 2018 till 265 medarbetare, jämfört med 261 under 2017.

Kompetensutveckling

Ett av målen i Domstolsverkets strategiska inriktning för åren 2010–2020 är att Sveriges Domstolar har lätt att rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare. Enligt Sveriges Domstolars strategier för kompetensutveckling ska satsningarna på området styras av domstolarnas behov och främja de mål som har satts upp för domstolarna. Domstolsverket erbjuder genom sin omfattande utbildningsverksamhet medarbetare inom Sveriges Domstolar mycket goda möjligheter till kompetensutveckling. Utbildningsinsatser sker både i Sverige och utomlands.

Nedan beskrivs årets verksamhet inom kompetensutvecklingsområdet under fem rubriker.

Allmänt

Under 2018 fortsatte det systematiska arbetet med att följa upp, kvalitets-säkra och utveckla de utbildningar som anordnas. Vidare fortsatte satsningen på e-utbildningar som används både som fristående utbildningar och som förberedande moment för att höja nivån på lärarledd utbildning.

I oktober anordnades Domardagen 2018 för alla landets ordinarie domare. Domardagen är ett återkommande arrangemang med det övergripande syftet att erbjuda Sveriges ordinarie domare ett forum för diskussion kring aktuella frågor. Ett annat syfte är att stärka yrkesidentiteten och sammanhållningen inom domarkåren och att ge möjlighet till ökad samverkan. Årets upplaga innehöll föreläsningar och seminarier på temat "Domarens roll i rättsstaten".

Regeringsuppdrag:

Domstolsverket ska redovisa:

- Insatser som riktar sig mot rättsväsendet avseende information och utbildning om den nya sexualbrottslagstiftningen.

I samband med att den nya sexualbrottslagstiftningen trädde i kraft den 1 juli fick Domstolsverket ett regeringsuppdrag att bistå Brottsoffermyndigheten i insatser som riktar sig mot rättsväsendet avseende information och utbildning om den nya lagstiftningen (Ju2018/03543/LP). Inom ramen för detta uppdrag genomförde Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket under november temadagar om sexualbrott i Göteborg, Malmö, Stockholm och Umeå. Inbjudan gick ut till domare och andra jurister inom Sveriges Domstolar, åklagare, poliser och advokater. Sammanlagt över 500 domare och andra jurister inom Sveriges Domstolar, åklagare, poliser och advokater var anmälda till temadagarna. Programmet innehöll en genomgång av den nya sexualbrottslagstiftningen, en historisk tillbakablick på sexualbrott samt föreläsningar i andra ämnen med koppling till sexualbrott.

Föreläsningarna vid temadagen i Malmö spelades in och publicerades Sveriges Domstolars intranät.

Det kan också nämnas att de årligen återkommande straffrättsdagarna för ordinarie domare i år hade den nya sexualbrottslagstiftningen som huvudtema. Under 2018 genomfördes även de båda utbildningarna i Domstolsakademins ordinarie utbud som behandlar sexualbrott och våld i nära relationer.

Centralt anordnad juridisk utbildning

Domstolsakademins ansvarar för all juridisk kompetensutveckling för domare och andra domstolsjurister i dömande verksamhet i Sveriges Domstolar. Domstolsakademins rektor beslutar självständigt om utbildningarnas innehåll inom ramen för tilldelad budget. I strategiska frågor samråder rektor med rådet vid Domstolsakademins som består av åtta domstolschefer och tre externa ledamöter som representerar Advokatsamfundet, Åklagarmyndigheten och universiteten.

Genom det centrala kursutbud som främst riktar sig till ordinarie domare genomförde Domstolsakademins under 2018 totalt drygt 110 lärarledda kurstillfällen inom en rad ämnesområden som domarrollen, familjerätt, förvaltningsprocessrätt, mark- och miljö rätt, migrationsrätt, offentlig upphandling, offentlighet och sekretess, processrätt, skatterätt, socialförsäkringsrätt och straffrätt. Utöver utbudet av lärarledda kurser erbjöds även egenproducerade e-utbildningar.

Delar av utbudet är även öppet för andra domstolsjurister än ordinarie domare som har motsvarande utbildningsbehov och uppfyller gällande förkunskapskrav. Personer med andra utbildningsbehov kan också delta i fiskals- och notarieutbildningarnas kurser.

Fiskalsutbildningen är ett obligatoriskt utbildningspaket som består av tio kurser. Kurserna är framtagna för att möta fiskalers och tf. assessorerers utbildningsbehov under olika delar av den fyraåriga domarutbildningen. Domstolsakademins anordnade under 2018 totalt 68 kurstillfällen inom ramen för fiskalsutbildningen. Vidare analyserades under året resultatet av den översyn av fiskalsutbildningen som gjordes under 2017 och vissa förändringar kommer att ske av fiskalsutbildningen till 2019.

Notarieutbildningen är också ett obligatoriskt utbildningspaket utformat för att möta notariers utbildningsbehov under olika delar av notarietjänstgöringen. Den består av tre kurser för notarier i allmän domstol och fem kurser för notarier i allmän förvaltningsdomstol. Domstolsakademins anordnade under 2018 totalt 103 kurstillfällen för att erbjuda utbildning till alla notarier vid landets domstolar.

Övrig centralt anordnad utbildning

Utöver de juridiska utbildningarna som ges av Domstolsakademins anordnar Domstolsverket utbildningar för all personal rörande bl.a. administration, arkivering, chef- och ledarskap, ekonomisk uppföljning, handledarskap, IT och teknik, media och bemötande, offentlig upphandling, projektledning, säkerhet samt Vera. Utbildningarnas innehåll fastställs i dialog med de enheter på myndigheten som ansvarar för olika sakområden. Utbudet består av lärarledda kurser och ett flertal e-utbildningar.

Under året har det anordnats flera tillfällen av den grundläggande chefsutbildningen som är uppbyggd kring innehållet i Sveriges Domstolars chefspolicy. För chefer erbjuds också e-utbildningar och lärarledda fördjupningsutbildningar. Arbetet med att ta fram en grundläggande ledarskapsutbildning för chefer med start 2019 har fortsatt.

För att uppnå ett högt säkerhetsmedvetande bland anställda och ge domstolarna förutsättningar att testa sitt systematiska säkerhetsarbete i praktiken genomförde Domstolsverket förutom säkerhetsutbildningar även ett antal krisövningar på domstolar under 2018.

Genom domstolshandläggarutbildningen erbjuder Domstolsverket utbildning för domstolshandläggare vid samtliga domstolsslag. Utbildningen innehåller kurser på olika teman och syftar särskilt till att ge stöd för en fortsatt utveckling av målkansliarbetet inom ramen för beslutsfattande genom delegation.

Internationell samverkan kring kompetensutveckling

Domstolsakademin representerar Domstolsverket i internationellt samarbete som rör utbildningsfrågor bl.a. inom det nordiska samarbetet SEND, EU-nätverket för domarskolor EJTN (European Judicial Training Network), Europarådets HELP-program (European Programme for Human Rights Education for Legal Professionals) och domstolsnätverket inom EASO (European Asylum Support Office).

Flera svenska domare deltog under 2018 i det utbytesprogram som organiseras av EJTN samt i ett utbytesprogram med de nordiska länderna. Svenska domstolar tog via de två utbytesprogrammen även emot domare från andra länder.

Domstolsakademin sände också ut jurister från Sveriges Domstolar för tjänstgöring i de svenska kabinetten i EU-domstolen, hos den svenska generaladvokaten och i Europadomstolen.

Vidare deltog svenska domare i ett antal seminarier och workshops i andra EU-medlemsstater. Domstolsakademin arrangerade dessutom i samarbete med EJTN ett seminarium om domarrollen i Stockholm med deltagare från andra medlemsstater.

Domstolsakademin slutförde även ett samarbete med sina franska, belgiska och bulgariska motsvarigheter avseende en serie seminarier för domare om terrorism i ljuset av rättighetsstadgan.

Övrig kompetensutveckling

Domstolar, grupper av medarbetare eller enskilda medarbetare som har behov av kompetensutveckling som inte tillgodoses genom de utbildningar som erbjuds via Domstolsverket kan ansöka om ekonomiskt stöd för att tillgodose det behovet. Domstolsverket beviljade under 2018 stöd till ett stort antal olika insatser av denna typ.

Det finns ett flertal aktiva nätverk inom Sveriges Domstolar och Domstolsverket finansierade under året nätverksträffar inom olika juridiska områden och andra områden, bl.a. chef- och ledarskap samt administrativa nätverk.

Internationell verksamhet

Återrapporteringskrav:

Domstolsverket ska redovisa:

- omfattningen av och kostnaderna för sitt bidrag till internationell civil krishantering och sammanfatta vilka resultat deltagandet lett till i olika instanser.
- redovisa åtgärder för att säkerställa att utsänd personal till fredsfrämjande insatser och krishanteringsinsatser har kunskap om agendan för kvinnor, fred och säkerhet och att utbildningen är anpassad för det specifika uppdraget i enlighet med den nationella handlingsplanen för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet 2016-2020 (UD2016/07898/KH).

Sveriges Domstolars internationella biståndsfinansierade verksamhet består av utvecklingssamarbete och fredsfrämjande verksamhet som initieras och samordnas av Domstolsverket. Verksamhetens inriktning styrs ytterst av Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik, som bl.a. kommer till uttryck genom regleringsbreven. Inriktningen styrs också av ett av Domstolsverkets generaldirektör beslutat strategidokument som omfattar perioden 2017–2020. För utförande av insatser i den internationella verksamheten finns en expertbas med personal som har kompetens för internationella uppdrag. Till den internationella verksamhet som Domstolsverket bedriver hör också samordning av förfrågningar om internationella studiebesök.

Nedan beskrivs den internationella verksamheten under fyra rubriker. Återrapporteringskraven besvaras i avsnittet Fredsfrämjande verksamhet.

Utvecklingssamarbete

Under året deltog Sveriges Domstolar i två stora utvecklingssamarbetsprojekt. För det första ett flerårigt projekt i Bosnien-Hercegovina som syftar till att effektivisera landets domstolsväsende. Lokal samarbetspartner är i första hand The High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina (HJPC) och finansieringen lämnas av Sida genom ambassaden i Sarajevo. Projektet är inriktat på arbetsmetoder i domstolarna, delegation av arbetsuppgifter och det administrativa stödet till en domstolschef. Under projektets inledande två år var det mesta arbetet uppbyggt kring systemdomstolssamarbeten mellan två pilotdomstolar i Bosnien-Hercegovina och tre svenska domstolar. De nya arbetsformer som togs fram inom ramen för projektet ledde till förbättringar både i fråga om antalet avgjorda mål, omloppstider och arbetstillfredsställelse hos personalen. För år 2019 planeras därför ett fortsatt arbete med samma inriktning, nu med fokus på sex nya domstolar i Bosnien-Hercegovina. För det andra fortsatte Sveriges Domstolar, i nära samarbete med Polisen, Åklagarmyndigheten och Kriminalvården, att genomföra ett gemensamt projekt för att stärka rättsväsendet i Albanien med inriktning på behandlingen av unga lagöverträdare. Projektet finansieras med medel från Sida genom ambassaden i Tirana. Den egentliga

genomförandefasen i projektet inleddes i januari och de fyra deltagande svenska myndigheterna genomförde under året ett stort antal aktiviteter. Projektet syftar huvudsakligen till att öka kapaciteten hos de albanska myndigheterna att hantera ärenden med unga lagöverträdare på ett sätt som är förenligt med internationella standarder. Den preliminära bedömningen efter årets aktiviteter var att det gick att skönja en något förbättrad förmåga hos de albanska myndigheterna, inte minst när det gällde samarbetet med andra delar av rättsväsendet. Projekttiden löper i nuläget fram till den 30 juni 2020.

Sveriges Domstolar deltog under året även i flera kortare utvecklingsinsatser, främst inom ramen för EU-kommissionens Technical Assistance and Information Exchange instrument (TAIEX) men även på uppdrag av t.ex. OSSE och Europarådet. Denna slags insatser genomfördes t.ex. i Vitryssland, Kazakstan, Georgien, Ukraina, Makedonien och Chile. Uppdragen berörde frågor såsom förtroendeskapande arbete i domstol, utbildning av domare, mediahantering, jämställdhetsintegrering, kvinnors tillgång till rättvisa, könsbaserat och sexualiserat våld samt åtgärder mot penningtvätt.

Fredsfrämjande verksamhet

Sveriges Domstolars primära uppdrag på området är att ställa kvalificerad personal till förfogande för främst EU:s fredsfrämjande insatser. Under året var hela sex medarbetare från Sveriges Domstolar utsända på längre fredsfrämjande uppdrag, vilket är det största antalet någonsin. Två av dessa, bägge män, tjänstgjorde i EU:s rättsstödsinsats EULEX Kosovo; en ordinarie domare som domare och en beredningsjurist som legal officer. Båda tjänstgjorde i appellationsdomstolen och Högsta domstolen i Pristina inom ramen för insatsens exekutiva mandat. Det innebar att de medverkade till att flera mål och ärenden av känslig art kunde avgöras i dessa domstolar. Vidare var tre ordinarie domare, varav två män och en kvinna, under året utsända till EU:s polisinsats för den palestinska myndigheten EUPOL COPPS. Alla tre tjänstgjorde där vid insatsens rättsstatsenhet, vars huvuduppgift är att stödja de palestinska myndigheterna inom rättsväsendet. Som biträdande chef för denna division hade två av dem även goda möjligheter att påverka divisionens strategiska inriktning. Domstolsverket hade under året även en fiskal sekonderad till Europeiska utrikestjänstens huvudkontor i Bryssel. Han tjänstgjorde där vid det strategiska direktoratet på en division inriktad på frågor om mänskliga rättigheter, i första hand vid internationell civil krishantering.

Under sommaren förändrades mandatet för EULEX Kosovo på ett sätt som innebar att möjligheten att framöver sekondera dömande personal till insatsen upphörde. Med hänsyn till detta, och då Domstolsverket enligt regleringsbrevet ska eftersträva att delta även i andra insatser, fann verket skäl att öka aktiviteten i andra insatser som har en inriktning mot rättsstatlighet (Rule of Law). I syfte att stödja EU:s insatser och för att öka värdet av personalinsatsen från Domstolsverket har Sveriges Domstolar tagit fram koncept för modulära och skalbara korttidssatsningar inom ett flertal tematiska områden. I linje med detta deltog Sveriges Domstolar under året också med experter till flera kortare utbildningsinsatser. Exempelvis ge-

nomfördes utbildningar i Nablus, Betlehem och Ramallah om könsbaserat och sexualiserat våld för palestinska domare, åklagare och advokater.

Flera experter deltog i kompetensutveckling under året inför framtida tjänstgöring i internationella krishanteringsinsatser. Två ordinarie domare gick EU:s högnivåutbildning.

När det gäller uppdraget enligt den nationella handlingsplanen för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet, arbetade Domstolsverket med detta på flera sätt utifrån åtgärder som tidigare identifierats. Verket anordnar alltid en utsändandedag före det att en expert sänds ut till en fredsfrämjande insats. Under denna dag sker bl.a. genomgångar av FN:s, EU:s och Sveriges ramverk på området samt vad den feministiska utrikespolitiken går ut på. En film visas om jämställdhetsfrågor och landspecifik information lämnas om kvinnors och flickors situation på utstationeringsorten. Experterna får också information om vad jämställdhetsarbete kan innebära i praktiken och vad de särskilt ska tänka på. De experter som deltar i det internationella arbetet uppmanas alltid att ta del av Sveriges Domstolars e-utbildning om jämställdhetsintegrering. Utsända experter upprättar varje månad rapporter utifrån en av Domstolsverket framtagna mall där frågan om kvinnors situation i insatslandet finns med.

Den sammanlagda kostnaden för Sveriges Domstolars bidrag till civil krishantering uppgick 2018 till drygt 7,4 mnkr, varav ca 0,9 mnkr avsåg insatsnära verksamhet och knappt 0,7 mnkr ca 0,75 mnkr avsåg förvaltningskostnader. Årets behov av en ökad aktivitet mot flera insatser uppkom samtidigt som utsänd personal inledningsvis fanns kvar inom den exekutiva delen av EULEX Kosovo. Domstolsverkets finansiella behov för åren 2020–2022 kommer därför sannolikt att plana ut på en något lägre nivå än årets medelsförbrukning.

Studiebesök

Domstolsverket ansvarar för samordning av förfrågningar om studiebesök som kommer från annat land än land inom EU eller EES. Verket är även behjälpligt om det kommer mer omfattande förfrågningar från EU- och EES-länder. Intresset för att besöka Sveriges Domstolar är stort och antalet förfrågningar har ökat betydligt under senare år.

Under året tog Sveriges Domstolar emot studiebesök från bl.a. Bosnien-Hercegovina, Finland, Frankrike, Japan, Kina, Korea, Kosovo, Nederländerna, Norge, Rwanda, Slovakien och Thailand. Temana för studiebesöken var skiftande, men återkommande inslag var effektiv målhantering, teknik i domstol och organisatoriska frågor. Stort intresse visades också för Domstolsverket som myndighet.

Myndighetsnätverk och annan extern samverkan

Domstolsverket representerar Sveriges Domstolar i en rad nätverk som rör internationell verksamhet. Övergripande frågor diskuteras i Rådet för myndighetssamverkan inom internationell fredsfrämjande verksamhet och mer detaljerade sakfrågor i olika undergrupper till rådet. Domstolsverket deltog även i Myndighetsforum och Det informella myndighetsnätverket. Under

året ägnades särskild uppmärksamhet åt samarbete rörande metodutveckling, främst avseende åtgärder för att utveckla kapaciteten hos mottagarländernas institutioner. I denna del deltog Domstolsverket bl.a. i ett pilotprojekt vid Sida Partnership Forum.

Domstolsverket utvärderar löpande samverkan i myndighetsnätverken. Upplevelsen är att samverkan fungerar bra.

Finansiella dokument

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Tabell 54 Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2018	2017	2016	2015	2014
Låneram i Riksgälden					
Beviljad låneram	1 190 000	1 100 000	1 100 000	975 000	1 200 000
Utnyttjad låneram	1 093 187	914 565	897 334	856 323	824 724
Kontokredit i Riksgälden					
Beviljad kredit på räntekonto	266 000	266 000	266 000	270 000	579 000
Maximalt utnyttjad kredit	0	0	65 115	0	0
Räntekonto – intäkter	71	0	0	0	1 787
Räntekonto – kostnader	2 145	2 865	2 486	1 243	105
Intäkter av avgifter och andra ersättningar som disponeras					
Utfall	19 228	15 274	15 751	16 795	13 720
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	195 000	202 000	190 400	189 000	148 000
Utfall	177 517	190 965	192 450	196 693	147 450
Anslagskrediter och anslagssparande					
Beviljad anslagskredit	467 856	503 565	477 677	429 753	412 673
Utnyttjad anslagskredit	231 299	0	307 044	230 049	184 388
Summa anslagssparande	46 309	330 313	184 681	249 878	218 426
Personal					
Antal årsarbetskrafter	6 293	6 089	5 840	5 808	5 811
Medelantalet anställda	7 429	7 239	6 988	6 883	6 853
Driftkostnad per årsarbetskraft*	1 053	1 023	1 010	986	954
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	0	0	308	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	-308	0	0

* Jämförelsetalen har räknats om med anledning av förändrad redovisningsprincip, se vidare under avsnittet "Tilläggsupplysningar och noter"

Resultaträkning

Tabell 55 Resultaträkning (tkr)

		2018	2017
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag*		6 816 544	6 435 800
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 1	19 228	15 274
Intäkter av bidrag	Not 2	11 760	10 114
Finansiella intäkter	Not 3	5 117	4 700
Summa*		6 852 649	6 465 888
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal*	Not 4	-5 109 627	-4 817 466
Kostnader för lokaler	Not 5	-918 745	-862 215
Övriga driftkostnader*	Not 6	-597 699	-550 024
Finansiella kostnader	Not 7	-2 711	-3 305
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 8	-223 868	-232 877
Summa*		-6 852 649	-6 465 888
Verksamhetsutfall		0	0
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras	Not 9	177 517	190 965
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-177 517	-190 965
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag*		3 062 528	2 811 429
Lämnade bidrag*	Not 10	-3 062 528	-2 811 429
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

* Jämförelsetalen har räknats om med anledning av förändrad redovisningsprincip, se vidare under avsnittet "Tilläggsupplysningar och noter"

Balansräkning

Tabell 56 Balansräkning (tkr)

Tillgångar		2018-12-31	2017-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	Not 11		
Balanserade utgifter för utveckling		13 973	3 229
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		9 864	7 624
Summa		23 838	10 853
Materiella anläggningstillgångar	Not 12		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		299 459	295 281
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		483 877	506 385
Pågående nyanläggningar		322 444	194 102
Summa		1 105 780	995 768
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 478	754
Fordringar hos andra myndigheter	Not 13	165 756	158 072
Övriga kortfristiga fordringar	Not 14	4 051	10 060
Summa		171 285	168 886
Periodavgränsningsposter	Not 15		
Förutbetalda kostnader		277 586	244 962
Upplupna bidragsintäkter		330	0
Övriga upplupna intäkter		551	1 001
Summa		278 468	245 963
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 16	-55 850	-273 079
Summa		-55 850	-273 079
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 17	470 003	515 219
Kassa och bank		294	321
Summa		470 297	515 540
SUMMA TILLGÅNGAR		1 993 816	1 663 931
Kapital och skulder		2018-12-31	2017-12-31
Myndighetskapital	Not 18		
Statskapital		5 679	5 439
Summa		5 679	5 439
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 19	1 985	2 725
Övriga avsättningar	Not 20	13 558	16 863
Summa		15 543	19 588
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 21	1 093 187	914 565
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 22	178 544	129 184
Leverantörsskulder	Not 23	316 900	228 224
Övriga kortfristiga skulder	Not 24	87 417	84 243
Förskott från uppdragsgivare och kunder		32	0
Summa		1 676 080	1 356 216
Periodavgränsningsposter	Not 25		
Upplupna kostnader		294 561	282 473
Oförbrukade bidrag		1 952	215
Summa		296 513	282 688
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 993 816	1 663 931
Ansvarsförbindelser		2018-12-31	2017-12-31
Övriga ansvarsförbindelser	Not 26	72 915	72 915

Finansieringsanalys

Tabell 57 Finansieringsanalys (tkr)

		2018		2017	
DRIFT					
	Not 27		-6 632 491		-6 232 758
Finansiering av drift:					
Intäkter av anslag*		6 816 544		6 435 800	
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 28	18 396		14 675	
Intäkter av bidrag		11 760		10 114	
Övriga intäkter		5 117		4 700	
Summa medel som tillförts för finansiering av drift*			6 851 817		6 465 290
Ökning (-) av kortfristiga fordringar	Not 29		-40 687		-16 980
Ökning (+) av kortfristiga skulder	Not 30		166 171		23 138
Kassaflöde från drift			344 811		238 690
INVESTERINGAR					
Investeringar i materiella tillgångar		-331 444		-294 982	
Investeringar i immateriella tillgångar		-19 422		-4 059	
Summa investeringsutgifter			-350 865		-299 041
Finansiering av investeringar:					
Lån från Riksgäldskontoret	Not 21	178 622		17 231	
Ökning (+) av statskapital med medel som erhållits från statens budget	Not 18	241		156	
Försäljning av anläggningstillgångar		4 498		2 892	
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar			183 360		20 279
Minskning (-) av kortfristiga skulder	Not 30		-11 100		2 731
Kassaflöde till investeringar			-178 605		-276 030
UPPBÖRDSVERKSAMHET					
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten		177 517		190 965	
Minskning (+) av kortfristiga fordringar	Not 29	5 784		4 406	
Minskning (-) av kortfristiga skulder	Not 30	-4		11	
Inbetalningar i uppbördsverksamhet			183 297		195 383
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet			-177 517		-190 965
Kassaflöde till uppbördsverksamhet			5 780		4 418
TRANSFERERINGSVERKSAMHET					
Lämnade bidrag*		-3 062 528		-2 811 429	
Utbetalningar i transfereringsverksamhet*			-3 062 528		-2 811 429
Finansiering av transfereringsverksamhet:					
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag*		3 062 528		2 811 429	
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet*			3 062 528		2 811 429
Kassaflöde till transfereringsverksamhet			0		0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			171 986		-32 923
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL					
Likvida medel vid årets början			242 460		275 383
Minskning (-) av kassa och bank		-27		-247	
Minskning (-) av tillgodohavande hos Riksgälden		-45 216		105 865	
Ökning (+) avräkning med statsverket		217 229		-138 541	
Summa förändring av likvida medel			171 986		-32 923
Likvida medel vid årets slut			414 447		242 460

* Jämförelsetalen har räknats om med anledning av förändrad redovisningsprincip, se vidare under avsnittet "Tilläggsupplysningar och noter"

Anslagsredovisning

Tabell 58 Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag/anslagspost	Ingående överförings belopp	Årets tilldelning enl regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings belopp
		Not 31	Not 32	Not 33		Not 34	
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet							
1:5 ap.1 Sveriges Domstolar	168 202	5 611 909		-2 613	5 777 498	-5 764 526	12 972
1:12 ap.1 Rättsliga biträden m.m.	71 403	2 555 082			2 626 485	-2 849 447	-222 962
Utgiftsområde 7 Internationellt Bistånd							
1:1 ap.43 Internationell civil krishantering	441	6 500	1 100	-291	7 750	-7 284	466
Utgiftsområde 8 Migration							
1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål	80 491	961 440		-51 759	990 172	-957 617	32 555
1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	9 392	290 198		-9 392	290 198	-298 535	-8 337
Utgiftsområde 22 Kommunikationer							
1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm	45	1 000	-45		1 000	-792	208
1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg	339	980	-339		980	-872	108
Summa totalt	330 313	9 427 109	716	-64 055	9 694 083	-9 879 072	-184 989

Tabell 59 Redovisning mot inkomsttitel (tkr)

Inkomsttitel		Beräknat belopp 2018 enligt reglerings- brev	Inkomster 2018	Inkomster 2017
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter				
Ansökningsavgifter (2511 002)	Not 9	105 000	114 142	108 860
Kungörandeavgifter (2511 002)	Not 9	9 000	6 991	6 967
Summa inkomsttitel 2511		114 000	121 133	115 827
2537 Miljöskyddsavgifter				
Domstolarna m.m. (2537 101)	Not 9	11 000	12 287	13 745
Summa inkomsttitel 2537		11 000	12 287	13 745
2561 Efterbevaknings- och tillsynsavgifter				
Domstolarna m.m. (2561 001)	Not 9	23 000	21 147	16 950
Summa inkomsttitel 2561		23 000	21 147	16 950
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet				
Återbetalning i brottmål m.m. (2811 021)	Not 9, 35	47 000	22 941	44 432
Domstolarna m.m. (2811 121)	Not 9	0	9	10
Summa inkomsttitel 2811		47 000	22 950	44 443
Summa inkomstitlar		195 000	177 517	190 965

Andra finansiella villkor

Tabell 60 Redovisning av anslagskredit (tkr)

Anslagskredit enligt regleringsbrev	Beviljad kredit	Utnyttjad kredit
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet		
1:5 ap.1 Sveriges Domstolar	168 357	0
1:12 ap.1 Rättsliga biträden m.m.	255 508	222 962
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd		
1:1 ap.43 Internationell civil krishantering	195	0
Utgiftsområde 8 Migration		
1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål	28 796	0
1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	14 802	8 337
Utgiftsområde 22 Kommunikationer		
1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm	100	0
1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg	98	0

Tabell 61 Redovisning av övriga finansiella villkor (tkr)

Övriga finansiella villkor	
Räntekonto	
Kredit på räntekonto enligt regleringsbrev	266 000
Lägsta saldo på räntekonto under året	148 291
Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet ap. 43 – Internationell civil krishantering	
Av medlen får högst 750 tkr användas till förvaltningskostnader	
Sveriges Domstolars användning av medel till förvaltningskostnader under 2018	660
Finansiering av anläggningstillgångar	
Låneram för anläggningstillgångar enligt regleringsbrev 2018	1 190 000
Utnyttjad låneram, upptagna lån per balansdagen	1 093 187
Summa anläggningstillgångar per balansdagen, vilka kommer finansieras med lån	1 123 938

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Redovisningen följer god redovisningssed enligt ESV:s allmänna råd till 2 kap. 5 § FÅB respektive allmänna råd till 6 § i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Avrundningsdifferenser kan förekomma eftersom beloppen huvudsakligen redovisas i tusental kronor.

Ändrade redovisningsprinciper

Domstolsverket har 2018 ändrat redovisningsprincip med anledning av besked från Ekonomistyrningsverket (ESV). Vissa kostnader för rättsliga biträden m.m. ska redovisas som transferering i stället för som verksamhetens kostnader. Frågeställningen gällde kostnader för konkursförvaltare, tolk, översättare, tilltalad, biträde enligt 20 kap 2a § FB, medlare, likvidator, rättegångsbiträde och garantiersättning till advokater vid helgberedskap.

ESV har efter kontakt med Statistiska Centralbyrån, som ytterst är ansvarig för nationalräkenskaperna kommit fram till att:

- kostnader för konkursförvaltare och likvidator är att betrakta som transferering och ska redovisas som lämnade bidrag till privata företag och privata ekonomiska föreningar för konsumtion.
- kostnader för tolk, översättare, god man, biträde samt medlare är att betrakta som transferering och ska redovisas som lämnade bidrag till enskilda personer in natura.
- Ersättning till tilltalad och garantiersättning till advokater är dock att betrakta som en del av verksamhetens kostnader och ska även fortsättningsvis redovisas som övriga driftkostnader.

Under 2017 uppgick kostnaderna som tidigare redovisats under verksamhetens kostnader och som numer i enlighet med den förändrade redovisningsprincipen redovisas som transferering till 344 953 tkr. Jämförelsetalen för 2017 har räknats om.

Övrigt

Under våren 2018 driftsattes ett nytt systemstöd för att hantera återkrav i brottmålsdomar, vilket förändrat arbetssättet. Krav som tidigare skickades från Rättshjälpsmyndigheten skickas nu av Kammarkollegiet. Rättshjälpsmyndigheten registrerar fortfarande återkraven, men de överförs till Kammarkollegiet, som utfärdar betalningskrav och driver in dem. Kammarkollegiet redovisar inbetalda medel på inkomsttitel 2811, samma inkomsttitel som Sveriges Domstolar tidigare redovisade dem på. En mindre del av återkraven kvarstår hos Sveriges Domstolar och redovisas även fortsättningsvis på inkomsttitel 2811. Sveriges Domstolar redovisar därför lägre inkomster på denna inkomsttitel än föregående år.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar och skulder har tagits upp till de belopp som de efter prövning beräknas bli betalt respektive betalas.

Periodavgränsningsposter

För periodiseringar tillämpas en beloppsgräns på 50 tkr.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd ekonomisk livslängd överstigande 3 år och med ett anskaffningsvärde på minst 30 tkr redovisas som anläggningstillgång.

Egen ny- och vidareutveckling av IT-system aktiveras om kostnaden överstiger 5 000 tkr, under förutsättning att villkoren enligt 5 kap. 2 § FÅB är uppfyllda. Licensavgift och motsvarande för anskaffande av IT-system aktiveras om kostnaden överstiger 100 tkr per licens. När det gäller aktivering av reparations- och underhållskostnader är gränsen 100 tkr. Kulturtillgångar, såsom invärderad konst från Statens Konstråd, bedöms ha en obegränsad ekonomisk livslängd och skrivs därför inte av.

Avskrivningsprinciper och avskrivningstider för anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar skrivs av proportionellt över bedömd ekonomisk livslängd.

Avskrivningstider	
IT-utrustning samt multifunktionsskrivare	4 år
Egen ny- och vidareutveckling av IT-system	5 år
Licensavgift och motsvarande för anskaffning av IT-system	5 år
Förmånsbilar	5 år
Maskiner, videokonferensutrustningar, övriga kontorsmaskiner och övrig teknisk utrustning	5 år
Telefonväxlar, larm och påropsanläggningar	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Inredningsinventarier	10 år

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	År 2018	År 2017
Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen (1992:1):		
Uthyrning av lokaler	10 144	5 733
Intäkter av utbildning och konferens	0	53
Uthyrning av personal m.m.	892	161
Försäljning av publikationer m.m.	537	647
Intäkter enligt 15 § Avgiftsförordningen (1992:1):		
Avgifter för kopior m.m.	3 746	3 490
Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar	832	598
Övriga intäkter	3 077	4 592
Summa	19 228	15 274

Intäkterna avseende uthyrning av lokaler har ökat med cirka 4,4 mnkr. Ökningen beror i huvudsak på att vissa lokalytor i den nya tingsrättsbyggnaden i Lund hyrs ut till Lunds kommun.

Not 2 Intäkter av bidrag (tkr)

	År 2018	År 2017
Lönerelaterade bidrag från Arbetsförmedlingen	8 614	7 162
Bidrag för internationella utvecklingsprojekt från SIDA och Polisen	2 305	2 728
Övriga bidrag	841	224
Summa	11 760	10 114

Sveriges Domstolar erhåller bidrag från SIDA och Polisen för internationella utvecklingsprojekt som bedrivs i Bosnien/Hercegovina och i Albanien. SIDA finansierar dessa bidrag men för vissa är Polisen samordnande myndighet och rekvreringen av medel sker från Polisen.

Not 3 Finansiella intäkter (tkr)

	År 2018	År 2017
Finansiella intäkter från Riksgälden	5 042	4 594
Finansiella intäkter från övriga	75	106
Summa	5 117	4 700

De finansiella intäkterna från Riksgälden avser ränta som under året varit negativ på rörliga lån. I enlighet med vad ESV rekommenderar redovisas den negativa räntan på lån som en finansiell intäkt.

Not 4 Kostnader för personal (tkr)

	År 2018	År 2017
Löner till anställd personal	-3 148 470	-2 975 003
Arvoden till nämndemän m fl	-134 163	-131 624
Andra ersättningar och naturaförmåner	-29 999	-27 220
Arbetsgivaravgifter och andra avgifter enligt lag och avtal	-1 054 023	-994 887
Pensionskostnader, premier avtalsförsäkringar och partsorgan m m	-679 314	-616 522
Sjuk- och hälsovård	-10 101	-11 981
Utbildning och kursavgifter	-11 221	-16 811
Övriga personalkostnader	-42 335	-43 418
Summa	-5 109 627	-4 817 466

Kostnaderna för personal har ökat med ca 6 %, vilket till stor del förklaras av årets lönerrevision (2,6 %) samt att antal årsarbetskrafter ökat med 204 (3,4 %) från 6 089 till 6 293. Migrationsdomstolarna har ökat med 104 årsarbetskrafter till följd av fortsatt stort inflöde av migrationsmål. Övriga ökning av antal årsarbetskrafter kan härledas till målökning under året.

Löner till anställd personal var under 2018 6 608 tkr högre än vad som visas ovan, vilket beror på att detta belopp förts över till pågående arbete avseende egenutvecklade immateriella anläggningstillgångar.

Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgår till 3 299 mnkr (fg år 3 129 mnkr) varav arvoden till styrelse och ej anställd personal uppgår till 134 mnkr (fg år 145 mnkr).

Jämförelsetalen har räknats om med anledning av förändrad redovisningsprincip, se vidare under avsnittet ”Tilläggsupplysningar och noter”. Omräkningen berör posterna ”Arvoden till nämndemän m.fl. ”, ”Andra ersättningar och naturaförmåner”, ”Arbetsgivaravgifter och andra avgifter enligt lag och avtal” samt ”Pensionskostnader, premier avtalsförsäkringar och partsorgan m.m.” och uppgår sammantaget för dessa till 17 141 tkr.

Not 5 Kostnader för lokaler (tkr)

	År 2018	År 2017
Lokalhyror	-839 392	-783 932
El, värme, reparation och underhåll av lokaler	- 80 053	-78 983
Årets förändring avsättningar för lokalkostnader (se även not 20)	700	700
Summa	-918 745	-862 215

Kostnad för lokalhyror har ökat med 7 %. Ökningen förklaras främst av indexuppräkning (12 mnkr), hyresökning pga nya domstolsbyggnader i Lund, Nacka och Domstolsverkets ombyggda lokaler i Jönköping (18 mnkr), övriga om- och tillbyggnationer (12 mnkr) samt dubbla hyror vid nybyggnation (10 mnkr).

Not 6 Övriga driftkostnader (tkr)

	År 2018	År 2017
Övriga driftkostnader i administrativ verksamhet		
Reparation, service och underhåll	-24 147	-22 575
Resor och logi	-55 594	-50 958
Kungörelser och annonsering	-20 503	-18 473
Korttidsinvesteringar	-41 686	-35 883
Trycksaker, publikationer och pappersvaror	-30 399	-31 637
IT-tjänster	-162 316	-134 980
Post- och teletjänster inkl. datakommunikation	-40 487	-41 938
Bevakning	-26 200	-28 860
Stämningssmannadelgivning	-24 059	-23 457
Interna kurser och verksamhetsplanering	-45 446	-40 704
Övriga	-64 277	-56 957
Summa	-535 114	-486 422
Övriga driftkostnader i mål/ärenden		
Sakkunnig	-25 573	-24 443
Vittne	-12 490	-14 279
Målsägande	-8 316	-7 762
Garantiersättning till offentlig försvarare	-3 497	-3 548
Övriga	-12 709	-13 570
Summa	-62 585	-63 602
Summa övriga driftkostnader	-597 699	-550 024

Kostnaderna för IT-tjänster har ökat med 27 mnkr. Detta beror dels på ökade kostnader för IT-konsulter för olika projekt inom bl.a. digitalisering (se även avsnittet Utvecklingsinsatser i resultatredovisningen) och dels på kostnader för en konvergerad infrastruktur.

Jämförelsetalen har räknats om med anledning av förändrad redovisningsprincip, se vidare under avsnittet ”Tilläggsupplysningar och noter”. Omräkningen berör övriga driftkostnader i mål och ärenden. Totalt har 327 812 tkr överflyttats till transfereringar avseende 2017.

Not 7 Finansiella kostnader (tkr)

	År 2018	År 2017
Räntekostnader	-2 646	-3 241
Övriga finansiella kostnader	-65	-64
Summa	- 2 711	-3 305

Räntekostnaderna avser i huvudsak ränta på räntekontot som följd av negativ ränta.

Not 8 Avskrivningar och nedskrivningar (tkr)

	År 2018	År 2017
Avskrivningar	-223 137	-229 416
Utrangeringar och nedskrivningar	-731	-3 462
Summa	-223 868	-232 878

Not 9 Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras (tkr)

	År 2018	År 2017
Ansökningsavgifter, inkomsttitel 2511 002	114 142	108 860
Kungörandeavgifter, inkomsttitel 2511 002	6 991	6 967
Miljöavgifter, inkomsttitel 2537 101	12 287	13 745
Efterbevaknings- och tillsynsavgifter, inkomsttitel 2561 001	21 147	16 951
Återbetalning i brottmål m.m., inkomsttitel 2811 021	22 941	44 432
Avgifter, domstolarna m.m., inkomsttitel 2811 121	9	10
Summa	177 517	190 965

De minskade intäkterna rörande återbetalning i brottmål, inkomsttitel 2811 021, ca 21 mnkr, är en direkt följd av det under året förändrade hanterings-sättet där numera Kammarkollegiet ställer ut betalnings-uppmaningar för dessa ärenden. Se avsnittet ”Tilläggsupplysningar och noter” samt not 35.

Not 10 Lämnade bidrag (tkr)

	År 2018	År 2017
Lämnade bidrag till företag avseende		
Konkursförvaltare och likvidator	-169 243	-124 004
Summa	-169 243	-124 004
Lämnade bidrag till enskilda personer avseende		
Offentlig försvarare	-1 477 535	-1 414 142
Offentligt biträde	-515 390	-432 082
Målsägandebiträde	-368 092	-322 245
Rättshjälpsbiträde	-248 322	-249 938
Särskild företrädare för barn	-50 890	-47 164
Tolk och översättare	-168 647	-159 088
God man	-32 340	-31 400
Medlare	-12 701	-12 220
Rättegångsbiträde enligt föräldrabalken	-18 030	-17 660
Övriga	- 629	-729
Summa	-2 892 576	- 2 686 669
Övriga lämnade bidrag		
Nämndemännens riksförbund m fl	-710	-756
Summa	-710	-756
Summa lämnade bidrag	-3 062 528	-2 811 429

Kostnaden för konkursförvaltare och likvidator har ökat med 45 mnkr till följd av ökat antal avslutade konkursärenden.

De ökade kostnaderna för målsägandebiträde, 46 mnkr beror till viss del på ett fåtal större mål där flera målsägandebiträden förordnats, bl a terrorattacken på Drottninggatan i Stockholm. Generellt är det vid tingsrätterna som kostnaderna ökat. Lagstiftningsförändringar som har begränsat rätten att förordna målsägandebiträde i överrätt har bidragit till lägre kostnader för överrätterna.

Kostnaden för offentligt biträde har ökat till följd av den ökade måltillströmningen till migrationsdomstolarna.

Jämförelsetalen har räknats om med anledning av förändrad redovisningsprincip, se avsnittet ”Tilläggsupplysningar och noter”. Omräkningen för lämnade bidrag till företag och enskilda personer har omräknats med totalt 344 953 tkr, vilket har överflyttats från övriga driftkostnader och personalkostnader 2017.

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Balanserade utgifter för utveckling		
IB anskaffningsvärde	279 894	279 894
Årets anskaffning	12 792	0
UB anskaffningsvärde	292 686	279 894
IB ackumulerade avskrivningar	-276 665	-269 800
Årets avskrivningar	-2 048	-6 865
UB ackumulerade avskrivningar	-278 713	-276 665
Summa bokfört värde	13 973	3 229
varav pågående utveckling av Balanserade utgifter för utveckling	12 792	0
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
IB anskaffningsvärde	116 983	114 142
Årets anskaffning, köpta rättigheter	6 629	4 059
Utrangerat		-1 218
UB anskaffningsvärde	123 612	116 983
IB ackumulerade avskrivningar	-109 359	-104 160
Årets avskrivningar	-4 389	-6 417
Avskrivning utrangering		1 218
UB ackumulerade avskrivningar	-113 748	-109 359
Summa bokfört värde	9 864	7 624
varav pågående utveckling av rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	5 990	0
Summa bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	23 837	10 853

Det bokförda värdet avseende immateriella anläggningstillgångar har ökat med ca 13 mnkr. Sveriges Domstolar har under 2018 påbörjat tre större pågående immateriella projekt. De är digitaliserad brottmålsshantering, e-arkiv och ny extern webbplats. Se vidare under avsnittet Utvecklingsinsatser i resultatredovisningen.

Not 12 Materiella anläggningstillgångar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
IB anskaffningsvärde	259 706	213 896
Årets anskaffning	490	2 390
Aktivering tidigare år	35 938	62 418
Utrangering	-40 275	-18 998
UB anskaffningsvärde	255 859	259 706
IB ackumulerade avskrivningar	-119 128	-91 978
Årets avskrivning	-51 062	-46 148
Avskrivning utrangering	40 275	18 998
UB ackumulerade avskrivningar	-129 914	-119 128
Summa bokfört värde	125 944	140 578
Förbättringsutgifter på annans fastighet under uppförande		
IB anskaffningsvärde	154 703	110 652
Årets anskaffning	54 750	106 469
Aktivering tidigare år	-35 938	-62 418
UB anskaffningsvärde / Summa bokfört värde förbättringsutgifter	173 515	154 703
Summa bokfört värde förbättringsutgifter på annans fastighet	299 459	295 281
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
IB anskaffningsvärde	2 446 182	2 370 466
Årets anskaffning	64 310	43 474
Aktivering tidigare år	83 551	79 956
Försäljning	-9 985	-7 115
Utrangering	-18 258	-40 599
UB anskaffningsvärde	2 565 800	2 446 182
IB ackumulerade avskrivningar	-1 939 797	-1 811 604
Årets avskrivning	-165 637	-169 978
Avskrivning försäljning	5 985	4 320
Avskrivning utrangering	17 526	37 465
UB ackumulerade avskrivningar	-2 081 923	-1 939 797
Summa bokfört värde maskiner, inventarier, installationer m.m.	483 877	506 385
Pågående nyanläggningar		
IB anskaffningsvärde	194 102	131 341
Årets anskaffning	211 893	142 717
Aktivering tidigare år	-83 551	-79 956
UB anskaffningsvärde / Summa bokfört värde pågående nyanläggningar	322 444	194 102
Summa bokfört värde materiella anläggningstillgångar	1 105 780	995 768

Not 13 Fordringar hos andra myndigheter (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Fordran Skatteverket – ingående moms	164 893	157 486
Kundfordringar på statliga myndigheter	548	388
Övriga fordringar på statliga myndigheter	315	198
Summa	165 756	158 072

Not 14 Övriga kortfristiga fordringar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Övriga kortfristiga fordringar	4 051	10 060

Övriga kortfristiga fordringar avser i huvudsak fordringar på konkursförvaltare samt återkrav i brottmål. Förändringen beror på minskade fordringar avseende återkrav i brottmål med anledning av ny kravhantering (se tilläggsupplysningar och noter).

Not 15 Periodavgränsningsposter, fordringar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror för lokaler	215 274	189 932
Övriga förutbetalda kostnader	62 312	55 030
Summa	277 586	244 962
Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter	330	0
Summa	330	0
Övriga upplupna intäkter		
Avser ej fakturerade återkrav i brottmål m m	551	1 001
Summa	551	1 001
Summa periodavgränsningsposter, fordringar	278 468	245 963

Not 16 Avräkning med statsverket (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-10 226	-15 037
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-177 517	-190 965
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	183 455	195 775
Skulder avseende uppbörd	-4 288	-10 226
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	48 265	55 555
Redovisat mot anslag (+)	3 155 266	2 899 481
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-3 145 304	-2 906 771
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	58 227	48 265
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-249 077	-118 414
Redovisat mot anslag (+)	6 723 806	6 347 747
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-6 575 329	-6 478 900
Återbetalning av anslagsmedel (+)	54 756	490
Skuld avseende anslag i räntebärande flöde	-45 844	-249 077
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	- 62 041	-56 642
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	914 659	892 633
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-3 878 412	-3 609 027
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+)	2 961 849	2 710 995
Saldo	-63 945	-62 041
Avräkning med statsverket	-55 850	-273 079

Avräkning med statsverket har förändrats från -273 mnkr till -56 mnkr. Förändringen avser i huvudsak anslag i räntebärande flöde och beror på ett minskat anslagssparande.

Not 17 Behållning räntekonto i Riksgälden (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Behållning räntekonto i Riksgälden	470 003	515 219

Not 18 Förändring av myndighetskapitalet (tkr)

	Statskapital
Utgående balans 2017-12-31	5 439
Ingående balans 2018-01-01	5 439
Under året invärderad konst från Statens konstråd	240
Under året återlämnad konst till Statens konstråd	0
Summa årets förändring	240
Utgående balans 2018-12-31	5 679

Statskapital består av konst som inköpts av Statens Konstråd efter 2003-01-01 och som initialt invärderades år 2006 i enlighet med direktiv från Statens Konstråd.

Not 19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående avsättning	2 725	4 015
Årets pensionskostnad	371	410
Årets pensionsutbetalningar	-1 111	-1 700
Utgående avsättning	1 985	2 725

Pensionsavsättningarna avser beviljade delpensioner m.m.

Not 20 Övriga avsättningar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Avsättning avseende lokalkostnader	2 100	2 800
Avsättning avseende kompetensutvecklingsåtgärder	11 458	14 063
Utgående avsättning	13 558	16 863

Bokförda avsättningar avseende lokalkostnader har minskat med 700 tkr under året. De avsättningar som kvarstår avser lokaler i Gävle och omfattar framtida utgifter för ingångna hyresavtal, som är en följd av omstrukturen av förvaltningsrättsorganisationen. Av dessa avsättningar förväntas 700 tkr regleras under nästa räkenskapsår.

Under året har 0,3 % av utbetalda löner avsatts för kompetensutvecklingsåtgärder. Användningen av avsatta medel har i år varit högre än årets avsättning.

Not 21 Lån i Riksgälden (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående skuld	914 565	897 334
Lån upptagna under året	178 622	17 231
Utgående balans	1 093 187	914 565

Beviljad låneram för år 2018 uppgår till 1 190 000 tkr.

Not 22 Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	178 544	129 184

Skulderna avser i huvudsak leverantörsskulder till andra myndigheter och skuld avseende arbetsgivaravgifter. Dessa är högre i år vilket i huvudsak förklaras av att en faktura om ca 41 mnkr till Statens tjänstepensionsverk med förfallodatum 2018-12-28 blev betald 2019-01-03.

Not 23 Leverantörsskulder (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Leverantörsskulder	316 900	228 224

Leverantörsskulderna är cirka 89 mnkr högre i år. Merparten av denna ökning beror på att ett antal hyresfakturor blev betalda först 2019-01-02.

Not 24 Övriga kortfristiga skulder (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Övriga kortfristiga skulder	87 417	84 242

Övriga kortfristiga skulder avser i huvudsak preliminärskatt.

Not 25 Periodavgränsningsposter, skulder (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inkl. sociala avgifter	291 706	278 351
Övriga upplupna kostnader	2 855	4 122
Summa	294 561	282 473
Oförbrukade bidrag		
Oförbrukade bidrag	1 952	215
Summa	1 952	215
Summa periodavgränsningsposter, skulder	296 513	282 688

Oförbrukade bidrag har ökat. Dessa avser i förväg erhållna bidrag från SIDA avseende internationellt utvecklingsarbete om 1059 tkr samt från Kammarkollegiet 893 tkr avseende säkert och effektivt elektroniskt informationsutbyte.

Semesterlöneskulden i år liksom tidigare år beräknas utifrån den semesterlista som lönesystemet skapar i samband med decembers lönekörning. Denna lista visar utfallet på semesterskulden per sista november.

Not 26 Ansvarsförbindelser (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Hysesavtal, Hovrätten över Skåne och Blekinge	29 847	29 847
Hysesavtal, Attunda tingsrätt	17 756	17 756
Hysesavtal, Södertörns tingsrätt	25 312	25 312
Summa	72 915	72 915

Samtliga ansvarsförbindelser avser hyresavtal där avflyttningshyra ska erläggas, med ett belopp som motsvarar den sammanlagda kapitalhyran för de sista fyra kvartalen av den avtalade hyrestiden, om avtalet sägs upp vid den första 20-åriga hyrestidens utgång.

Not 27 Drift; kostnader (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Kostnader enligt resultaträkningen	-6 852 649	-6 465 888
Avskrivningar och nedskrivningar	223 868	232 878
Realisationsförlust	335	97
Avsättningar	-4 045	155
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-6 632 491	-6 232 758

Jämförelsetalen har räknats om med anledning av förändrad redovisningsprincip, se vidare under avsnittet "Tilläggsupplysningar och noter"

Not 28 Drift; intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	19 228	15 273
Realisationsvinst	-832	-598
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	18 396	14 675

Not 29 Förändring av kortfristiga fordringar (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Ökning (-) fordringar hos andra myndigheter	- 7 684	-6 025
Ökning (-) kundfordringar	-724	-104
Minskning (+) övriga fordringar (exkl. uppbörd)	225	679
Ökning (-) periodavgränsningsposter	-32 504	-11 391
Delsumma drift	-40 687	-16 980
Minskning (+) kortfristiga fordringar (uppbörd)	5 784	4 406
Summa	-34 903	-12 574

Jämförelsetalen har räknats om avseende övriga fordringar mellan drift och uppbörd. Totalsumman är densamma.

Not 30 Förändring av kortfristiga skulder (tkr)

	2018-12-31	2017-12-31
Ökning (+) skuld till andra myndigheter	49 359	8 599
Ökning (+) leverantörsskulder avseende drift	99 776	22 912
Ökning (+) övriga kortfristiga skulder	3 179	5 057
Ökning (+) förskott från kunder	32	0
Ökning (+) periodavgränsningsposter	13 825	-13 429
Delsumma drift	166 171	23 139
Minskning (-) leverantörsskulder avseende investeringar	-11 100	2 731
Minskning (-) av kortfristiga skulder (uppbörd)	-4	11
Summa	155 067	25 881

Jämförelstalen har räknats om avseende övriga skulder mellan drift och uppbörd. Totalsumman är densamma.

Not 31 Årets tilldelning enligt regleringsbrev (tkr)

Regleringsbrev	2017-12	2018-06-28	Tilldelning
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet			
1:5 ap.1 Sveriges Domstolar	5 601 459	5 611 909	5 611 909
1:12 ap.1 Rättsliga biträden m.m.	2 354 657	2 555 082	2 555 082
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd			
1:1 ap.43 Internationell civil krishantering	6 500		6 500
Utgiftsområde 8 Migration			
1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål	959 878	961 440	961 440
1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	288 800	290 198	290 198
Utgiftsområde 22 Kommunikationer			
1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm	1 000		1 000
1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg	980		980

I ändring av regleringsbrev avseende Sveriges Domstolar, 2018-06-28, tilldelades ytterligare 10 450 tkr på anslaget 1:5 ap.1 Sveriges Domstolar i samband med att Domstolsverket fick i uppdrag att bistå Brottsoffermyndigheten i insatser som riktar sig mot rättsväsendet avseende information och utbildning om den nya sexualbrottslagstiftningen. I samma beslut tilldelades ytterligare 200 425 tkr på anslaget 1:12 ap.1 Rättsliga biträden m.m. utifrån prognoser på kostnadsutvecklingen.

I ändring av regleringsbrev avseende anslagen 1:4 och 1:5, 2018-06-28, tilldelades ytterligare 1 562 tkr på anslaget 1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål och 1 398 tkr på anslaget 1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål. Tilldelningen var en följd av extra ändringsbudget för 2018 – Ny möjlighet till uppehållstillstånd.

Not 32 Omdisponerade anslagsbelopp (tkr)

Enligt regleringsbrev 2017-12-21 har 45 tkr avseende 1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm, och 339 tkr avseende 1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg, utgiftsområde 22 Kommunikationer, omdisponerats till andra anslagsposter.

Enligt regleringsbrev 2018-08-30 har 1 100 kr omdisponerats till 1:1 ap.43 Internationell civil krishantering, utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Not 33 Indragning (tkr)

Enligt regleringsbrev 2017-12-21 har 2 613 tkr, avseende anslag 1:5 ap.1 Sveriges Domstolar, dragits in. Enligt regleringsbrev 2017-12-18 har 291 tkr, avseende anslag 1:1 ap.43 Internationell civil krishantering, dragits in. Enligt regleringsbrev 2017-12-13 har 51 759 tkr, avseende anslag 1:4 ap.1 Domstolsprövning i utlänningsmål, och 9 392 tkr, avseende 1:5 ap.1 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål, dragits in.

Not 34 Utgifter enligt anslagsredovisningen (tkr)

För anslagen 1:12 ap.1 Rättsliga biträden m.m. och 1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm samt 1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg avviker årets utgifter gentemot de tilldelade medlen med mer än 10 %.

Vad gäller anslaget 1:12 ap.1 Rättsliga biträden m.m. beror avviken på fortsatt ökande kostnader för lämnade bidrag till enskilda personer och företag, se not 10 Lämnade bidrag.

För anslagen 1:11 ap.1 Trängselskatt i Stockholm och 1:14 ap.4 Trängselskatt i Göteborg är avviken beloppsmässigt mycket liten.

Not 35 Återbetalning i brottmål m.m. (tkr)

Medel som flyter in på grund av ålagd återbetalningsskyldighet redovisas på inkomsttitel 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet.

Återbetalningar har gjorts till Rättshjälpsmyndigheten med 22 941 tkr (44 432 tkr, 2017). Som en följd av den under året förändrade hanteringen av återkrav i brottmål (se tilläggsupplysningar och noter) har även återbetalning skett till Kammarkollegiet med 18 379 tkr (0 tkr, 2017). Återbetalningar har dessutom skett på restförda fordringar till Kronofogden med 16 176 tkr (17 102 tkr, 2017). De sammanlagda återbetalningarna vid både Rättshjälpsmyndigheten, Kammarkollegiet och Kronofogden uppgår till 57 496 tkr (61 534 tkr, 2017).

Till Kronofogden har under 2018 restförts:		Kronofogdens återvunna fordringar under 2018, fördelat på restföringsår:	
Faktureringsår	Belopp (tkr)	Restföringsår	Belopp (tkr)
2014	15	2014 eller tidigare	4 493
2015	238	2015	1 623
2016	-44	2016	1 732
2017	6 939	2017	3 757
2018	21 857	2018	4 572
Summa	29 006	Summa	16 176

Ersättningar till insynsrådet

Tabell 62 Ersättningar och förmåner (skattepliktiga) räkenskapsåret 2018 samt styrelse/rådsuppdrag m.m. för Domstolsverkets chef och ledamöter i DV:s insynsråd

Namn	Befattning/uppdrag	Ersättning/ förmån kr	Styrelse-/rådsuppdrag
Martin Holmgren	Generaldirektör och ordförande i DV:s insynsråd	1 499 971	Arbetsgivarverkets styrelse KÅPAN Pensioners styrelse
Jan R Andersson	Rådsledamot	3 000	ISP:s exportkontrollråd Försvarsmaktens insynsråd
Fredrik Beijer	Rådsledamot	4 500	
Maria Billing	Rådsledamot	3 000	Domarnämnden
Susanne Eberstein	Rådsledamot	6 000	Riksbanken Domarnämnden Säpos insynsråd Riksåklagarens insynsråd Patientskadenämnden
Matz Hammarström	Rådsledamot t. o. m. 2018-10-10	0	
Gunilla Hedwall	Rådsledamot	4 500	Skyddsdelegationen Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Eva Nordqvist	Rådsledamot t. o. m. 2018-08-31	3 000	Kungafonden
Kerstin Skarp	Rådsledamot	6 000	Domarnämnden
Caroline Szyber	Rådsledamot t. o. m. 2018-10-10	3 000	ISP:s exportkontrollråd Kronofogdens insynsråd Boverkets insynsråd
Mikael Westberg	Rådsledamot fr. o. m. 2018-09-01	0	Kungafonden Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Intern styrning och kontroll

Generaldirektören ansvarar för att det finns en process för intern styrning och kontroll inom Sveriges Domstolar som fungerar på ett betryggande sätt. Myndighetscheferna vid myndigheterna inom Sveriges Domstolar är skyldiga att genomföra den interna styrning och kontroll som Domstolsverket ansvarar för.

Om de senaste åren präglats mycket av det långsiktiga arbetet med att utveckla Domstolsverkets ledningsprocess har digitalisering och konsolidering av processen haft prioritet under 2018. Med digitaliseringen som verktyg har ambitionen varit att komma från pappershanteringen. Syftet med konsolideringsarbetet har varit att samla allt som handlar om ledningsprocessen i processens systemstöd.

Utveckling och förbättringar

Fokus under året har legat på att förenkla Domstolsverkets ledningsprocess i dess olika delar. Processen har förtydligats genom att den utgår från årshjulet som förankrats under året. I övrigt har mycket handlat om kulturfrågor kopplat till ledningsprocessen, t.ex. att hela tiden ta utgångspunkten i målstyrning och jobba med att utveckla och kommunicera planering och uppföljning.

Genom en fortsatt utveckling av systemstödet för ledningsprocessen har verksamhetsplaneringen förenklats. Alla uppgifter registreras nu samlat och det finns stöd för både den taktiska planeringen och Domstolsverkets portföljstyrning. Förutom månadsvis uppföljning av pågående utvecklingsinsatser och aktiviteter kan strategiska mål och nyckeltal rapporteras för tertialvis uppföljning.

Under året har flera insatser genomförts för att utveckla ledarskapet med syfte att säkerställa den interna miljön. Insatserna för cheferna har berört coachande förhållningssätt, att vara företrädare för statlig arbetsgivare och förändringsledning. Domstolsverkets medarbetarpolicy har också tagits fram och implementeras nu i organisationen.

För att förbättra tydlighet och överblick i ledningskommunikationen har även den visualiserats i ett årshjul. Årshjulet visar de uppgifter som ligger på alla chefer att kommunicera under året från både ledningsprocessen och HR-processen för att få en tydlig styr- och ledningskommunikation.

Under våren införde Domstolsverket en portföljstyrning med syfte att styra, koordinera och följa upp utvecklingsinsatser för att möjliggöra att verksamheten når uppsatta strategiska mål. För att ytterligare förbättra underlagen till prioritering inom utvecklingsportföljen har en tillämpning av ESV:s modell för kostnads- och nyttoanalys införts.

Under året har arbetet med att motverka och hantera oegentligheter resulterat i flera åtgärder. Områden där viktiga åtgärder genomförts är hur misstankar om oegentligheter ska rapporteras samt hantering av bisysslor.

Upphandlingsdialoger med avdelningarna på Domstolsverket har införts och resulterat i en upphandlingsplan som löper i tvåårscykler. Sveriges Dom-

stolars inköp har analyserats och arbetet har medfört att det nu finns ett sätt att kontinuerligt kunna kartlägga Sveriges Domstolars inköpsmönster.

Domstolsverkets pågående digitaliseringsarbete för att skapa effektiva arbetsflöden och komma bort från pappershanteringen har under året genomstrukturerat även utvecklingen av processen för intern styrning och kontroll. Det finns nu en sammanhängande riskhantering i systemstödet och även internrevisionens granskningar och rekommendationer är tillgängliga där.

Processen

Riskhantering är en central del i arbetet med intern styrning och kontroll. Myndigheterna inom Sveriges Domstolar upprättar sina egna riskanalyser. Risker som Domstolsverket behöver hjälpa till med att hantera rapporteras till Domstolsverket som sedan upprättar en övergripande riskanalys utifrån målen i Domstolsverkets strategiska inriktning och domstolarnas högst värderade risker.

Riskanalyser

Domstolsverkets övergripande riskanalys fastställdes av generaldirektören i januari och har 2018 innehållit fjorton risker. De två allvarigaste riskerna har varit migrationsmåltilströmningen och den strategiska planeringen för digitaliseringen. Även risker kopplade till tolkproblematiken, trakasserier, hot och våld samt rekrytering och hög personalomsättning har i riskanalysen haft hög riskvärdering.

Risker hanteras också i den löpande verksamheten och i aktuella projekt. Interna kontrollplaner med återkommande kontrollåtgärder används för att säkerställa att olika processer fungerar som de ska.

Åtgärder

Till samtliga risker i Domstolsverkets övergripande riskanalys har det beslutats åtgärder. Risken kopplad till migrationsmåltilströmningen hanteras sedan ett par år i ett projekt där Domstolsverket samordnar och ger stöd i de insatser som domstolarna själva löpande vidtar.

En viktig åtgärd för att hantera risken kopplad till den strategiska planeringen för digitaliseringen har varit att ta fram en samlad bild av digitaliseringen av Sveriges Domstolar. Utvecklingen delas därför numera upp i fyra olika delar och för varje del har det skapats målbilder.

Tolkproblematiken har under flera år varit en allvarlig risk. I år har det varit fokus på arbetet med att utveckla tolksamordnarrollen och effektivisera tolkanvändningen tillsammans med en fortsatt utökning av funktionalitet och kapacitet för videokonferenssamtal.

För att hantera risken för trakasserier, hot och våld har en åtgärd varit att ge fler domstolar förutsättningar att genomföra fasta säkerhetskontroller och en annan åtgärd att prioritera det förebyggande arbetet med chefsstöd, krisövningar och ökad samverkan mellan säkerhets- och personalfunktion.

Arbetet med rekryteringsrisken har mycket gemensamt med arbetet med risken för hög personalomsättning. Några av de beslutade åtgärderna har varit att utveckla Sveriges Domstolars arbetsgivarvarumärke, genomföra ledarskapsutbildning och reformera notarieantagningsprocessen.

Uppföljning

Av den övergripande riskanalysens beslutade åtgärder har 50 procent genomförts under året. Genomförda åtgärder har bidragit till att 6 av de 14 riskerna har fått sänkta riskvärden. En av dessa är måltillströmningsrisken, men även om riskvärdet minskat kräver denna risk fortsatt hantering. Övriga risker, som har fått riskvärdena sänkta, kan nu accepteras och kräver inga nya åtgärder. För återstående risker är riskvärdena oförändrade.

Resultatdialoger har genomförts med samtliga domstolar vid tre tillfällen under året. Inför resultatdialogerna sker en uppföljning och analys av domstolarnas verksamhet och ekonomi. Även vissa delar inom intern styrning och kontroll följs upp. Totalt uppnåddes 6 av regeringens 13 verksamhetsmål under 2018. Det är en förbättring jämfört med utfallet 2017 då även kammarrätterna numera når regeringens målsättning.

Samtliga myndigheter inom Sveriges Domstolar ska bedöma och till Domstolsverket intyga om den egna myndighetens genomförande av intern styrning och kontroll har varit betryggande. Alla myndigheter utom två intygade att så varit fallet. Redovisade brister avsåg budgetunderskott utöver 1,5 procent, arkiv som inte uppfyllde kraven och bristande arbetsmiljöarbete.

Även Domstolsverkets avdelningar ska lämna intyg om den interna styrningen och kontrollen för sina olika sakområden. Samtliga avdelningar intygade att den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande.

Uppföljning har gjorts av beslutade åtgärdsplaner avseende internrevisionens rapporterade skrivelser under perioden 2015–2018. Några skrivelser har kunnat avslutas men för andra har nya tidplaner fått upprättas. Internrevisionen har under året rapporterat fyra skrivelser varav två har krävt upprättande av åtgärdsplaner.

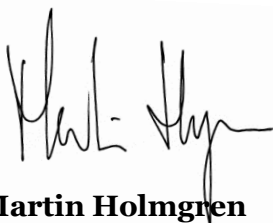
Riksrevisionen lämnade för 2017 en revisionsberättelse med ett uttalande i standardutformning.

Årsredovisningens undertecknande

"Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten³ har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser".

"Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning".

Jönköping den 20 februari 2019

Martin Holmgren

³ Med myndigheten avses myndigheterna inom Sveriges Domstolar.

Bilagor till resultatredovisningen

Bilaga 1 Verksamhetsmål – enskilda domstolars resultat

Tabell 63 Tingsrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Brottmål exkl. förtursmål 75:e percentilen, regeringens mål 5 månader			Tvistemål totalt exkl. gemensam ansökan om äktenskapsskillnad 75:e percentilen, regeringens mål 7 månader		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Domstol						
Alingsås	4,8	5,8	5,1	5,8	7,0	6,0
Attunda	5,3	5,0	5,2	6,7	6,8	6,1
Blekinge	4,0	2,9	2,8	8,4	5,3	4,5
Borås	5,1	4,9	5,1	7,6	7,0	6,2
Eksjö	3,8	3,0	2,7	3,4	2,7	3,0
Eskilstuna	2,7	2,6	3,0	5,3	5,6	6,9
Falun	4,8	5,1	5,5	7,7	7,4	7,6
Gotland	4,0	3,7	3,8	7,1	8,2	6,4
Gällivare	3,3	4,1	3,8	5,9	7,2	7,2
Gävle	4,5	4,5	4,4	6,8	6,5	7,7
Göteborg	4,4	4,1	4,5	6,4	6,1	6,5
Halmstad	4,3	3,6	3,5	7,3	6,3	4,8
Haparanda	4,4	4,5	5,1	8,6	6,8	7,3
Helsingborg	4,0	4,0	4,3	5,8	6,0	5,9
Hudiksvall	4,3	4,1	4,4	6,8	5,3	6,9
Hässleholm	2,4	3,2	4,3	5,3	5,9	7,0
Jönköping	3,9	4,3	4,5	6,9	6,6	7,1
Kalmar	4,2	4,2	4,5	6,7	7,0	7,6
Kristianstad	4,4	3,9	4,3	6,7	6,3	5,5
Linköping	3,4	3,1	3,3	6,1	5,6	5,8
Luleå	4,5	4,8	5,8	7,8	6,4	6,5
Lund	3,8	4,1	3,3	6,4	6,6	5,6
Lycksele	1,7	1,5	2,0	2,7	1,8	2,2
Malmö	3,9	3,5	4,0	6,8	6,4	7,0
Mora	2,5	2,6	3,5	5,1	5,5	6,6
Nacka	4,2	3,8	4,4	7,0	6,5	6,4
Norrköping	3,8	3,9	3,4	7,1	5,4	4,7
Norrälje	2,4	2,6	3,1	6,7	7,0	5,5
Nyköping	3,1	2,8	3,0	5,8	3,7	4,0
Skaraborgs	3,7	4,2	3,8	5,9	5,4	6,3
Skellefteå	3,5	4,2	4,0	7,0	5,8	6,6
Solna	5,2	4,2	3,7	6,6	6,3	6,7
Stockholm	5,5	5,3	5,2	8,5	8,9	6,6
Sundsvall	5,6	4,7	5,0	7,3	6,3	6,3
Södertälje	3,5	2,8	3,0	6,2	4,9	4,8
Södertörn	3,7	3,7	3,5	5,7	5,6	5,1
Uddevalla	4,9	4,5	4,6	7,7	6,6	7,6
Umeå	4,1	2,8	2,5	7,0	5,3	4,4
Uppsala	4,6	4,4	3,9	6,2	6,0	5,8
Varberg	4,0	4,4	4,3	5,8	6,3	7,1
Vänersborg	5,5	5,2	5,6	5,7	5,9	7,7
Värmland	5,1	5,5	5,3	6,9	7,2	7,4
Västmanland	4,6	4,2	3,6	7,7	6,9	5,4
Växjö	3,3	3,0	2,7	6,9	7,0	6,8
Ystad	4,9	4,5	4,2	6,2	6,1	5,9

	Brottmål exkl. förtursmål 75:e percentilen, regeringens mål 5 månader			Tvistemål totalt exkl. gemensam ansökan om äktenskapsskillnad 75:e percentilen, regeringens mål 7 månader		
Ångermanland	3,6	3,7	3,9	6,1	5,6	7,1
Örebro	4,7	4,4	4,2	6,3	5,5	6,7
Östersund	4,4	5,7	4,5	5,8	5,1	4,6
Totalt	4,3	4,2	4,1	6,7	6,4	6,2

Tabell 64 Hovrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Brottmål exkl. förtursmål 75:e percentilen Regeringens mål 5 mån			Tvistemål, fram till PT beslut 75:e percentilen Regeringens mål 2 mån			Tvistemål, där PT beviljats 75:e percentilen Regeringens mål 10 mån		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Domstol									
Svea hovrätt	7,2	7,5	8,6	1,3	1,3	1,4	11,6	11,3	12,7
Göta hovrätt	6,0	6,1	6,0	2,1	1,9	2,0	10,1	10,1	10,7
Hovrätten över Skåne och Blekinge	6,9	5,3	5,3	2,7	1,9	2,2	12,3	10,3	8,4
Hovrätten för Västra Sverige	5,5	5,2	4,8	2,6	2,1	1,9	11,4	10,0	9,2
Hovrätten för Nedre Norrland	6,3	6,1	7,2	2,5	2,9	3,0	14,2	10,6	13,7
Hovrätten för Övre Norrland	4,5	6,0	6,1	1,3	1,3	1,4	9,8	9,8	13,7
Totalt	6,5	6,1	6,3	1,9	1,6	1,8	11,5	10,7	11,7

Tabell 65 Högsta domstolen – måluppfyllelse av domstolens egna satta mål

	Median				90:e percentilen			
	Mål	2016	2017	2018	Mål	2016	2017	2018
Dispensmål exkl. förtursmål	1,0	0,9	1,1	0,9	3,0	4,1	2,8	2,5
Dispenserade mål exkl. förtursmål	12,0	15,9	11,8	9,3	18,0	23,3	19,2	13,7
Extraordinära mål exkl. förtursmål	6,0	1,8	2,0	2,3	12,0	14,1	10,9	9,6

Statistiken för 2016 och 2017 har tagits fram på nytt i januari 2019 eftersom målsättningen har ändrats till den 90:e percentilen, tidigare mättes 75:e percentilen.

Tabell 66 Förvaltningsrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

	Totalt exkl. förtursmål och migrationsmål 75:e percentilen Regeringens mål 6 månader		
	2016	2017	2018
Domstol			
Falun	10,1	9,0	8,1
Göteborg	5,1	5,8	6,6
Härnösand	7,4	8,7	13,3
Jönköping	8,1	8,2	8,2
Karlstad	5,8	6,2	6,4
Linköping	7,3	5,4	5,9
Luleå	4,0	4,4	5,6
Malmö	4,5	5,8	6,5
Stockholm	5,6	6,3	5,5
Umeå	6,0	5,4	6,6
Uppsala	7,1	11,9	8,7
Växjö	4,9	5,8	8,4
Totalt	5,8	6,5	6,8

Tabell 67 Förvaltningsrätter (migration) –måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

Domstol	Avlägsnandemål, ensamkom-mande barn 90 percentilen Regeringens mål 2 mån			Övriga avlägsnandemål 90 percentilen Regeringens mål 4 mån			Verkställighetsmål 90 percentilen Regeringens mål 1 mån			Övriga migrationsmål 90 percentilen Regeringens mål 5 mån		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Göteborg	4,0	5,5	6,3	7,1	11,9	17,2	1,5	1,8	1,5	3,0	6,8	8,9
Luleå	2,9	3,1	3,7	6,4	7,2	8,4	0,5	0,6	0,7	4,5	4,8	6,5
Malmö	2,8	4,8	5,6	6,8	9,2	12,6	0,6	0,6	0,7	5,1	7,1	9,1
Stockholm	2,4	3,3	4,3	4,2	5,3	9,6	0,8	0,8	0,9	3,6	3,9	4,6
Totalt	2,7	4,0	5,2	5,8	9,5	13,1	0,8	0,9	1,0	4,0	6,3	8,2

Tabell 68 Kammarrätter – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

Domstol	Totalt exkl. förtursmål och migrationsmål 75:e percentilen, Regeringens mål 6 månader		
	2016	2017	2018
Kammarrätten i Göteborg	7,4	5,9	5,2
Kammarrätten i Jönköping	8,1	10,6	6,8
Kammarrätten i Stockholm	8,3	24,3	5,5
Kammarrätten i Sundsvall	5,1	5,2	3,9
Totalt	7,4	11,3	5,3

Tabell 69 Kammarrätten i Stockholm (migration) – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

90: e percentilen	Mål	2016	2017	2018
Totalt migrationsmål	2,0	1,9	1,5	1,4

Tabell 70 Högsta förvaltningsdomstolen – måluppfyllelse av domstolens egna satta mål

90:e percentilen	Mål	2016	2017	2018
PT beslut	6,0	7,9	7,0	7,4

Tabell 71 Hyres- och arrendenämnderna – måluppfyllelse av regeringens verksamhetsmål

Hyres- och arrendenämnd	Hyres- och arrendenämndsärenden exkl. avstående- och lokalmedlingsärenden 75:e percentilen. Regeringens mål 4 månader		
	2016	2017	2018
Göteborg	9,6	11,3	5,7
Jönköping	6,9	9,1	5,3
Linköping	3,2	4,4	3,8
Malmö	5,4	2,8	3,3
Stockholm	6,9	9,3	12,6
Sundsvall	10,2	4,0	8,5
Umeå	6,5	9,1	2,8
Västerås	3,2	4,3	3,7
Totalt	7,0	11,2	6,9

Bilaga 2 Styckkostnader⁴

Tabell 72 Styckkostnader per domstolsslag

	2016	2017	2018
Tingsrätter			
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål och ärende (kr), fasta priser	16 264	15 423	13 709
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål och ärende (kr), löpande priser	15 671	15 128	13 709
Styckkostnad tvistemål exkl. gemensam ansökan (kr), fasta priser	19 046	18 553	17 473
Styckkostnad tvistemål exkl. gemensam ansökan (kr), löpande priser	18 352	18 198	17 473
Styckkostnad brottmål (kr), fasta priser	16 872	17 468	16 016
Styckkostnad brottmål (kr), löpande priser	16 257	17 134	16 016
Styckkostnad miljömål (kr), fasta priser	85 123	63 112	62 938
Styckkostnad miljömål (kr), löpande priser	82 020	61 903	62 938
Styckkostnad fastighetsmål (kr), fasta priser	86 233	47 589	30 714
Styckkostnad fastighetsmål (kr), löpande priser	83 090	46 677	30 714
Styckkostnad PBL-mål (kr), fasta priser	46 528	32 022	31 022
Styckkostnad PBL-mål (kr), löpande priser	44 832	31 409	31 022
Styckkostnad konkurs och företagsrekonstruktion (kr), fasta priser	31 716	33 771	17 304
Styckkostnad konkurs och företagsrekonstruktion (kr), löpande priser	30 560	33 124	17 304
Styckkostnad utökningsärenden (kr), fasta priser	5 628	5 500	5 260
Styckkostnad utökningsärenden (kr), löpande priser	5 423	5 394	5 260
Styckkostnad övriga domstolsärenden (kr), fasta priser	5 821	6 711	5 292
Styckkostnad övriga domstolsärenden (kr), löpande priser	5 609	6 583	5 292
Hovrätter			
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), fasta priser	33 255	34 350	33 404
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), löpande priser	32 043	33 692	33 404
Styckkostnad brottmål (kr), fasta priser	53 802	58 092	53 803
Styckkostnad brottmål (kr), löpande priser	51 841	56 979	53 803
Styckkostnad tvistemål (kr), fasta priser	45 064	48 294	52 875
Styckkostnad tvistemål (kr), löpande priser	43 421	47 369	52 875
Styckkostnad målkategorin övriga mål (kr) fasta priser	12 475	12 562	12 536
Styckkostnad målkategorin övriga mål (kr) löpande priser	12 020	12 322	12 536

⁴ Med styckkostnader avses verksamhetens kostnader fördelat på avgjorda mål och ärenden. Kostnader fördelas även till Rättshjälpsmyndigheten, Lagrådet och internationell civil krishantering men dessa kostnader redovisas inte i styckkostnadsberäkningarna då det inte finns mål eller ärenden kopplade till dessa kostnader. I verksamhetens kostnader ingår bl.a. domstolarnas löne- och förvaltningskostnader, övergripande administration samt utvecklings- och kvalitetsarbete. För mer detaljer kring verksamhetens kostnader, se noter till resultaträkningen.

Definitionen av verksamhetens kostnader har ändrats 2018 på grund av ändrade redovisningsprinciper. Vissa kostnader som tidigare redovisats som övriga driftskostnader redovisas numera som transfereringar och det innebär att styckkostnaderna inte blir helt jämförbara mellan åren. Tidigare års styckkostnader har inte räknats om enligt de nya principerna. För ytterligare information om de ändrade redovisningsprinciperna, se tilläggsupplysningar och noter i kapitlet Finansiella dokument.

Kostnaderna har fördelats med hjälp av domstolarnas tidredovisning. Under 2018 redovisade migrationsdomstolarna tid dagligen under hela året. Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen har inte redovisat någon tid. Övriga domstolsslag har redovisat tid under två månader. För de domstolsslag där ingen tidredovisning har skett antas samtliga styckkostnader ha förändrats i linje med den genomsnittliga styckkostnaden för domstolsslaget. Årsmedelvärdet för Statistiska Centralbyråns konsumentprisindex har använts vid samtliga fastprisberäkningar.

	2016	2017	2018
Styckkostnad miljömål (kr), fasta priser	55 431	58 250	55 248
Styckkostnad miljömål (kr), löpande priser	53 411	57 134	55 248
Styckkostnad fastighetsmål och PBL-mål (kr), fasta priser	49 321	37 618	52 752
Styckkostnad fastighetsmål och PBL-mål (kr), löpande priser	47 523	36 897	52 752
Högsta domstolen			
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), fasta priser	18 220	22 073	18 961
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), löpande priser	17 555	21 651	18 961
Styckkostnad brottmål (kr), fasta priser	18 371	22 257	19 118
Styckkostnad brottmål (kr), löpande priser	17 701	21 830	19 118
Styckkostnad tvistemål (kr), fasta priser	18 209	22 061	18 950
Styckkostnad tvistemål (kr), löpande priser	17 545	21 638	18 950
Styckkostnad övriga mål (kr), fasta priser	18 156	21 996	18 894
Styckkostnad övriga mål (kr), löpande priser	17 494	21 575	18 894
Förvaltningsrätter			
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), fasta priser	9 103	8 715	8 316
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), löpande priser	8 771	8 548	8 316
Styckkostnad skattemål (kr), fasta priser	13 034	10 465	12 265
Styckkostnad skattemål (kr), löpande priser	12 559	10 264	12 265
Styckkostnad socialförsäkringsmål (kr), fasta priser	9 602	9 235	7 520
Styckkostnad socialförsäkringsmål (kr), löpande priser	9 252	9 058	7 520
Styckkostnad mål enligt socialtjänstlagen (kr), fasta priser	6 283	5 182	5 249
Styckkostnad mål enligt socialtjänstlagen (kr), löpande priser	6 054	5 083	5 249
Styckkostnad målkategorin övriga mål (kr), fasta priser	7 876	7 905	7 835
Styckkostnad målkategorin övriga mål (kr), löpande priser	7 589	7 753	7 835
Migrationsdomstolar			
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), fasta priser	13 831	17 346	16 222
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), löpande priser	13 327	17 013	16 222
Styckkostnad avlägsnandemål (kr), fasta priser	22 415	26 115	24 879
Styckkostnad avlägsnandemål (kr), löpande priser	21 598	25 615	24 879
Styckkostnad verkställighetsmål (kr), fasta priser	20 476	19 294	11 345
Styckkostnad verkställighetsmål (kr), löpande priser	19 729	18 925	11 345
Styckkostnad övriga målkategorier exkl. avlägsnandemål och verkställighetsmål (kr), fasta priser	9 265	12 577	11 653
Styckkostnad övriga målkategorier exkl. avlägsnandemål och verkställighetsmål (kr), löpande priser	8 928	12 336	11 653

	2016	2017	2018
Kammarrätter			
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), fasta priser	16 835	13 536	20 275
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), löpande priser	16 222	13 277	20 275
Styckkostnad skattemål (kr), fasta priser	19 989	22 244	29 394
Styckkostnad skattemål (kr), löpande priser	19 260	21 818	29 394
Styckkostnad socialförsäkringsmål (kr), fasta priser	16 459	8 007	21 098
Styckkostnad socialförsäkringsmål (kr), löpande priser	15 859	7 853	21 098
Styckkostnad mål enligt socialtjänstlagen (kr), fasta priser	6 735	7 169	8 257
Styckkostnad mål enligt socialtjänstlagen (kr), löpande priser	6 490	7 032	8 257
Styckkostnad målkategorin övriga mål (kr), fasta priser	17 586	16 412	17 538
Styckkostnad målkategorin övriga mål (kr), löpande priser	16 945	16 097	17 538
Migrationsöverdomstolen			
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), fasta priser	10 114	7 512	5 892
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), löpande priser	9 746	7 369	5 892
Styckkostnad avlägsnandemål (kr), fasta priser	7 683	7 713	4 894
Styckkostnad avlägsnandemål (kr), löpande priser	7 403	7 565	4 894
Styckkostnad verkställighetsmål (kr), fasta priser	14 599	10 983	9 690
Styckkostnad verkställighetsmål (kr), löpande priser	14 067	10 772	9 690
Styckkostnad övriga målkategorier exkl. avlägsnandemål och verkställighetsmål (kr), fasta priser	13 723	6 905	7 041
Styckkostnad övriga målkategorier exkl. avlägsnandemål och verkställighetsmål (kr), löpande priser	13 223	6 773	7 041
Högsta förvaltningsdomstolen			
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), fasta priser	15 465	18 560	14 940
Genomsnittlig styckkostnad för ett mål (kr), löpande priser	14 901	18 204	14 940
Styckkostnad skattemål (kr), fasta priser	13 541	16 252	13 082
Styckkostnad skattemål (kr), löpande priser	13 048	15 940	13 082
Styckkostnad socialförsäkringsmål (kr), fasta priser	15 662	18 796	15 130
Styckkostnad socialförsäkringsmål (kr), löpande priser	15 091	18 436	15 130
Styckkostnad mål enligt socialtjänstlagen (kr), fasta priser	16 054	19 267	15 509
Styckkostnad mål enligt socialtjänstlagen (kr), löpande priser	15 469	18 898	15 509
Styckkostnad målkategorin övriga mål (kr), fasta priser	16 175	19 412	15 626
Styckkostnad målkategorin övriga mål (kr), löpande priser	15 585	19 040	15 626
Hyres- och arrendenämnderna			
Genomsnittlig styckkostnad per ärende (kr), fasta priser	2 593	2 248	2 531
Genomsnittlig styckkostnad per ärende (kr), löpande priser	2 498	2 205	2 531

Bilaga 3 Verksamhetens kostnader och transfereringar

Tabell 73 Verksamhetens kostnader

	2016	2017	2018	Andel	Förändring tkr 2017-2018	Förändring % 2017-2018
Kostnader för personal	4 515 190	4 817 466	5 109 627	75%	292 161	6%
Kostnader för lokaler	829 061	862 215	918 745	13%	56 530	7%
Övriga driftkostnader	552 281	550 024	597 699	9%	47 675	9%
Finansiella kostnader	3 852	3 305	2 711	0%	-594	-18%
Avskrivningar och nedskrivningar	244 972	232 878	223 868	3%	-9 010	-4%
Summa	6 145 356	6 465 888	6 852 649	100%	386 761	6%

Tabell 74 Verksamhetens kostnader per domstolsslag (tkr)

	2016	2017	2018	Andel	Förändring tkr 2017-2018	Förändring % 2017-2018
Högsta domstolen	94 808	97 839	102 440	1%	4 601	5%
Hovrätter	604 753	644 090	677 465	10%	33 375	5%
Tingsrätter	2 283 385	2 327 497	2 428 105	35%	100 608	4%
Hyresnämnder	69 778	69 596	73 465	1%	3 869	6%
Rättshjälpsmyndigheten	3 648	3 610	2 829	0%	-781	-22%
Högsta förvaltnings- domstolen	80 261	79 386	84 724	1%	5 338	7%
Kammarrätter	349 380	387 417	405 830	6%	18 412	5%
varav Migrationsöverdom- stolen	82 087	95 045	97 367	1%	2 322	2%
Förvaltningsrätter	1 022 456	1 189 015	1 308 695	19%	119 681	10%
varav Migrationsdomstolar	380 286	545 621	635 029	9%	89 409	16%
Gemensamma kostnader ¹	1 636 886	1 667 437	1 769 095	26%	101 657	6%
Summa	6 145 356	6 465 888	6 852 649	100%	386 761	6%

Tabell 75 Transfereringar per domstolsslag (tkr)

	2016	2017	2018	Andel	Förändring tkr 2017-2018	Förändring % 2017-2018
Högsta domstolen	9 465	9 020	8 639	0%	-381	-4%
Hovrätter	265 693	261 458	272 524	9%	11 066	4%
Tingsrätter	2 148 677	2 065 757	2 220 947	73%	155 189	8%
Hyresnämnder	704	664	719	0%	55	8%
Rättshjälpsmyndigheten	20 528	21 216	28 042	1%	6 826	32%
Högsta förvaltnings- domstolen	1 430	1 667	2 314	0%	647	39%
Kammarrätter	58 863	80 695	96 326	3%	15 631	19%
varav Migrationsöverdom- stolen	15 518	29 789	36 193	1%	6 404	21%
Förvaltningsrätter	263 479	365 397	426 772	14%	61 375	17%
varav Migrationsdomstolar	103 993	195 233	238 034	8%	42 801	22%
Gemensamma kostnader ¹	6 881	5 556	6 247	0%	691	12%
Summa	2 775 719	2 811 429	3 062 528	100%	251 100	9%

¹ I gemensamma kostnader ingår kostnader som lokalkyror, IT, avskrivningar m.m. samt Domstolsverket

Bilaga 4 Personalstatistik

Tabell 76 Medelantalet anställda

		Ordinarie domare			Icke ordinarie domare			Notarie			Föredragande/beredn			Domstolshandläggare			Administration			Totalt		
		Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
Högsta domstolen	2016	6	14	20	32	9	40	0	0	0	5	1	6	21	0	21	12	6	18	73	29	105
	2017	6	14	20	31	5	35	0	0	0	6	1	7	18	0	18	11	5	16	71	24	95
	2018	7	13	20	27	7	34	0	0	0	7	2	8	18	0	18	12	5	16	69	26	95
Hovrätterna	2016	129	101	229	346	148	494	0	0	0	27	4	31	142	4	145	83	43	127	726	299	1 025
	2017	135	106	241	342	163	505	0	0	0	27	5	32	141	6	146	84	40	124	729	319	1 048
	2018	139	109	248	348	154	501	0	0	0	31	7	38	145	7	151	81	41	122	742	317	1 060
Tingsrätterna	2016	259	313	572	114	68	182	440	237	676	123	35	158	970	83	1 053	290	191	480	2 196	926	3 121
	2017	269	305	574	122	70	192	447	220	667	113	34	147	960	86	1 046	293	210	503	2 204	924	3 128
	2018	278	308	586	128	71	198	458	244	702	99	32	131	982	89	1 071	276	228	504	2 221	971	3 192
Högsta förvaltningsdomstolen	2016	6	10	15	32	6	38	0	0	0	3	0	3	10	1	11	13	3	16	62	20	82
	2017	9	9	17	33	6	39	0	0	0	1	0	1	10	1	11	13	2	15	65	17	82
	2018	11	7	17	30	9	39	0	0	0	2	0	2	10	1	11	10	4	14	62	21	82
Kammarrätterna	2016	81	47	128	150	56	206	0	0	0	100	24	124	61	2	63	45	20	65	435	149	584
	2017	81	52	133	147	60	206	0	0	0	98	30	128	64	3	67	46	21	67	436	165	601
	2018	80	50	131	161	61	221	0	0	0	91	30	121	64	6	70	52	22	73	448	168	616
Förvaltningsrätterna	2016	119	92	211	62	29	91	223	89	311	452	115	566	254	22	276	82	33	115	1 191	380	1 571
	2017	133	91	224	92	38	130	218	99	317	500	130	630	302	33	335	91	40	131	1 336	431	1 766
	2018	142	95	236	84	29	113	225	99	324	535	139	673	332	30	362	109	44	153	1 426	434	1 860
Domstol totalt	2016	599	576	1 175	735	316	1 050	662	325	987	706	177	883	1 458	112	1 569	524	296	820	4 684	1 802	6 484
	2017	633	576	1 209	766	340	1 106	665	319	984	744	199	943	1 494	128	1 622	538	319	857	4 839	1 880	6 719
	2018	656	582	1 237	777	330	1 106	683	343	1 026	764	209	973	1 550	131	1 681	539	343	882	4 968	1 937	6 904
Domstolsverket ¹⁾	2016	9	12	21	16	10	26	1	0	1	1	0	1	3	0	3	190	163	353	219	185	405
	2017	9	14	24	20	12	32	2	0	2	2	1	2	3	0	3	200	160	359	235	187	422
	2018	10	14	24	21	10	30	1	0	1	3	1	4	3	0	3	205	157	362	242	181	423
Hyres-och arrendenämnderna	2016	17	13	29	3	2	5	0	0	0	0	0	0	26	1	27	28	3	30	73	18	91
	2017	17	11	28	1	2	3	0	0	0	0	0	0	18	0	18	36	7	43	71	20	90
	2018	16	13	30	1	1	2	1	1	2	1	2	3	42	6	48	7	7	14	68	29	97
Rättshjälpsmyndigheten	2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	6	1	7	6	2	7
	2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	5	1	6	5	2	7
	2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1	5	4	1	5
Sveriges Domstolar totalt	2016	624	601	1 225	753	327	1 080	663	325	988	707	178	885	1 487	113	1 600	748	463	1 211	4 982	2 007	6 987
	2017	659	602	1 260	787	353	1 140	666	319	985	746	200	946	1 515	128	1 643	779	487	1 265	5 151	2 088	7 239
	2018	682	609	1 291	798	340	1 138	686	344	1 029	767	212	979	1 595	137	1 731	755	508	1 263	5 282	2 147	7 429

¹⁾ I siffran för Domstolsverket ingår anställda på domstolar som är fackliga företrädare, arbetar delvis åt Domstolsakademin och viss säkerhetspersonal och förstärkningsstyrkan.

Tabell 77 Årsarbetskrafter

		Ordinarie domare			Icke ordinarie domare			Notarie			Föredragande/beredn			Domstolshandläggare			Administration			Totalt		
		Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
Högsta domstolen	2016	6	13	19	25	7	32			0	3	0	3	17	0	17	11	6	17	61	27	88
	2017	6	13	19	27	5	31				5	1	6	13	0	13	11	5	16	62	24	86
	2018	6	14	20	25	6	31			0	5	2	7	14	0	14	11	4	16	62	25	87
Hovrätterna	2016	122	95	217	123	60	183			0	20	3	23	126	3	129	69	43	112	460	205	665
	2017	125	102	227	123	65	188				21	4	25	125	5	131	74	38	113	469	215	683
	2018	130	105	235	124	63	187			0	21	7	28	126	6	132	72	39	111	473	220	692
Tingsrätterna	2016	240	317	557	111	65	176	403	234	637	92	30	122	816	72	888	251	174	425	1 913	893	2 806
	2017	250	309	560	111	67	179	418	216	634	82	29	111	816	76	892	253	189	442	1 930	887	2 817
	2018	262	307	569	119	67	186	427	232	659	77	27	104	829	81	909	243	211	453	1 957	923	2 880
Högsta förvaltningsdomstolen	2016	6	10	16	27	5	32			0	2	0	2	9	1	10	12	3	15	56	19	75
	2017	7	9	16	27	4	31				1	0	1	9	1	10	12	2	15	56	16	72
	2018	10	7	17	27	8	35			0	1	0	1	8	1	9	10	4	13	56	20	75
Kammarrätterna	2016	73	45	118	56	23	79			0	74	21	95	49	2	51	42	20	62	295	111	406
	2017	74	50	124	58	33	90	0	0	0	71	26	97	52	3	54	42	21	64	297	133	431
	2018	75	50	125	65	29	94			0	67	25	92	52	6	58	46	24	70	305	135	440
varav Migrationsöverdomstolen	2016	20	8	28	12	5	17			0	24	5	29	11	0	11	9	4	13	76	21	97
	2017	20	10	31	14	8	21	0	0	0	24	5	29	13	0	13	9	5	14	80	28	108
	2018	20	10	30	15	4	20			0	22	6	27	13	1	14	10	7	16	79	28	107
Förvaltningsrätterna	2016	115	92	207	58	28	86	192	85	277	324	96	420	215	19	234	78	35	113	983	354	1 337
	2017	127	91	218	85	35	119	193	96	289	373	113	486	263	30	293	85	38	123	1 126	403	1 529
	2018	136	94	230	77	28	105	204	94	299	419	125	544	290	29	320	102	45	146	1 228	416	1 643
varav migrationsdomstolarna	2016	46	32	78	19	9	28	69	32	101	131	31	162	75	6	81	27	13	40	367	123	490
	2017	62	39	101	40	16	56	85	46	131	182	45	227	121	14	134	38	17	55	527	178	704
	2018	68	43	110	38	12	49	96	46	142	219	59	278	143	14	156	50	23	72	612	196	808
Domstol totalt	2016	562	572	1 134	398	189	587	595	319	914	515	151	666	1 232	97	1 329	463	282	745	3 766	1 609	5 375
	2017	590	575	1 165	430	209	638	611	312	923	553	173	726	1 278	115	1 393	478	294	773	3 939	1 678	5 618
	2018	619	576	1 195	436	201	637	632	327	958	591	185	776	1 319	123	1 442	484	326	810	4 080	1 738	5 818
Domstolsverket ¹	2016	8	13	21	13	10	23	1	0	1	1	0	1	3	0	3	171	155	326	197	178	375
	2017	8	13	21	17	11	27	1	0	1	2	1	2	3	0	3	178	150	328	209	174	383
	2018	8	13	21	17	8	25	1	0	1	2	1	3	3	0	3	186	149	334	217	171	387
Hyres-och arrendenämnderna	2016	15	13	28	2	2	4			0			0	23	1	24	24	3	27	65	18	83
	2017	17	11	28	1	1	2							37	3	41	8	2	11	63	19	81
	2018	15	13	28	1	1	2	0	1	1	0	1	1	34	4	39	7	6	12	57	25	82
Rättshjälpsmyndigheten	2016	0	0	0			0			0	0	1	1			0	5	1	6	5	1	6
	2017	0	0	0							0	0	0				5	1	6	5	2	6
	2018			0			0			0			0			0	4	1	5	4	1	5
Sveriges Domstolar totalt	2016	585	598	1 183	414	200	614	596	319	915	517	151	668	1 259	98	1 357	662	441	1 103	4 033	1 807	5 840
	2017	615	599	1 214	447	221	668	612	312	924	554	174	729	1 318	119	1 437	669	448	1 117	4 216	1 873	6 089
	2018	643	602	1 245	454	210	664	632	327	959	593	187	780	1 357	127	1 484	680	481	1 161	4 358	1 935	6 293

Tabell 78 Antal anställda per personalkategori 60 år eller äldre

	2016			2017			2018		
	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt
60-64 år									
Ord domare	68	122	190	80	108	188	98	109	201
Icke ord domare	2	5	7	1	3	4	3	2	5
Föredr/beredn	18	10	28	16	13	29	13	7	20
Domstolshandläggare	156	1	157	137	3	140	132	3	135
Administration	100	38	138	90	36	126	76	35	111
Summa	344	176	520	324	163	487	322	156	478
65 år eller äldre									
Ord domare	23	49	72	20	53	73	11	47	58
Icke ord domare	2	8	10	2	10	12	0	8	8
Föredr/beredn	3	0	3	5	1	6	7	2	9
Domstolshandläggare	17	1	18	19	1	20	17	0	17
Administration	7	5	11	6	3	9	8	4	12
Summa	52	63	115	52	68	120	43	61	104
Totalsumma	396	239	635	376	231	607	365	217	582

Bilaga 5 Sidhänvisning till återrapporteringskrav

Förteckning över återrapporteringskrav	
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	Sidhänvisning
Dömande verksamhet	
Domstolsverket ska redovisa:	
resultatet av regeringens verksamhetsmål för omloppstider i den dömande samt i den beslutande och rättsvårdande verksamheten	Sid 137 ff.
handläggningstider i mål där personer under 21 år står åtalade.	Sid 15 f.
Internationella uppdrag	
Domstolsverket ska redovisa:	
omfattningen av och kostnaderna för sitt bidrag till internationell civil krishantering och sammanfatta vilka resultat deltagandet lett till i olika insatser	Sid 107 ff.
åtgärder för att säkerställa att utsänd personal till fredsfrämjande insatser och krishanteringsinsatser har kunskap om agendan för kvinnor, fred och säkerhet och att utbildningen är anpassad för det specifika uppdraget i enlighet med den nationella handlingsplanen för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet 2016-2020 (UD2016/07898/KH).	Sid 107 ff.
Kollektivavtalsenliga villkor vid upphandling	
Domstolsverket ska redovisa:	
hur myndigheten vid upphandlingar som överstiger gällande tröskelvärden har arbetat med att uppfylla de nya kraven på kollektivavtalsenliga villkor som följer av 17 kap. 2-5§§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.	Sid 102
Övriga återrapporteringskrav i regleringsbrevet	
Domstolsverket ska särskilt redovisa:	
det arbete som bedrivs och de åtgärder som vidtagits för att utveckla och effektivisera verksamheten	Sid 73 ff.
åtgärder för att hantera den beräknade ökade måltillströmningen till migrationsdomstolarna	Sid 46 f.
antalet mål, fördelat per målkategori, som lämnats över till följd av de utökade möjligheterna för migrationsdomstolar att överlämna mål (prop. 2016/17:27)	Sid 47
åtgärder som vidtagits för att öka allmänhetens förtroende för domstolarna, inkl. åtgärder som vidtagits för att säkerställa att parter, målsäganden och vittnen får ett bra bemötande och relevant information	Sid 73 ff.
åtgärder som vidtagits för att förbättra ordningen i domstol och öka skyddet och säkerheten för de anställda i domstolen, för parter och andra som deltar i en rättegång samt för övriga personer som besöker domstolarna	Sid 92 ff.
vilka åtgärder som vidtas för att förebygga och minska sjukfrånvaron för kvinnor och män anställda inom Sveriges Domstolar.	Sid 100 ff.
Uppdrag i regleringsbrevet som ska redovisas i årsredovisningen	
Domstolsverket ska särskilt redovisa:	
insatser genomförda för att öka kompetensen i syfte att anpassa verksamheten inom Sveriges Domstolar för personer med funktionshinder	Sid 96 f.
åtgärder och resultat av arbetet med jämställdhetsintegrering	Sid 85 f.
insatser som riktar sig mot rättsväsendet avseende information och utbildning om den nya sexualbrottslagstiftningen.	Sid 104 f.
Redovisning enligt förordning 2000:605 om årsredovisning och budgetunderlag	
3 kap. 3§	
Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.	Sid 95 ff.
7 kap. 3§	
Uppgift skall lämnas om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret.	Sid 101
Uppgift skall också lämnas om den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 år eller äldre.	Sid 101

Producerad av Domstolsverket
Diarienummer 1272-2018

Domstolsverket
Postadress: 551 81 Jönköping
Besöksadress: Kyrkogatan 32
036-15 53 00
domstolsverket@dom.se
www.domstol.se

SVERIGES DOMSTOLAR